চাহ মজদুৰ অসমীয়া শব্দ আৰু খণ্ডবাক্য-সম্ভাৰ

দেউৰাম তাছা

অসম সাহিত্য সভা

চাহ মজদুৰ অসমীয়া শব্দ আৰু
খণ্ডবাক্য-সম্ভাৰ

চাহ মজদুৰ অসমীয়া শব্দ
আৰু
খণ্ডবাক্য-সম্ভাৰ

সংকলক
দেউৰাম তাছা

অসম সাহিত্য সভা

'Chah Mazdur Asamia Sabda Aru Khanda-bakya Sambhar', a collection of words used by tea-garden people with Assamese meaning, compiled by Shri Dewram Tasha, M. A. & published by Shri Amal Rajkhowa, General Secretary, Asam Sahitya Sabha, Chandrakanta Handique Bhavan, Jorhat 785 001 (Assam) by the financial assistance of McLeod Russel (India) Limited.

First Edition: October 1990. Price Rs. 20/- only.

চাহ মজদুৰ অসমীয়া শব্দ আৰু খণ্ডবাক্য-সম্ভাৰ

শ্ৰীদেউৰাম তাছা, এম. এ

মেক্‌লাওড ৰাছেল (ইণ্ডিয়া) লিমিটেডৰ অৰ্থ সাহায্যত প্ৰকাশিত

প্ৰকাশক : শ্ৰীঅমল ৰাজখোৱা, প্ৰধান সম্পাদক,
অসম সাহিত্য সভা, চন্দ্ৰকান্ত সন্দিকৈ ভৱন, যোৰহাট- ৭৮৫০০১
মুদ্ৰক : পুথিঘৰ আৰু পুথিঘৰ প্ৰেছ, নগাঁও- ৭৮২০০১
বেটুপাত অংকন : দি ছেটাৰ্ছ, যোৰহাট

মূল্য— ২০·০০ টকা মাত্ৰ

চাহ মজদুৰ অসমীয়া শব্দ আৰু খণ্ডবাক্য-সম্ভাৰৰ প্ৰসংগত একাষাৰ

"চাহ মজদুৰ অসমীয়া শব্দ আৰু খণ্ডবাক্য-সম্ভাৰ" ১৯৮৮ চনতেই ছপাশাললৈ প্ৰেৰণ কৰা হৈছিল। গ্ৰন্থখনৰ কেইফৰ্মামান ছপা হৈ থকা সময়তে গ্ৰন্থখন অনুষ্ঠানিকভাৱে বিগত ডুমডুমা অধিবেশনত উন্মোচন কৰা হয়। অনিবাৰ্য কাৰণত গ্ৰন্থখন পঢ়ুৱৈ সমাজলৈ আগবঢ়াই দিয়াত যথেষ্ট বিলম্ব হয়। আমি সভাৰ প্ৰধান সম্পাদকৰ দায়িত্বভাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ পাছত গ্ৰন্থখন ছপোৱাৰ কাম সম্পূৰ্ণ কৰি পলমকৈ হ'লেও গ্ৰন্থখন পঢ়ুৱৈৰ হাতত তুলি দিবলৈ পাই আনন্দিত হৈছোঁ। যিহেতুকে গ্ৰন্থখন ডুমডুমা অধিবেশনত আনুষ্ঠানিকভাৱে উন্মোচন কৰা হৈছিল, সেয়ে ইতিপূৰ্বে যিভাৱে পাণ্ডুলিপিটি ছপাশালত দিয়া হৈছিল সেইভাগেই ছপাৰ কাম সম্পূৰ্ণ কৰা হৈছে। সেয়ে, সভাৰ মাননীয় সভাপতি শ্ৰীযুত নৰকান্ত বৰুৱাদেৱৰ পৰামৰ্শ অনুসৰি সভাৰ বৰ্তমানৰ প্ৰধান সম্পাদক হিচাপে সদাশয় পঢ়ুৱৈ ৰাইজক উক্ত কথাখিনি জ্ঞাত কৰা হ'ল। প্ৰসংগক্ৰমে উল্লেখযোগ্য যে, সভাৰ মাননীয় সভাপতি শ্ৰীযুত বৰুৱাদেৱ আৰু শ্ৰীযুত গৌতম প্ৰসাদ বৰুৱাৰ মাজত হোৱা আলোচনা মৰ্মে মেক্‌লাওড ৰাছেল (ইণ্ডিয়া) লিমিটেডে গ্ৰন্থখন ছপাবৰ বাবে সমুদায় ধন আগবঢ়াইছে। এই ছেগতে উক্ত প্ৰতিষ্ঠানৰ সুধীসকল ক্ৰমে শ্ৰদ্ধেয় মমতাজ আহমেদ, শ্ৰীযুত গৌতম প্ৰসাদ বৰুৱা, শ্ৰীযুত পৰিমল বৰকাকতি আৰু অন্যান্য সকললৈ সভাৰ হকে শলাগ জনালোঁ।

গ্ৰন্থখনৰ ছপা কাম সম্পূৰ্ণ কৰাত সভাৰ প্ৰাক্তন সভাপতি

শ্ৰীযুত মহিম বৰাদেৱৰপৰা পোৱা দিহা পাৰমৰ্শৰ বাবে তেখেতলৈ সভাৰ হৈ কৃতজ্ঞতা জনালোঁ।

আৰ্হিপাকত শুধৰাই সহযোগ আগবঢ়োৱাৰ বাবে নগাঁৱৰ শ্ৰীযুত ৰতিমোহন নাথ ডাঙৰীয়ালৈও শলাগ ৰ'ল। আশা-কৰোঁ গ্ৰন্থখন সদাশয় পঢ়ুৱৈ ৰাইজে আদৰি লৈ সভালৈ সহযোগ আগবঢ়াব।

"চিৰ চেনেহী মোৰ ভাষা জননী॥"

৩১ ডিচেম্বৰ, ১৯৯০ চন
চন্দ্ৰকান্ত সন্দিকৈ ভৱন
যোৰহাট—১

শ্ৰীসতীশ চন্দ্ৰ চৌধুৰী
প্ৰধান সম্পাদক
অসম সাহিত্য সভা

২২/১

প্ৰধান সম্পাদকৰ নিবেদন

পূব ভাৰতৰ এটা বিশিষ্ট ঐতিহ্যমণ্ডিত ভাষা হ'ল অসমীয়া ভাষা। অসমবাসীৰ চৈতন্য প্ৰবাহ বহন কৰা অসমীয়া ভাষাৰ উৎস মূল সংস্কৃত, এই বিষয়ে সন্দেহ নাই, কিন্তু তাৰ লগতে আছে অন্যান্য ভাষা গোষ্ঠীৰ অৱদানো। আৰ্য-অনাৰ্য ভাষাৰ মিশ্ৰিত ৰূপ হ'ল অসমীয়া ভাষা। সেয়েহে পণ্ডিতসকলে ক'বলৈ বিচাৰে যে "অসম ভাষাতত্ত্ববিদৰ ভূ স্বৰ্গ"।

ঊনবিংশ শতিকাত অসমত চাহ খেতিৰ বাবে চাহ বাগিচা আৰম্ভ হয়। ১৮৩৯ খ্ৰীষ্টাব্দত নাজিৰাৰ আসাম কোম্পানী গঠন হোৱাৰ পাছৰেপৰা অসমলৈ ভাৰতবৰ্ষৰ অন্যান্য ঠাইৰপৰা বাগিছাত কাম কাৰবলৈ বনুৱা আমদানি কৰা হয়। এই ক্ষেত্ৰত ১৮৫৯ খ্ৰীষ্টাব্দটি আমাৰ বাবে স্মৰণীয়। এই খ্ৰীষ্টাব্দতে গঠন হোৱা "এছোচিয়েশ্যন" বাগিছাত কাম কৰিবলৈ বিশেষ বোনাচ দি 'আৰকাটি' মকৰল কৰে। 'গিৰমিট' দি অনা বনুৱা-সকলক আনি উজনি অসমৰ বিভিন্ন ঠাইত কামত লগোৱা হৈছিল আৰু তেতিয়াৰেপৰা অসমীয়া ভাষা-সাহিত্য সংস্কৃতিৰো এটি নতুন দিশৰ সূচনা হয়। বংগ, বিহাৰ, মধ্য প্ৰদেশ, উত্তৰ প্ৰদেশ, তামিলনাডু, অন্ধ্ৰ, মহাৰাষ্ট্ৰ, উৰিষ্যা আদি ঠাইৰ পৰা বনুৱাসকলক অনা হৈছিল। বিভিন্ন ঠাইৰ-পৰা অনা বনুৱাসকলৰ নিজা ভাষা আছে। কিন্তু ইজনে সিজনৰ ভাব আদান-প্ৰদান কৰিব পৰাকৈ অসমৰ মাটিত সৃষ্টি কৰি ল'লে এটি কৃত্ৰিম স্বকীয়া ভাষা— যাক বাগিছাৰ-চাহাবসকলে এসময়ত 'কুলি বাত' বুলি নামকৰণ কৰিছিল। যিহেতু "কুলি" শব্দটি অসমীয়া সমাজত চিৰ-প্ৰচলিত নহয়-আৰু বাগিছাৰ

বন্ধুৱাসকলৰ বাবেও মৰ্য্যাদাপূৰ্ণ নহয় সেই বাবে সময়ত ইয়াক চাহ বাগিছাৰ অসমীয়া ভাষা বুলি পৰিচয় কৰা হয় (যেনেকৈ নাগামিজ——অৰুণাচলী অসমীয়া)। বৰ্তমান এই ভাষাক কোনোৱে চ'দানি বা বাগানীয়া অসমীয়া বুলিও নামকৰণ কৰিছে।

অসমৰ চাহ বাগিছাত কাম কৰিবলৈ আহি এই মাটিকেই আপোন কৰি লোৱা চাহ বাগিছাৰ অসমীয়াসকলৰ ভাষা সাহিত্য সংস্কৃতিক পোহৰলৈ অনাটো অসম সাহিত্য সভাৰ ঘাই কৰ্তব্য বুলিয়েই গণ্য কৰি আহিছে। সভাই চাহ বাগিছা সম্পৰ্কীয় এখাৰখন পুথি প্ৰকাশ কৰিছে।

অসমৰ বিভিন্ন চাহ বাগিছাত ব্যৱহাৰ কৰা, সিঁচৰতি হৈ থকা শব্দ আৰু খণ্ডবাক্য সমূহে অসমীয়া শব্দ ভাণ্ডাৰক চহকী কৰিছে। সেয়ে, এই শব্দ সমূহো বৰ্তমান অসমীয়া অভিধানৰ ঘাই সমল।

অসমৰ এগৰাকী সাহিত্যিক, চাহ বাগিছাৰ ভাষা সাহিত্য সংস্কৃতিৰ গৱেষক লেখক শ্ৰীদেউৰাম তাছা, এম এই এনে শব্দ আৰু খণ্ডবাক্য সংগ্ৰহ কৰি অসম সাহিত্য সভাক প্ৰকাশৰ বাবে আগবঢ়ায়। সভাৰ ১৯৮৮-৮৯ বছৰৰ কাৰ্য-নিৰ্বাহক সমিতি তথা প্ৰকাশন সমিতিয়ে বিষয়টিৰ গুৰুত্ব বুজি চলিত বছৰৰ ভিতৰতে প্ৰকাশৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰে। আমি পাণ্ডুলিপিটো শ্ৰীচন্দ্ৰকুমাৰ হাজামক পুনৰীক্ষণ কৰিবলৈ দিওঁ। শ্ৰীহাজামে অতি কম সময়ৰ ভিতৰতে পুথিখনৰ গুৰুত্ব বুজি এটি তাত্বিক মন্তব্যেৰে প্ৰকাশ কৰাৰ অভিমত দিয়ে। এই সুযোগতে সভাৰ আগশাৰীৰ কৰ্মী তথা সাহিত্যিক শ্ৰীদেউৰাম তাছা, এম, এ আৰু শ্ৰীচন্দ্ৰকুমাৰ হাজামলৈ আমাৰ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ। এই খনেই এই বিষয়ক প্ৰথম পুথি। গতিকে এই পুথিয়ে ভাষাতত্ব গৱেষকসকলক সহায় কৰিব পাৰিব বুলি আৰু

ভৱিষ্যতে অভিধান আদি সংকলনৰ বাবে বাট কাটিব পাৰিব বুলি আশা কৰিলোঁ।

পুথিখনৰ বেটুপাত অংকনকৰোঁতা যোৰহাটৰ 'দি ছেটাছ'লৈকো ধন্যবাদ জনালোঁ। নগাঁৱৰ পুথিঘৰ আৰু পুথিঘৰ প্ৰেছে পুথিখন ছপাই দিয়াৰ বাবেও শলাগ জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

চন্দ্ৰকান্ত সন্দিকৈ ভৱন
যোৰহাট-৭৮৫০০১

অমল ৰাজখোৱা
প্ৰধান সম্পাদক
অসম সাহিত্য সভা

লেখকৰ একাষাৰ

বৃহত্তৰ অসমীয়া জাতি গঠনত চাহপতীয়া সমাজৰ অৱদান অনস্বীকাৰ্য। তিল তিল কৰি তিলোত্তমা সৃষ্টি হোৱাৰ দৰে বিভিন্ন জাতি উপজাতিৰ অৱদানেৰে গঢ়ি উঠা অসমীয়া ভাষা আৰু সংস্কৃতিৰ বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত শেহতীয়াভাৱে চাহ পতীয়া সমাজৰ বৰঙণি যথেষ্ট বুলি স্বীকৃতি লাভ কৰিছে। ভাষা কোৱাৰ ক্ষেত্ৰত অসমীয়া মান্য ভাষাৰ কেইবাটাও আঞ্চলিক ৰূপ থকাৰদৰে চাহবাগিছা অঞ্চলসমূহতো কথা কোৱাৰ একো একোটা স্বকীয়া আৰু আঞ্চলিক 'বোলি' অথবা 'ফাৰ্চী' বা 'দোৱান প্ৰচলিত হৈ আছে। এই বোলিৰ বাবে ব্যৱহৃত হোৱা প্ৰচলিত শব্দখিনিকেই চাহনিয়া 'জ ঘল-ঝাঁড়'ৰপৰা বুটলি আনি অসমীয়া মান্য ভাষাৰ শব্দসমূহৰ লগত পৰিচয় কৰি দিয়াৰ প্ৰয়াস কৰা হৈছে। এনে কৰিবলৈ যাওঁতে যিখিনি শব্দক চাহপতীয়া সমাজে নিজা সাঁচত পেলাই মান্য অসমীয়াৰদৰেই ব্যৱহাৰ কৰাৰ উপযোগী কৰি লৈছে, সিবোৰৰ বহুখিনিকেই এই সম্ভাৰত সামৰি লোৱা হোৱা নাই। বাকীখিনিক মান্য অসমীয়াৰ সমৰূপৰ শব্দ-পুঞ্জ, মান্য অসমীয়াৰ প্ৰভাৱান্বিত শব্দ-পুঞ্জ আৰু মান্য অসমীয়াৰ আয়ত্বত নথকা শব্দ-পুঞ্জ হিচাপে চিহ্নিত কৰি শব্দ সম্ভাৰৰ বিভিন্ন কক্ষত স্থান দিয়া হৈছে। আধুনিক অসমীয়া অভিধান প্ৰণেতা, ভাষাবিদ আৰু বৈয়াকৰণিকসকলে চাহবাগিছা সমূহত প্ৰচলিত এনেবোৰ শব্দৰ ঘুণুলা গুচাই আগ-গুৰি বিচাৰ কৰি চাব বুলি আশা কৰা হ'ল।

এজনৰ মনৰ ভাব আনজনক বুজাবলৈ উপযুক্ত ভাষা আৰু উপযুক্ত শব্দ-চয়নৰ প্ৰয়োজনেই সৰ্বাধিক। চাহপতীয়া সমাজৰ বহুতেই গাঁওবাসীৰ ওচৰত থাকিও কথা এষাৰ বুজাবলৈ পুথিগত ভাষাৰ উপযুক্ত শব্দ বিচাৰি বহু সময়ত 'হ'য়ৰাণি' হ'বলগীয়া হয়। সেইদৰে বিভিন্ন কাৰ্যত চাহ বাগিছালৈ অহা বা চাহপতীয়া সমাজৰ লগত সংহতি বিচৰা শুভাকাংক্ষী সুধী সমাজেও উপযুক্ত শব্দ বা মাত কথাৰ অবিহনে তেওঁলোকৰ আস্থাভাজন হ'ব নোৱাৰে এনেস্থলত "চাহ মজদুৰ অসমীয়া শব্দ আৰু খণ্ডবাক্য সম্ভাৰে" বাগান অঞ্চলৰ লগত আন অঞ্চলৰ অধিক বুজাবুজি তথা সংহতিৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰিব বুলি বিশ্বাস ৰাখিছোঁ।

সীমিত জ্ঞানেৰে পুথিখন সংকলন কৰি অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰধান সম্পাদক শ্ৰীযুত অমল ৰাজখোৱাদেৱৰ দ্বাৰস্থ হোৱাৰ মুহুৰ্ততেই তেখেতে 'চাহ মজদুৰ অসমীয় শব্দ আৰু খণ্ডবাক্য সম্ভাৰ'খনৰ প্ৰকাশৰ যাৱতীয় ব্যৱস্থা লোৱাৰ প্ৰতিশ্ৰুতি দিয়ে। এই সহায়ৰ বাবে অসম সাহিত্য সভাৰ ওচৰত কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰিলোঁ। পুনশ্চ উল্লেখ কৰিছোঁ যে, শ্ৰীযুত ৰাজখোৱাৰ ব্যক্তিগত উৎসাহৰ ফলতেই এই সংকলনটিৰ 'খণ্ডবাক্য আৰু প্ৰবচন'খিনি শেষৰ ফালে যোগ কৰি দিয়া হ'ল। শ্ৰীযুত ৰাজখোৱাই এই লেখকৰ ওপৰত ৰখা অকৃত্ৰিম ভৰষাই বৰ্তমানেও ৰুগীয়া দেহা আৰু মনত যথেষ্ট সকাহ দিছে। অসম সাহিত্য সভাৰ একনিষ্ঠ, সুদক্ষ বিষয়ববীয়া আৰু এজন সু-সংগঠক, সাহিত্যপ্ৰেমী হিচাপেও চাহবাগিছা অঞ্চলৰ পূৰ্বাপৰ প্ৰীতিৰ বান্ধোন কটকটীয়াকৈ ৰখাবো বহুতো ইংগিতবহ কাৰ্য সমাধা কৰাৰ প্ৰমাণো ৰাখিছে। সেয়েহে শ্ৰীযুত ৰাজখোৱাক এইখিনি কথাৰে প্ৰীতি-সম্ভাষণ জনাই নিজেই উৎফুল্লিত হৈছোঁ।

মোৰ ভাতৃসম বন্ধু শ্ৰীপৱন বুঢ়াগোহাঞিয়ে (বঙাল

পুখুৰী, যোৰহাট) বহুতো সময়ত বহুতো কথাৰ আঁত ধৰি সহায়-সাৰথি আগবঢ়াই আহিঁ কাকত পৰ্যন্ত চাই দি প্ৰেৰণা যোগোৱাত এইখিনিতে শলাগ লৈ থলোঁ।

'ৰুপড়-জংঘলে', 'কলাই-কচাই', 'কথন-মথন', 'পঠন-পাঠনৰ' মাজেদি অসমীয়া ভাষা-সংস্কৃতিৰ সম্প্ৰসাৰণৰ ক্ষেত্ৰত আমাৰ পৰিয়ালৰ শ্ৰীমান কামাখ্যা, হ ক, অঘৰী, টাকলি, মেন্বাই, পুনপুনী, ভেন্দু, চাঁওৰা ফুচীকে আদি কৰি উঠি অহা যিসকল চাহপতীয়া সন্তানে ক্ৰান্তিকালৰ সাঁকোত খোজ দিবলৈ লৈছে, তেওঁলোকৰ জয়-যাত্ৰাৰ উদ্দেশ্যেই এই ক্ষুদ্ৰ পুথিখন উছৰ্গা কৰিলোঁ।

হাতীগড় চাহবাগিছা
যোৰহাট- ৭৮৫০০৭
১৫-১-৮৮
(টুচু পৰব)

দেউৰাম তাছা

সূচী

গছ-গছনি

[ক]

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
কৰনজ্	কৰচ্
কবিল	বাঁহ গাজ
কৰম	চিকা-মৰলীয়া
গুড়মল	কুটকুৰা
চিমল	শিমলু
ছাত্নি	চতিয়না
জৈড়	জৰী
জগীয়া } ঝগড়ু }	মৰলিয়া
তেতুঁল	তেঁতেলী
তুত্গছ	নুনিগছ
ধত্ৰা	ধুতুৰা
পিপড়	অ'াহত
ডৌ, ডাহুক	বঁহত
বকম্	ঘোঁৰা-নিম
বেন্জাতি, মেহেন্দী	জেতুকা
ভেণ্ডৰা	বঙালী এড়া
মুন্গা	চজিনা গছ
হেংগালু	সোঁৱালু

[খ]

অলক পুই	আকাশী লতা
কাঁসী বন	কঁহুৰা বন

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
খকচিমা	জাৰ্মানী হাবি
গহ্ৰি কেঁচৰ	বেঞা বন
ঘাট গছ	ধপাত তিতা
চিৰু হাবি	উলু খেৰ
ঝুৰ্গুণ্ডা	বনগুটি
নিচি	ফুটুকা
তাড়ানি	তৰা গছ
দাতৃ কাঁটা	জেটুলী লতা
দুব ঘাঁছ	দূবৰি বন
পাদ্ৰী লতা	ভেদাই লতা
পালা	বন-লতা আদি
ফুটকানি	ফুটুকা হাবি

[গ]

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
কঁড়ি	কলি
কেঁচৰ	চেঁচোৰ
চনকা	ঠুনুকা, নৰম, কোমল
চাৰা	পুলি
ঝুঁড়	সৰু হাবি, পাতলীয়া বন
কুঁড়া	কঢ়ালি দিয়া, ডলি দিয়া
ঝাড়, ঝঁপা	জোপা, জোপোহা
ঝুপড়া ঝাঁপড়া	বহলকৈ ডাল-পাত মেলা জোপোহা গছ
ঠুঁটলা গছ	লঠঙা গছ, আগলি ডাল ভঙা গছ
ডগ্	কুঁহিপাত, কুমলীয়া আগ
ঢুটু	গছৰ মূঢ়া
পুংড়ী	আগলি পাত, কলি
পুহা পহা কুলী	পুলি গছ

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
ফেংগীয়া, খেঞ্জী	ফেৰেঙনি
শিকড়	শিপা
কুন্দা	গা-গছ
গাছ	গছ
গাজাড়	গেজেপনি

ফুল

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
গেন্দাফুল	নাৰ্জী ফুল
গুলঞ্চি	গুলচ
চালুক	ভেট ফুল
পদ্দ	পদুম
পাইল্ধা	মদাৰ
লালফুল	জবা ফুল
মুৰগী ফুল	কুকুৰাপহুয়া
সনজা ফুল	গধূলি গোপাল

শস্য

[ক]

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
কুঁইহাঁ	কুঁহিয়াৰ
কাব্‌ৰা কুঁইহাঁ চিট কুঁইহাঁ	অঁাকি কুঁহিয়াৰ
চব্‌চা চইব্‌চা	সৰিয়হ
জনাৰ	গোমধান বা মাকৈ
মুং	মগু
ৰাহেড়	ৰহৰ
মাটি কলাই	মাটিমাহ
শন	মৰাপাট

[খ]

গুটি বুনা	গুটি সিঁচা
পানী ঝিটা	পানী সিঁচা
পুঁৱাল	ধান খেৰ
ঝাঁক দিয়া	জেং দিয়া, ধেঁাৱা দিয়া কাৰ্য
ধান চিচ্‌	ধানৰ সীহ
অঁাকুৰ	গজালি, অংকুৰ

শাক-পাচলি

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
কুন্দ্ৰী	কুন্দলী
কাৰ্‌লা	কেৰেলা
কুম্‌ড়া	কোমোৰা
কুদ্‌ৰুম	টেঙা মৰা
কাঁটা শাগ	হাতী খুতৰা
খীৰা	জেং তিঁয়হ
খাম্বা, খামালু	কাঠ আলু
খাড়া শাগ্‌	মৰিচা
খঁট্‌ৰা	খুতৰা
ঘাংৰা	লেচেৰা মাহ
চীম্‌	উৰহী
ছাতু	কাঠফুলা
ছালস্তী শাগ	মাটিকাদুৰি
চিচিংগা	ধুন্দুলি
ঝিংগা	জিকা
ঝাল ঝইল্‌কা	জলকীয়া
ঝান্‌ ঝালকী	কণ জলকীয়া
টিহুঁ	তিঁয়হ
ডিংলা	ৰঙালাউ
ধুৰূপ শাগ	দ্ৰোণ
পুই	পূৰৈ
পৰল	ভোল, তৰই
বিলাতী বেগ্‌না	বিলাহী

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
বেগ্না, বেগুন, বাইগন্	বেঙেনা
বেং পাত	মানি-মুনি
ভাতুৰা শাগ	জিলমিল
ভেঁড়ি ঝিংগা	ভেণ্ডি
চুথ্নী আলু	মোৰা আলু

চৰাই

[ক]

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
অলবকা	হেঁটুলুকা
আকপাক	কেতেকী
কুটিছ	বটা চৰাই
কুহ্লি	কুলি চৰাই
কড়ৰেংগা	কোকলোঙা
কাৱা	কাউৰী
কাণা মচৰী	কণামুচৰি

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
কাঠ ঠকড়া, কাঠ ঠট্কা	বাঢ়েটোকা
গড়ুঁল	বৰটোকোলা
গবৰীয়া ময়না	কাণ-কুৰিকা
গিদ্ধী	শগুন
ঘৰময়না	ঘৰশালিকা
চিড়িয়া ময়না	ছুটিয়া শালিকা
চিল	চিলনী
চিক্ৰা	কুকুৰা
চুগা	ভাটৌ
চটে, চটীয়া	টোকোৰা, ঘৰ-চিৰিকা
চুগ্গী	শগুন
চামচিকা, চাম বাদলী	চুঙা বাদুলি
টেঁৰা	কাউ চৰাই
ডাহুঁক	ডাউক
ঢেঁচু, ঢেঁচুৱা	ফেচু চৰাই
ধইন্শা	ধনেশ
ধবী	বালিমাহী
ধুন্দু	হুদু
নাকাঢ়ঁড়া	ধনেশ
পাহাৰীয়া ময়না	ময়না
পাঁড়কী	কপৌ চৰাই
পিয়	সখিয়তী
পাতটিপি, টিপটিপি	পাতসিয়া
ফুলফিছি	মৌ-পিয়া
ফিকৃড়	খোপা বন্ধা চৰাই
বাজ	শেন
বকলী	বগলী

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
বাদ্‌লী, বাহুঁল	বাহুলি
মেজুৰ	ম'ৰা চৰাই
মৌকাল	কুকুহা
মাছকিলা মাছৰাংগা	মাছৰোকা
মুগৰী মুৰ্‌গী	কুকুৰা
লালবগ	ইটাগুৰি
হাঁছ	হাঁহ
হাইঠল	হাইঠা
হেঁটেটেঁৰা	বালিঘেঁৰা

[খ]

পাখুড় পাঁইক	চৰাই
পালক্	পাখি
ডেনা ডানা	ডেউকা
খন্দা খঁতা	চৰাইৰ বাহ
ঘুৰনী বহা	উমনিত বহা
ফড়কা	পোৱালী জগোৱা
উড়ান	উৰণীয়া হোৱা
বিছা মুৰ্‌গী উল্টা মুৰ্‌গী	জেং কুকুৰা
চাঁড়া মুৰগী	মতা কুকুৰা
ধাইড় মুৰ্‌গী	মাইকী কুকুৰা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
কাটুল	ডেকেৰুৱা মাইকী
চেংনা চেংনী	কুকুৰা পোৱালি
পাহুড়	যুঁজত জিকা মতা কুকুৰা
কাঁইট	কুকুৰা যুঁজোৱা বেঁকা ছুৰী
ঝিন্‌জৰা মুৰগী	ফুটফুটীয়া ৰঙৰ কুকুৰা
মালা মুৰগী	ৰংচঙীয়া কুকুৰা

জীৱ-জন্তু

[ক]

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
উদ্ বিলাই	উদ্
কটাছ	হেঁপা
কাড়া	মহ
খেড়া	শহা
গহ্‌বি	গাহৰি
ঘঁড়া	ঘোঁৰা
চাহী	কেটেলা পহু
ছাগল	ছাগলী
চোঁৱৰ	গাহৰি
চিড়্‌ৱা, চিড়ুৱা	কেৰ্কেটুৱা
নেহুল নেউলা	নেউল
বিলাই	মেকুৰী
বৰা গহৰি	বনৰীয়া গাহৰি

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
ভেঁড়ি	ভেঁৰা
ভঁইচা	মেথোন
ভেঁড়ি ছাগল	ভেঁৰা
বদা ছাগল	ভটৰা, ভোবোলা ছাগলী
লাকড়া	কুকুৰনেচীয়া
হাগাগেন্দ্ৰা	জহামাল

[খ]

আঁপড়া	আঁচোৰা
আঁড়িয়া	যুদ্ধবাজ জন্তু
কাচায়	কচাই
কেঁতৰ	চিকৰা
খীব্ছা	ফেঁহু
গহাল	গোহালি
গবৰ ডিং, গবৰ গাদা	গোবৰৰ দ'ম
নুচা, নুচড়া, নখ্ৰা	নখেৰে আঁচোৰা
ঢুঁছা	খোঁচা, মূৰেৰে খুন্দিওৱা
পঁছড়ী, নেংগুড়	নেজ
ফড়িয়া	তপিনা
বাগাল	ৰখীয়া
বাগুিয়া, বাঁড়িয়া, বাঁড়ী	নেজখঁৰা, খঁৰা
ভুটৰী	ভুৰু
ৰুঁৱা	নোম

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
লেণ্ড্ৰি	লাদ
হাব্চা	কামোৰা (কুকুৰৰ ক্ষেত্ৰত)

কীট-পতংগ

[ক]

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
ইচৰিংগা	উইচিৰিঙা
জোনপুকী	জোনাকী পৰুৱা
ঝিন্ঝিন, ঝিন্জি	জিলী
তেলচাটি	পঁইতা-চোৰা
পেঁপলা, পাপলি	পখিলা
ফৎড়িং	ফৰিং
বুৰুবুদলু	পাখি গজা উই-পৰুৱা
ডাঁইচ	ডাঁহ
ভমৰা, ভমৰ	ভোমোৰা
মাছি	মাখি
মছড়	মহঁ
মেগঢ়ুল	জিঞা
মধু মাছি, মদ মাছি	মৌ-মাখি
মাটি কছু	কোদো
লুতি মাছি	চেৰেপা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
ঢনঢনীয়া মাছি	ভেনা মাখি
হাঁড়ি ভমৰ	টেকেলি কোদো

[খ]

কাণগেজৰা	চেলা
কুৰকুট	আমৰলি পৰুৱা
কেঁড়লই	কেবেলুৱা
কেঁচুৱা	কেঁচু, কৃমি, পেলু
কেঁচুৱা মাটি	কেঁচুমটা
কাড়া জঁক	মহ জোক
গবৰ পকা	গুবৰুৱা
ঘুৰঘুৰীয়া	কুমটি
চুংগা পকা	বিছা
জঁক	জোক
মাকড়া	মকৰা
হাতী জঁক	কুমজেলেকুৱা
পিপড়া	পৰুৱা
লহা পিপড়া	ৰঙা পৰুৱা

সৰীসৃপ

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
কেঁকলাচ	নাইপিয়া
খৰিছ	ফেঁটী
গই	গুঁই
ঘিৰ্‌গিট	তেজপিয়া

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
চুঁচুৱা, চুহা	চিকা
চুটিয়া	নিগনি
ঢঁড়	ঢোৰা সাপ
ঢামনা	মচোৱা
টেটেংগা	তৰচেঙেলী, তেজপিয়া
টিকটিকি	জেঠী
তেলুৱা সাঁপ	কেঁচু সাপ
মুচা	এন্দুৰ
হলহলীয়া	বামুণীয়া
বান্ধ ফড়া, বাজসাপ	শঁকুচুৰ বা শঁকচুল
লহ্‌টন	নাইপিয়া

ধাতু

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
সনা	সোণ
ৰূপা	ৰূপ
লহা	লোহা
তাম্বা	তাম
চিচা	সীহ
কাঁষা	কাঁহ
চান্দি	ৰূপ

মাছ-কাছ আদি

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
আঁইচ	মাছৰ বাকলি
আইড় মাছ	আৰি মাছ
ইলছা	ইলিছ
কঁাকড়া	কেঁকোৰা
কুমীৰ	কুম্ভীৰ, ঘঁৰিয়াল
কুচী মাছ	কুচি
কাঠ বেং	পাত বেং
কাছিম, কছুৱা	কাছ
খাঁকড়ি	কেঁকোৰা
খইল্‌ছা	খলিহনা
গেঁতু	বতীয়া মাছ
গেণ্ডা	বৰ শামুক
গগলী, ঘগলী, ঘংগী	শামুক
ঘৰ বেং	চুক ভেকুলী
চেং	চেঙেলী
চিংড়ি	মিছা মাছ
চুঁইচ	শিহু
জাল মাছ	মিছা মাছ
টেংৰা	শিঙৰা
টুৰী বেং	চুক ভেকুলী
তুড় মাছ	টোৰা মাছ
দাঁইড়কিন, দাঁড়কিন	দৰিকণা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
দাড়া	কেঁকোৰাৰ ঠেং
পহ্‌না মাছ	মাছৰ পোনা
ফালিয়া	কান্ধুলি
বক মাছ	ককিলা, ঢোলৰ মাৰি
বেং পুঠি	লালুকী
বাঁচপাতীয়া	চেলকণা
ভেদা	গেদগেদী
বাজ বেং	বামুণী ভেকোলা
শাঁক	শংখ
শুক্‌টী, শুট্‌কী	শুকান মাছ

ফল-মূল

[ক]

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
আঁওলা	আমলখী
আমড়া	অমৰা
কপিতা, মধুফল	অমিতা
কামৰাংগা	কৰ্দৈ
কাঁঠাল	কঁঠাল
গহৰি আলু	মোৱা আলু
চাল্‌তা টেঙা	ঔ টেঙা
চকৰখন্দা, লাল আলু	ৰঙা আলু

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
চিয়াল	চিৰাল
জামুন	জামু
টেমৰচ্	মধুৰি-আম
ডুমুৰ, ডিমুৰ, ডুমইৰ, ডিমইৰ	ডিমৰু
মাদাল	শ্ৰীফল
মিঠা টেংগা	সুমথিৰা টেঙা
ড'ভাটেংগা, ৰাৰাক টেংগা	ৰবাব টেঙা
লেট্কু	লেটেকু
হৰ্তকী বা হৰৈ	শিলিখা

[খ]

কাঁঠাল কছ	কঁঠালৰ ফুটা
ক'ঁঠাল ভতা	কঁঠালৰ বাছু
কচা	কেহা
কল খান্দি, কল থকা	কলৰ থোক
কলফুল	কলডিল
ড'ঁছা	পূৰঠ
চকা, চক্লা	বাকলি
ডংগী	পতুৰা, ঢকুৰা
বকুল	আমৰ মল

শৰীৰ সম্বন্ধীয়

[ক]

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
আঁইখ, আঁখি	চকু
আমঠা	আমঠু
এঁঠু	আঁঠু
এঁড়ি	গোৰোহা
এণ্ড্ৰা	চকু পকোৰা
কল্জা, কইল্জা	কলিজা
কমৰ	কঁকাল
কাঁখ বগল	কাষলতি
কাণগুৰা	কণামাকৰি
কেঁচি	ফেচকুৰি
খাপ্ৰী, খপ্ৰি	লাওখোলা
খুন	তেজ
গেধি	মূৰৰ ঘিউ
গলা	ডিঙি
গতৰ	শৰীৰৰ অবয়ব
গাণ্ডি	মলদ্বাৰ
গাঁড়, গুদ	যোনি
ঘেঁচা, ঘাড়	ডিঙি

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
ঘিলু	মূৰৰ ঘিউ
চুত্ ৰা	টিকা, তপিনা
চখু চইখ	চকু
চেৰা দাঁত	গুৰি দাঁত
চঁয়া	মাখিছাল
চামড়া	চামৰা, ছাল
চুৰাংগ (সৰাংগ)	গা, দেহা আদি
ছাতী	বুকু
ছুপতী	হাত-ভৰিৰ পতা অথবা চকুৰ পতা
ছাঁহিৰ ছাঁয়ৰা	ছাঁ
জিভ	জিভা
জাং	কৰঙণ
টঁটী টুটী	ডিঙি, কণ্ঠনলী
ঠঁট	ওঁঠ
ঠেহুন	কিলাকুটি
ডেম্বা	চকুৰ মণি
ঢঁক	সেপ
থত্ না	থুঁতৰি
থুঁক	থু
হুহু	স্তন
হুনু	পুৰুষাংগ
নিকাচ	নিশাহ
পঁটা	পেটু
পাটী	ওঁঠদ্বয়
পাঞ্জৰা	কামিহাড়

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
পন্দ	মলদ্বাৰ
পুদী	যোনি
ফপ্ চা	হাঁওফাওঁ
ফুল	পাছশাল
বাঁহী বাজু	বাহু, বাউসি
বুক	বুকু
বিয়া বয়া	যোনি
বাণ্ড, এঁড়	পুৰুষাংগ
ভকি	মলদ্বাৰ
ভুট্ৰী	ভুঁৰু
ভুঁগী ভুড়ি	নাভি অংশ, নাড়ী-ভুঁৰু
ভুক্চুন্দি	তালু, মূৰৰ অংশ
মিট্কা	চকু পিৰিকিওৱা
মুণ্ড মুড়	মূৰ
মুঁজৰি	পুৰুষাংগ
ৰকৃত	ৰক্ত, তেজ
লাইভুটী	নাভি
লহু	তেজ
লাৰ লালচী	লালটি
লড়িমাস	কলাফুল
লঁাড়	পুৰুষাংগ
শিগন	শেঙুন
লুড়-লুড়ী	আলজিভা

[খ]

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
আশাৱতী	গৰ্ভৱতী তিৰোতা
কঁকা, কঁকী	বোবা
কুব্ড়া, কুব্জা	কুঁজা
কাণা, আন্ধা	কণা, অন্ধ
কুন্দলা	নোদোকা, শকত-আবত
খঁছা, খঁপা	খোপা
খদা	খোদিত কৰা
গা-ভাৰী	গৰ্ভৱতী
চুট্কি	টিকনি
চাণ্ডু, চাণ্ড্ৰী	তপা, টকলা
টেৰা, টেৰী	কেঁৰা
ঠুৰ্কা, ঠুৰ্কী	চুটি-চাপৰ
তত্ড়া, ততড়ী	খোনা
তাগড়া	শকত-আবত, শক্তিৱান
দাঁত্ৰা, দাঁতৃ	উজলাদাঁতীয়া
ছ্-জীয়া	গৰ্ভৱতী
ধুম্চা, ধুমচী	শকত, নোদোকা
পাঞ্জিয়া	অনুসৰণ কৰা
পাঞ্জ	খোজৰ চিন
ফগ্লা	সোলা
ফিচি, কঁচি	ফুল কুমলীয়া, কলি
ভঁইৰা, বহিৰা	কাণেৰে নুশুনা, কলা
মইল	মলি
লেংড়া, খঁড়া	লেঙেৰা. খোৰা
লুলহা	কোঙা, পংগু

লোৰ সঁজুলি

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
কাটাৰী	কটাৰী
কঁইচি	কাচি
কড়, কোদাল	কোৰ
গাঁথা	শালি ধৰা, গোঁঠনি
চিয়াঁড়ী	শৰ, কাঁড়
চাচ্ কড়	পাতি কোৰ
চিঘি	তীৰ, লোহাৰ কাঁড়
ঠুটী	টোপা কাঁড়
টাংগিয়া	পৰশু কুঠাৰ
দাও, দাওলি	দা
ধেনুক	ধনু
পাটান	লোহাৰ কাঁড়, তীৰ, ধানৰ পতান
পাঁচৰ	বাঁহ-কাঠৰ খিল বা শলা
ফাৰ্চা	পৰশু কুঠাৰ
বঠিং, বঁইঠা	মৈদা
হুলী	কুচীয়া কালি

গুণাগুণ

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
আচকট	এলাহ
আচ্‌কটীয়া	ধোদ, এলেহুৱা
আলুকুচীয়া	দন্দুৱা
আলিচ	এলাহ
আল্‌চীয়া	এলেহুৱা
আল্‌গামুখা	মুখ পাতল লোক
কুটনী	কথা লগোৱা লোক, টুটকীয়া
কুড়ি কুড়িয়া	এলেহুৱা
খাঁকলা	খকুৱা
খত্‌ৰা	ধূৰ্ত, কথা লগোৱা লোক
গুমড়া	গোঙোৰা
গাঞ্জড়ীয়া	গাঞ্জা খাওঁতা, ভঙুৱা
ঘাতী	কামত হেলা কৰা লোক
ঘৰঘুচ্‌ৰা	ঘৰ-গুনা
চুস্তি	এলেহুৱা
চহু	বুৰ্বক, ভোদা
চাটি	মিছা, মিঠা কথাৰ ফুচুলনি
চাটিয়া, চাটুকাৰ	মিছলীয়া, ফাঁকিবাজ, ফুচুলাওঁতা
চিনাৰী	নটী, বদমাইচ তিৰী
চুগলি	কথা লগোৱা
চুগলিয়া	কথা লগাই ফুৰা লোক

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
চিপ্‌পা চিপচ্‌ চিপচা	কৃপণ, চিকটা
চিল্লা	চিঞৰা
ছলকী	চঞ্চলা, চল দিয়া তিৰী
ছঁচৰা	লুভীয়া, খকুৱা
টিট্‌	লাঠুৱা, ধূৰ্ত
ঢাংগা, ঢেংগা	হটঙা, ওখ লোক
থেতড়	নিলাজ, লগাতে লাগি থকা লোক
দগ্‌লা	অবিশ্বাসী, কথা নৰখা লোক
দুপন্দীয়া	দুই ধৰণে কথা কোৱা লোক
পিল্লু পুল্‌কা	ভয়াতুৰ, সাহস নথকা লোক
পাটীয়া	ফুটনিবাজ
পেন্দ্‌ৰা	মিছলীয়া, ফাঁকিবাজ
পেন্দা কথা	মিছা কথা
ফাট্‌ড়া	ফতুৱা
ফাঁকিয়া	ফাঁকিবাজ
ভক্‌ড়	বুৰ্বক, অঁকৰা
ভিক্	ভিক্ষা
ভুটকা	চাপৰ, কঁঠীয়া
ভিক্ মাংগা	ভিক্ষাৰী
ভেঁড়ুৱা ভাঁড়ুৱা	ভুৱা দি ঠগাই খোৱা লোক, কাপুৰুষ
ভাংগুৱা	ভঙুৱা
ভংভঙীয়া	আঁৰ-বেৰ নথকা, খোলা মনৰ লোক
ভেন্দা ভদা	ভোদা, অঁকৰা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
মুৰাদ্	সন্মান, যশস্যা
মাংগনীয়া	মগনীয়া
মেড়ুৱাৰী	অহংকাৰী, মদগৰ্বী
মতুৱা, মদাড়ী, মদড়িয়া	মদপী, মদাহী
মিশুক	মিলিব পৰা লোক
ৰাঢ়ুৱা	মায়া-মমতাহীন লোক, অৰসিক
ৰাশ্‌ভাৰী	ৰাশি গধুৰ, ব্যক্তিত্ব থকা লোক
লভী, লভীয়া	লুভীয়া
লেচ্‌ড়া	কামত দেৰী কৰা লোক
লালচীয়া	লুভীয়া
লেলা	খং-ৰাগহীন, নিৰ্জু, নিৰীহ
হিচঁকুটলা	হিংসাকুৰীয়া, হিংসুক
হিজাৰ	আখেজ, হিংসা
হেব্‌ড়	হেবাং, বুৰ্বক
সাদাসিধা	সৰল, হোজা, পোনপটীয়া

প্ৰকৃতি-জগত

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
আমাস	অমাবস্যা
আলো	পোহৰ, আলোক
আহ্‌লা	পোহৰ, উত্তাপ
আগুন	জুই

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
ইন্‌ঝৰ	পোহৰ
কাদা	বোকা
কুঁৱাছ	কুঁৱলী
গাং	জলাশয়
গাঢ়া	গাঁত, থিয়কৈ পোতা
চান্দ	চন্দ্ৰ
চিঁচিৰ	নিয়ৰ, কুঁৱলী
চেঁউলা, চেঁৱাল	শেলাই, শেলুৱৈ
চকাল	ৰাতিপুৱা
চানচুন	নিৰ্জন, জনশূন্য
চিটাল মাটি	কুমাৰ মাটি, লিকটা মাটি
চড়চড়ীয়া ধুপ	চৌ-চৌ ৰ'দ
জছনা	জোনাক
ঝিটাছ্‌	আছাৰকনি
টিকৰ্‌	টিকা মাটি
টাইড়	মুকলি ঠাই
টিলা	হাঁফলু, ঢিপ
ডুবি	দ পানীৰ হ্ৰদ, জলাশয়
ডুংগ্ৰ	জাগল
ডাংগা	বাম ঠাই, ওখ ঠাই
তাৰা	তৰা
ধাচ্‌না	গৰা, দ ঠাইৰ পাৰ
ধুপ	ৰ'দ
ধুংগা	ধোঁৱা
ফজীৰ	পুৱা বেলা
বৰখন্‌	বৰষুণ
বিহান্‌	আবেলি
বাতাচ্‌	বতাহ
বাদলা	ডাৱৰীয়া

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
বাদল	ডাৱৰ
বাজ	বজ্রপাত
ভুব্‌কা	গুবৰুৱা মাটি
মাছি আন্ধাৰ	কাণিমুনি সময়
লংগা	নলা, লোৰ, নৰ্দমা
সুৰুজ	সূৰ্য
সান্‌জ	সন্ধ্যা, গধূলি
হলা	হোলা, দ পথাৰ
পয়লা সান্‌জ	ফুট গধূলি

ৰোগ-ব্যাধি

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
আম্বল	অজীৰ্ণ, বদ্‌হজম
কুঁহৰা / কুঁথা	কেঁকনি
কুঁইলাঠী	শামুকীয়া
খঁকী	কাহ
খছু / খজুলি	খহু
গহলা	জীয়াতু ভোগা, যাতনা, লেকাত ভোগা
ঘাম মাছি	ঘামচি
চাঁচ	হাঁপানী

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
উপৰদম	হাঁপানী
চিকাঁ	হাঁচি
চুলঝাড়া	তেজ হাগনি
চিহ লি	চোম
ঝাড়া	শৌচ, হাগনি
ঢেঁকাৰ	উগাৰ অহা
দৰজ / দৰদ	বিষ
তুখা	বিষোৱা
পুনি লগা	পঁয়া লগা
ফড়া	ফোঁহা
ফচ্‌কা	জোলা
ফুচড়ী	সৰু ফোঁহা
বখাৰ	জ্বৰ
বৰ্‌ণা	শালমইনা
ৰাইত কাণা	কুকুৰীকণা
ৰঘা	ৰুগীয়া ক্ষীণ
ৰগ ঢেনা	ক্ষীণাই যোৱা ৰুগীয়া মানুহ
শনফুলা	ৰক্তহীনতা, ওখহা ৰোগ
সুট্‌কা	সূতিকা-জ্বৰ
হেঁচৰা / হেঁচ্‌ৰাণি	উদ্‌ফাঁই, হাঁপানী
হেঁট্‌কি	হেঁকটি
হাঁস-ফাঁস / হেঁচ ফেঁচ	ফোঁপনি

ঘৰ-গৃহস্থালি সম্বন্ধীয়

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
আঙ্না, আগ্না	চোতাল
আঙ্ঠা	অঙঠা
আঙ্ৰা	এঙাৰ
আধন্	অধন
আল্না	শুদা, নিমখবিহীন
আল চাউল, আৰুৱা চাউল	আৰৈ চাউল
আঠানীয়া বাটি	মজলীয়া ধৰণৰ বাটি
উষ্ণা চাউল	উহোৱা চাউল
উচুম পানী	কুহুমীয়া পানী
উলাই ৰখা	সামান্য গৰম কৰি ৰখা
উচ্কা	আগবঢ়াই দিয়া
কলচী	কলহ
কড়াই	কেৰাহী
কুঁড়া	গুড়ি
খঁচল	সৰু টুকুৰী
খেঁচ্কা	গেজেৰা মৰা
খাঁচা	চৰাইৰ সঁজা, হেঁচা দি কোৱা
খাড়ী, খাড়্কী	খৰিকা, কাঠী
খীৰ ভাত	পায়স, পৰমান্ন
খিচ্ড়ি ভাত	খিচিৰি
গাগ্ৰা	গাগৰী

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
গাঁঠ্‌বি	টোপোলা
গম্চা	ভেঁকুৰা
ঘেৰা	ডুলি
ঘুট্‌নী	ঘোদলা, ঘোটনি মাৰি
চুনুবাটি	সৰু বাটি
চুপ	কুলা, ডলা
চংগা, চংগী	চুঙা
চুৰুৱা	চুৰুহা, জোল
চুলা, চুলাশাল	চৌকা, জুহাল
চাঁচাগড়া	পানী পাছ
চাটু	হেঁতা
চখা	সনা
চাট্‌নি	পিটিকা
চাখ্না	মদৰ লগত খোৱা তৰকাৰী
চকৃড়ি	চুৱা ভাত
চিৰুণ	ফণী, কাঁকৈ
চীতা	সেঁওতা
চিৰাক্	চাকি
চইল্‌তা	শলিতা
ছঁড়া	গোবৰ পানী ছটিওৱা কাৰ্য
ছনৃকা	তেল মৰা, ফোৰণ দিয়া
ছাইন্	ঘৰৰ চাল
জাম বাটি	ডাঙৰ বাটি
ঝুপড়ী	জুপুৰী
ঝল	জোল, চুৰুহা
ঝাড়ু	জাৰু, শোটা
ঝাড়ুৱা	জাৰু দিয়া কাৰ্য, জাৰুৰে কোবোৱা
ঝাড়ুদাৰ	জাৰু দিয়া লোক

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
টিক্‌লি	টেকেলি
টুপা	সৰু টুকুৰী
ঢেঁকী কাঁড়ি	খুবলি
ডেঢ়িয়া	গৰিয়া পৰা, নিমিলা ভাগ
ডেলী	ডুলি, মেৰ
ডেৰা	বহা ঘৰ, সাময়িক আস্থান
তাতা	উত্তাপ হোৱা, গৰম হোৱা, তপত
দেহ্‌ৰী	দুৱাৰ দলি
ধুক্‌নী	বিছনী
ধুকা	বিছ
নিভা / নেভা / নিঝা	নুমুৰা
পুছাই দিয়া	মচি দিয়া
পান্‌চিয়া	সেৰেকা, পনীয়া
পিন্দাড়্‌	ঘৰৰ পিছফাল
পাছড়া	জৰা কাৰ্য, পৰিষ্কাৰ কৰা
পিঁড়া	পীৰা
ফড়ন্‌	ফোৰণ
ফুকা	ফু দিয়া
ফুক্‌নল	ফু মৰা চুঙা
ফিকা	শুদা
ফাপুন্দা	
ফাঁপ্‌ড়া / ফঁপ্‌ড়া	ভেঁকুৰা, ফাঁপৰ
বল্‌কা	গৰম কৰা, উতলোৱা
বৰা	বস্তা, থৈলা
বাঁটা	বণ্টন কাৰ্য, ভাগ কৰা
বাখ্‌ৰা	ভাগ, অংশ
বটলৈ	বটুৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
বাচী ভাত	পঁইতা-ভাত
বাঁহুক	বাঁওকা, বিৰিয়া
ভাঁড়াৰ	ভঁৰাল
ভাৰি	গধুৰ
ভাৰুৱা	ভাৰ কঢ়িওৱা লোক
ভূঁছা	তুঁহ গুৰি
ভূৰ্‌চী	তাপ লোৱা জুইকুৰা
ভজ	ভোজ
ভোজ্‌নী	ভোজনৰ সিধা
ভিজা	পানীৰে তিওৱা
মাড়ালী	গোবৰ পানীৰে ঘূৰণীয়া লেপন, মৰল
মট্‌ৰি	টোপোলা
মেচলা	মেজ
মুট্‌কী	ডাঙৰ পেটৰ কলহ
মেৰাপানী	লাওপানী
মেৰাভাত	লাওপানী বনোৱা ভাত
শিল নড়া	শিল আৰু পটাগুটি
সন্‌জা বাতি	সন্ধ্যা-বাতি
হাঁড়ি	কলহ
হাঁড়িয়া	লাওপানী

সম্বন্ধ-সম্বোধন

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
অজা আজা	ককাদেউতা
আজি	বুঢ়ীআই
আঁঠকুঁড়া	বৰলা, আবিয়ৈ
কাকা	খুড়া
কাকী	খুড়ী
কাঠ বেটা কাঠ বেটী	গুৰগুৰীয়া পো-জী
কুৰমা	সম্বন্ধীয় লোক, আলহী
গতনি গতিন	ভাই ভাইৰ পৰিবাৰৰ সম্বন্ধ
ঘৈতা	স্বামী
ঘৰ জামাই	ঘৰ জোঁৱাই
চালা চালী	খুলশালী
চাৰা-পুতা চানা-পুনা	পুত্ৰ-পুত্ৰীহঁত
চমদি	বিয়ৈ
চমদিয়ানী	বিয়ৈনী
চাড়ু	শালপতি
চাঞ্জলা	মাজুৰ পিছৰজন
জেঠা	বৰবাপ
জেঠী	বৰমা
জেঠ শাচ জেঠ শাউড়ী	বাই শাহু, জেশাহু

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
জামাই	জোঁৱাই
টুৱা টুৱৰ	মাউৰা ল'ৰা-ছোৱালী
ঠাকুৰ জী ডেড় শাচ ডেড় শাউড়	বাই শাহু, জেশাহু
ডাংগুৱা	ডঙুৱা, ডাং বৰলা
দাদা	ককাই
দিদি	বাইদেউ
নানা	ককা (মাকৰ দেউতাক)
নানী	বুঢ়ী আই (মাকৰ মাক)
নুনু নুনী	সৰু ল'ৰা-ছোৱালীক মৰমতে মতা নাম, সম্বোধন।
নাতি	নাতি
নাতনী	নাতিনী
নাতা	সম্বন্ধ
নাং	উপপতি স্বামী
ননদ	ননদ ননন্দ
দেৱৰ	দেৱৰ
পিসা	পেহা
পিসী	পেহা
পিলা	সন্তান
ফুপু	পেহী
ফুপা	পেহা
ফুল	সখা
ফুলিন	সখিয়নী
ফুল বা	সখাৰ পিতৃ
ফুল মা	সখাৰ মাতৃ

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
বা, বাপ, বাবা	পিতা, দেউতা
বড় বা	বৰ বাপ
বড় মা	বৰ মা
বহিন	ভনী
বনাই	
বহনই	ভিনিহি
বৌ	নবৌ
বাবু-মায়া	সন্তানক মতা মৰমৰ সম্বন্ধ
বৰীয়াত	বৰ যাত্ৰী
বড়কী (ছোট্‌কী)	বৰজনী (সৰুজনী)
বৰ	দৰা
বহু, বুহাৰী	বোৱাৰী
বেহাই	বিয়ৈ
বেহাইন	বিয়নী
বুঢ়া দাদা	ককা
বুঢ়ী দাদি	বুঢ়ী আই
বড়্‌কা	জেঠেৰী
বোৱাচিন	ভাই বোৱাৰী
বেটা	পুত্ৰ
বেটী	পুত্ৰী. জী
বান্‌জা-বান্‌জী	বজা- বাজী
বেধুৱা	জহৰা
মা	বৌ. মা
মামা	মোমাই
মামী	মামী
মিতা	মিতা, আতৈ

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
মিত বা	মিতাৰ পিতৃ
মিত মা	মিতাৰ মাতৃ
মাঝলা	মাজু
মিতুৰ	আলহী
ভাঁসুৰ	বৎজনা
ভেনেই	ভিনিহি
ভজী, ভৌজি, ভৌজাই	নবৌ
ভাগনা, ভাগনী	ভাগিন-ভাগিনী
মিনা. মিনি	ছোৱালী সন্তানক মতা মৰমৰ সম্বন্ধ
ৰাঁঢ়ী	বিধৱা
ৰাখ্‌নী	ৰক্ষিতা
শ্বশুৰ	শহুৰ
শ্বাস্‌, শ্বাউড়ী	শাহু
সাংগ	দৰা-কন্যাৰ অনুজৰ সম্বন্ধ
সতিন	সতিনী
সৎ বাপ	মাতৃৰ দ্বিতীয় স্বামী
সৎ মা	পিতৃৰ দ্বিতীয় পৰিবাৰ
ধৰম বেটা	পুত্ৰ তুল্য
ভাতাৰ	স্বামী, উপপতি
দোলাহ	স্বামী.

দেও-ভূত, পূজা পাৰ্বণ আদি

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
অঝা	ওজা
উপাস	উপবাস, আৰাধনা
কাঠী নাচ	নাচ বিশেষ
কৰম	নাচ বিশেষ
কৰমতী	কৰম পূজাৰ ব্ৰত উপবাসী
কন্ধ	বুকুত চকু থকা ভূত
খেম্‌টা	নাচ বিশেষ
ঘুংগুৰ	জুনুকা, নেপুৰ, নূপুৰ
চাটিয়া উঠা	দেওধনী
চেলা	শিষ্য
চাংগু	একলীয়া ঢোল
চিৰকুন চুড়কিন	ধনগুলৈ, মাইকী ভূত বুলি বিশ্বাস
চৰদেৱা	বীৰা
ছটী	শুধি সবাহ
ঝুপা	দেওধনী
ঝুমুৰ	নাচ বিশেষ
ঝুমৰীয়া	ঝুমুৰ নাচনী
ঝাঁঝ	খুটি-তাল
টিকা	ফোঁট লোৱা
টুচু	পূজা বিশেষ
টুচুমতী	পূজাৰ ব্ৰতী
ডণ্ড নাচ	নাচ বিশেষ

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
ডমকচ্‌	নাচ বিশেষ
ঢাঁক	জয় ঢোল
ঢাঁকুৰা	জয় ঢোল বাদক
ঢল	ঢোল
ঢাপ্‌	বাদ্য বিশেষ
ধুমচা	নেগেৰা, ডবা
নুমু	নমস্কাৰ, প্ৰণাম
নিংচাই	ব্যাধি গুচোৱা পূজাৰ বিসৰ্জন
পৰব	উৎসৱ
পাণ্ডা	দেও উঠা পুৰোহিত
পাল্লা নাচ	ওজাপালি নৃত্য
পেঁপটি	পেঁপা
ফুলচাদী	তোলনি বিয়া
ফট্‌	ফোঁট
বিভা, বিবাহ	বিয়া
বাঁশী	বাঁহী
বাজনাদাৰ	বাদ্যকাৰ
ভাঁচান	ভঁহোৱা, উটুৱা বা বিসৰ্জন দিয়া
ভগ্‌ ছড়া	ভোগ দিয়া
মেড়	মাটিৰ মূৰ্তি
মুণ্ডিয়া মৰা	মূৰ দোঁৱাই কৰা প্ৰণিপাত
মানসিক্‌ মানত	মানস কৰা, আগ কৰা
মাদল	বাদ্য বিশেষ
মদন ভেৰী	বাদ্য বিশেষ
মুৰলী	মুৰুলী, বাঁহী
মহ্‌নী	আহুদি
যোগ্নী	যোগিনী
ৰিঝ্‌ ৰং	আনন্দ আহ্লাদ

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
ৰসিকা ৰহইচ্‌কা	ৰসিক লোক কিম্বা ঝুমৈৰ নৃত্যত ভাগ লৈ গীত গোৱা পুৰুষ
মূৰ্‌দাৰ	মৰা শ
মূৰ্‌দাৰ কুঁড়	শ্মশান
লগ্‌দীন্‌	দৰা ধৰা, কন্যা ধৰা
সাধ্নী	সাধন কৰা
সাদী	বিয়া
সাহ্‌নাই	বাদ্য বিশেষ
হবিচ	উপবাস কৰা

পুৰণা আৰু প্ৰচলিত গহনা আদি

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
উত্‌ৰী	উত্তৰী
কানতড়কা	বিশেষ ধৰণৰ কাণফুল
কান্‌চি কানফুটকি	কাণত পিন্ধা গহনা
নাকফুলী	ওপৰ নাকৰ গহনা
ললুক মাকড়ী	নাকৰ লতিত ওলোমাই পিন্ধা গহনা
হাঁসলি	ডিঙিত পিন্ধা অৰ্ধ চন্দ্ৰাকাৰ গহণা
মালা	মণিধাৰ
সীতাপাটী	মূৰত পিন্ধা অলংকাৰ
পাঁয়ৰী	ভৰিৰ তল গাঠিত পিন্ধা অলংকাৰ

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
পৈতা	লগুণ
পাঘৰা	পুৰুষে পিন্ধা কাণৰ অলংকাৰ
গড়মল	ভৰিত পিন্ধা তিৰোতাৰ গহনা
বাজু	বাহুত পিন্ধা গহনা
টঁটচিপা	ডিঙিৰ গহনা
চুড়ি খাড়ু বালা	খাৰু

সান-মিহলি, শব্দ-বিভ্ৰাট আদি

(ক)

মজদুৰ	মজদুৰ
বনুৱা	বনুৱা
শ্ৰমিক	শ্ৰমিক
ফাল্‌তু বনুৱা	বাহিৰা অথবা ওপৰঞ্চি বনুৱা
চৰ্দাৰ	
চকীদাৰ	
ঘাইৱালা	চৰ্দাৰৰ নিম্ন কৰ্মচাৰী
পানীৱালা	পানী যোগাওঁতা
ঝাড়ুৱালা	ঝাড়ু দিওঁতা
চাহেব	চাহাব, মালিক, গৰাকী
মেম চাহেব	চাহাবৰ পত্নী
মহৰী মতা মহৰী	পুৰুষ বনুৱাৰ কাম পৰিদৰ্শন কৰা বাবু

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
মাইকী মহৰী	মাইকী মানুহৰ কাম চোৱা বাবু
বাবু	মহৰী
বড় বাবু	উচ্চ পদস্থ মহৰী
কামজাৰী বাবু	
জামাদাৰ	
হাজিৰা বাবু	
গন্তি বাবু	
কেৰাণী বাবু	
বাবুৰ্চি	খাদ্য যোগাওঁতা
বেহ্‌ৰা	চাকৰ, পিয়ন
মালী	ফুলৰ মালী
ডাকুৱা	পিয়ন, খবৰ দিওঁতা
আয়া	ধাই
চপ্ৰাচী	
নকৰি	চাকৰি
নকৰ	চাকৰ

(খ)

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
কিৰা, কচম	শপথ
কামিয়া	কামত পাৰ্গত লোক, কাজুৱা কৰ্মী
কলঘৰ	
অচুল	উচল
খোৰাকী	খাদ্য সামগ্ৰী
ৰোজগাৰ	খোৱাৰ খৰচ
তলপ	দৰমহা
মহিনা	দৰমহা, মাহ
হা'ওলাত	আগধন

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
পুংগা, বিকুল, বি গুল, হুঁছেল	হুইচেলৰ শব্দ
ফাৰ্‌চী	দোৱান
বোলি	মাত-কথা
দেনা	দিবলগীয়া
পাওনা	পাবলগীয়া
খুটিয়া	গৰ হাজিৰ
বকচিচ্‌	ওপৰঞ্চিকৈ মৰমত দিয়া বস্তু, উপহাৰ
সউদা	বজাৰ কৰা
সাউকাৰ	বেপাৰী. দোকানী
চালু	চলন্তি
চাটাই	কমাই পেলোৱা
চালাম	নমস্কাৰ
চালামী	সমান কৰা অথবা মিলাই দিয়া কাৰ্য
লাইন	ঘৰৰ শাৰী, বনুৱাৰ ঘৰ লাইন
লশান	দল
চালান	
মতা চালান	
মাইকী চালান	
চকড়া-চকড়ি চালান	ল'ৰা ছোৱালীৰ দল
পাহি	চাহ গছৰ শাৰী
পাত পালং	পাত-পুলি গজোৱা নাৰ্চাৰী
গুটি পালং	গুটি গজোৱা নাৰ্চাৰী
নলচলী	নাৰ্চাৰী
বেচুন	বেচন
কৈফিয়ৎ	উত্তৰ বিচৰা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
হুকুম	আদেশ
চেকেটৰী	চেক্ৰেটেৰী, সম্পাদক
সভাপতি	
মেম্বৰ	দলৰ সদস্য, মাননীয় সদস্য
গাঁবুঢ়া, গামবুঢ়া	গাঁওবুঢ়া
সংঘ	সংঘ
কামানি	আয়
ওমৰ	বয়স

(গ)

বোনাচ	দৰমহা,অতিৰিক্ত প্ৰাপ্যধন
পিলচিং	পেন্‌ছন, অৱসৰ
পৰবীন ফন	প্ৰভিডেণ্ট ফাণ্ড, ভৱিষ্য-নিধি
ঢিছমিছ	ডিছমিছ, বৰ্খাস্ত
ছছপেন	ছাছপেন্‌চন, নিলম্বিত
ইষ্টাইক	ষ্ট্ৰাইক, ধৰ্মঘট
চিন্‌মা	চিনেমা কথাছবি
টকী	চিনেমা, কথাছবি
ৰিজাপ	ৰিজাৰ্ভ, সংৰক্ষণ
কুপাণ্ডৰ	কম্পাউণ্ডাৰ, ফাৰ্মাচিষ্ট
নাচ	নাৰ্ছ
দৰচী	ড্ৰেছাৰ
দিৰিং	ড্ৰেইন, নলা
ফিল	ফিল্ড, খেলপথাৰ
কলপ	ক্লাব
পিলিয়ায়	প্লেয়াৰ, খেলুৱৈ
গলকি	গ'ল কীপাৰ, গ'ল ৰক্ষক
বেকী	বেক

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
প্লান্টিক	পেনাল্টি
হেন	হেণ্ডছ্
ঠুক	থ্ৰ'
কড়নল	কৰ্ণাৰ
পটেচ	প্ৰটেষ্ট
বিজ্‌লী মিস্ত্ৰি	ইলেকট্ৰিচিয়ান
ডাইচ ঝাণ্ডী মুণ্ডা পোৰা চক্কা	জুৱাখেলৰ সামগ্ৰী
চিড়িয়া	চিৰ্‌টন
লালপান	হৰ্‌টন
কুলাপান	ইস্কাপন
ঝাবু	ইস্কাপন
ডিঞ্চ	ইস্কাপন
ইঁটা	ৰুহিতন
চুকী	ৰুহিতন
ফটৰ	ফটো
জাকিট চোলা	জেকেট
পাকিট	পকেট
মেছিছ্	জুইশলা
ফৰই	ফ্ৰাই, শুকান ভাজি
পৰিমাণ	প্ৰমাণ
ভটভটী	মটৰ চাইকেল
চিৰগেট	চিগাৰেট
লালটেম	লেম্প
ডিগাৰু	ডেগাৰ
টেঁচফৰ বাছ	ট্ৰেন্সপ'ৰ্ট বাছ
পাৰমেট	পাৰ্মানেণ্ট, স্থায়ী
বেৰেঞ্চী, বেনেচ	বেঞ্চ

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
কুৰ্‌চী	চকী
কপাৰচন	কৰ্পোৰেচন, নিগম
বেং পাৰ্টি	বেণ্ড পাৰ্টি
বুলাজ	ব্লাউজ
লুংপেন	লংপেণ্ট
লম্‌পেন	লংপেণ্ট
ফাচ্‌	ফাৰ্ষ্ট, প্ৰথম
আপিচ	অফিচ
হটল	হোটেল

হাক-ডাক

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
কেনে ?	কিয়
কবে ?	কেতিয়া
কখন !	কেতিয়া
তবে !	পিছে
তবু !	তথাপি
যতখন	যেতিয়ালৈকে
ততখন	তেতিয়ালৈকে
এখন	এতিয়া
আৰ	আৰু, আকৌ
বাতা	কোৱা, ক
বাতালি ?	ক'লি নে
বাতাইলি	ক'লো
বল ?	কোৱা, ক

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
বলাবলি	কোৱাকুই
হাঁকা	মাতা
হাঁকাই দে	মাতি দিয়া
হাঁকালি ?	মাতিলানে
হাঁকাইলি	মাতিলোঁ
ডাকা	মাতা
ডাকি দে	মাতি দিয়া
ডাকলি ?	মাতিলানে
ডাকলি	মাতিলোঁ
হুঁ, হঁ	হয়
তৰ, তদেৰ	তোৰ, তহঁতৰ
তোমৰা	তোমালোকৰ
আমৰা	আমি
হামৰা	আমি
মদেৰ	আমাৰ
আমদেৰ	আমাৰ
হামদেৰ	আমাৰ
তৰা, তদেৰ	তোমালোক, তোমালোকৰ
অৰা, অদেৰ	সিহঁত, সিহঁতৰ
কাঁহা ?	ক'ত
কথা, কথায় ?	ক'ত
যাঁহা	য'ত
যথায়	য'ত
তথাই	ত'ত
এথাই	ইয়াত
অথাই	তাত
ছিল	আছিল
এই ঠিনে	এই ঠাইত
কিৰকন্‌	কি ৰকম

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
অউদিগে	সৌ ফালে
ঐ দিগে	সেই ফালে
অউ খিনে	সৌ খিনিতে
গিলা, গুলা	বোৰ
টা, টি	বহুবচনৰ চিন
এই খিনে	এই খিনিতে
কনখিনে	কোনখিনিতে
একলক, দুলক	এজন-দুজন
যাতেছিল	যাবলৈ লৈছিল
যায়ে থাক	গৈ থাক

দৈনন্দিন

[ক]

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
অলা	ওলোৱা
অক্‌বকা	দম বন্ধ হোৱা অৱস্থা, ব্যাকুল হোৱা
অগুন্তি	অগণন
আসৰ	মজলিচ
আল্‌গা	নিলগ, পৃথক, পাতল
আল্‌গা	আগচা, আগভেটা দিয়া
আচ্‌কট্	এলাহ
আচকটীয়া	এলেহুৱা, ধোদ
আঘাল	আমুৰা, একেধৰণৰ খোৱাত অনীহা
আঙ্‌চী	হাঁকোটা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
আশ্‌ৰা	আশা, হেঁপাহ
আকল	হেঁপাহ, মোহ কৰা
আড়া	নিৰ্দেশ, আজ্ঞা দিয়া
আভুল	বেহুচ হোৱা, ভ্ৰম হোৱা
আৱাজ্	শব্দ কৰা, ধ্বনি
আমল	চল দিয়া
আঁচ	জুইৰ তাপ
ইড়ক্‌া	বিশৃংখলভাৱে দৌৰা
ইচাৰা	ইংগিত, সংকেত
ইয়াৰ্কি	মস্কৰা, ঠাট্টা
উচ্‌লা	জঁপিয়াই উঠা
উখ্‌ড়া, উফ্‌ড়া	উঘলা
উফ্‌লা	ওপঙা, ভাঁহি থকা
উচ্‌কানি	উচটোৱা, আগবঢ়াই দিয়া
উঁচা	ওখ, দীঘল
উলা	অঁকৰা, বুৰ্বক
উল্‌গা, উগ্‌লা	বঁতিওৱা
উঠান	ওখ ঠাই
উড়্‌না	চাদৰ জাতীয় গাৰ কাপোৰ
উড়া	গাত কাপোৰ লোৱা কাৰ্য, উৰা
উব্‌ড়া	উবুৰিওৱা
উচখুচ্	ঔৎসুক্য
উড়না	গা-ঢকা কাপোৰ
উজ্‌ড়া	পুনৰ খোলা কাৰ্য, বখলিওৱা কাৰ্য
উপ্‌চা	ওপৰে ওপৰে, তুলি অনা চান কৰা
উপ্‌ৰি	উপৰঞ্চি, উপৰুৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
উজাড়্	নিশ্চিহ্ন হোৱা, শেষ হোৱা, বিধ্বংস, উজাৰ
উচাচ্	সহায়ক হোৱা কাৰ্য
উচ্‌ৰণ	আৰম্ভ, সূত্ৰপাত
উচ্‌ৰা	কাৰ্যকৰণত হাত অহা
উট্‌কা	উদঙোৱা, মেলি ধৰা
উঠ তি	উদীয়মান উঠন
উৎৰা	নামি পৰা
উখুন	ওকণি
উড়িচ	উৰহ
এলাই যোৱা	খোৱাৰ অনুপযোগী গেলাবস্থা
কাট ফাড়া	ফলা কাঠৰ টুকুৰা
কাবৰা	পথৰা
কুন্দা	দোবা
কাচ্‌ড়া	থেকেচা
কুঁকড়া	বেকাঁ কেঁকোৰা কুচোৰা
কুঁচা	খোচা, বিন্ধা
কুঁচ কা	চপাই নিয়া, কোঁচাই অনা
কুচ ৰা, কুৰকুচা	টুকুৰা টুকুৰ হোৱা
কুটীয়া	মাছ-মাংসৰ টুকুৰা, ডোখৰ
কবট্	কাতি হোৱা
কিৰা, কিৰিয়া	শপত
কাইল	কালিলৈ
কহনী	সাধুকথা কাহিনী
কঁচা, কনজা	কোণ, চুক
কেঁচা	খোচ খোৱা, বিন্ধি দিয়া

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
কিষান	কৃষক, বখীয়া, মালিক
কিচিম	ৰকম, বিধ
কিৰিছ	তৰোৱাল, গুপ্ত অস্ত্ৰ
কাঠুৱাল	কাঠচিতীয়া, কঠুৱা
কবলা	সৈ কৰোৱা
কাঁটা	কণ্টক, হুল কাঁটট
কেচ্‌টা	কেনেকা
কিলি	গোত্ৰ
খণ্ডিয়া	খঁৰা, টুকুৰা, ডোখৰ
খঁইচা	আচল
খাঁড়া	টুকুৰা, ডোখৰ
খাপ চা	অসমান
খাব্‌ৰা	অসমান্য
খাট	চুটি, চাপৰ
খাটিয়া	খাট
খুন্দা	গচকা
খঁচা	হুল, কণ্টক, খোপা
খাড়ী	কাঠী, খৰিক, ঠাৰি
খিচা	সাধু কথা
খাপটি	খোলাকুটি, নাৰিকলৰ খোলা
খচ্‌কা	খহা, খহনীয়া
খিঁচলা	দাঁত চেলোৱা
খাছুৱা	খহুৱা
ফকৰা	খকুৱা, খাৱৈয়া
খেঁক্‌চা	হুঁটা মাতেৰে টানি কোৱা
খদখদা	খিকিন্দালি
খঁকৰা	চুকুকা, চাঁচি দিয়া
খেঁচ্‌ৰা	খোচৰা
খট্‌কী	নখেৰে চিকুটা
খট্‌কা	মনৰ সন্দেহ, খোকোজা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
খপৰ	কবল
খুমুচ্	চেলু, অজুহাত
খুঁট্	শাৰী বা ধুতিৰ আগ
খান্দান্	অভিজাত বংশ, চহকী পৰিয়াল
খান্দা	মাটিৰ দীঘলীয়া গাঁত, চৌকা
খট্না	বদনাম, কথাৰ ঠেলা
খাৰাপ্	বেয়া
খৰিদ	কিনা, কিনি লাৰা
গুড়কা	বাগৰি ফুৰা, ঘূৰি ঘূৰি বাগৰা
গৰীব	দুখীয়া
গবৰ গ'ইটা	শুকান গোবৰ
গুজ্নি	সৰু জোঙা মাৰি
গিঙ্ড়া	দাঁত চেলোৰা, মেল খোৰা
গুন্জা	গুজি থোৱা, খুচি থোৱা
গেন্জা / গেন্জ্ড়া	বিশৃংখল কৰা, ফেনেকা, ঠেলাঠেলি, ভীৰ
গমঠল	গোমোঠা, গোঁৱাৰ
গাওনা	চেলু, অজুহাত, বিবাহৰ
গজা / গুজা	পাছৰ অনুষ্ঠান জোঙাল
গুটীয়া	গোটোৱা, জমা কৰা
গুড়ীয়া	মেৰিওৱা, তুৰিওৱা
গচুৱা	লেৰেলি যোৱা, জ'ই পৰা, মন মৰা
গুন্তি / গুনা, গনা	গণনা
গতীয়া	গোষ্ঠী, আলহী
গিধনী	সূক্ষ্ম, একেবাৰে সৰু

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
গব্চা	চাব বহুওৱা, সোমাই পৰা
গেৰেন্দা	সীমা, চৌহদ
গাৰদা	গেদ, গেদেৰী, মল
গুছীয়া	জুকিওৱা, ঠিকে ঠাকে ৰখা
গাৰুড়া	গা-গাৰি, শকত
গৰাগুটি	বাটলু গুটি
গাবা	ৰং দিয়া, বিয়পি পৰা
গাবোৱা	ৰং দিয়া, বিয়পি পৰা
গড়ছে	বিন্ধিছে, ফুটিছে
গাভনী / গাভিন্	গাভিনী, গৰ্ভৱতী
ঘুম	টোপনি
ঘুমড়ীয়া	টোপনিবাজ
ঘুমটা / ঘুঙ্টা	ওৰণি
গুঠলু	গ'ঠলু, গঁঠীয়া
গুলঠু	ঘূৰণীয়া আকাৰৰ
গাম্ছা	গামোছা
ঘঁষা	ঘৰ্ষণ, মোহৰা কাৰ্য
ঘল্টা	বাগৰা
ঘিচ্টা	ঘৃণনীয়, লেতেৰা
ঘাইদাৰ	ঘাই লোক, মুৰব্বী
ঘ'াসড়ীয়া	ঘাঁহ কটা লোক
ঘিঁচা / ঘিচ্ড়া	টনাটনি কৰা, চুঁচ্ৰোৱা
ঘঁড়ী	চিলা
ঘাংৰী	ফ্ৰক চোলা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
ঘচ্‌কা	স্থানচ্যুত হোৱা
চ' চল	ব'লা, চলি যোৱা
চুচ্‌কা	উচুপনি
চিমড়্	লিকটা, অঁহীয়া
চিচ্‌কাবী, চিঁটি	সুহুৰি, উকিওৱা
চুগুম	চুপচাপ, স্থিৰ
চিবা চাবা	চোবোৱা, কামোৰা
চাব্‌কা	চাবোকেৰে কোবোৱা
চাপ্‌ড়া	চপৰা
চাপ	বৰলৰ বাহ
চুট্‌কৰা	কাপোৰ-কানি জাপি লোৱা কাৰ্য
চুঁথা	চুচি অনা
চিত্‌ৰা	সিঁচৰিত হোৱা, থানবান হোৱা
চাবুদ	প্ৰমাণ
চট্‌কা	বথল খাই এৰোৱা
চঁপড়া	সাজি কাছি লোৱা
চকড়া চকড়ী	চেমনীয়া,ডেকা-ডেকেৰী
চুভা	সন্দেহ
চাৱাল	আনৰ হৈ মাত মতা, ওকালতি কৰা
চিটা	ছিঙা
ছিলৰ	ছাল ওকণী
চাপা	উঠা, উঠি পৰা
চুৰ্‌কা	চৰ্চৰান খোৱা
চাম্বী	ঢেঁকী,কটাৰী আদিৰ গোল

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
চায় চাড়া	সঁহাৰি
চেপইটা	চিৰা (ঠাই বিশেষে)
চেপ' চেপ্টা	চেপেটা
চহট্	ঔজ্জ্বল্য প্ৰকাশ
চেঁচা	চিঞৰা, হাই-উৰুমি
চেঁক	সেক, জুইৰ তাপ
চিকা	জলয়া, শিকীয়া
চঁটৰা	চোঁচৰা
ছঁচ্‌ৰা	চোঁচৰা, টানি নিয়া
ছেঁচা	থেতেলা, গুৰি হোৱা
ছুট্	পোন্ধ মৰা
ছংৰা ছঘ্‌ৰা	হাত ভৰাই উলিওৱা কাৰ্য
ছেঁক	আগভেটা দিয়া
ছেন্দা	বিন্ধ, ফুটা
ছঁচা	শৌচৰ অন্তত মাটি-পানী লোৱা
ছাঁই উখুন	ওকণী পোৱালী, লেখি
জুহাৰ	নমস্কাৰ, সেৱা কৰা, প্ৰণাম
জড় কৰা	জমা কৰা, গোটোৱা
জল্‌দি	সোনকালে
জলঘাট	শৌচলৈ যোৱা কাৰ্য
জুবি জুবা	চুপি, ঠিলা, সোপা
জুমড়া	জ্বলি থকা কাঠ খৰি, জুগুঠি
জীয়ঁত	জীয়া, সজীৱ
জীও	জীৱ
জুঁহা জহছে	জোপ লোৱা, চোৱাং দৃষ্টি ৰখা, থাপ দিয়া,চোপ লোৱা কাৰ্য আদি

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
ঝাঁকা	হেঁচুকা, হেঁচা মৰা কাৰ্য
জিগাছ	সোধ পোছ. জিজ্ঞাসা
জটলা	জঁট থকা, জটিল
জুইত, জুত	সুবিধা, চল
জমি	মাটি-সম্পত্তি, জমিন
জংলী	জঙ্ঘলী, বনবীয়া
জাগ্ৰণ	উজাগৰ. জাগি থকা
জড়ৰ্	ডাঙৰ, বিৰাট
জাইত	জাতি, বৰ্ণ, গোষ্ঠী
জিকিৰ	জুলুম, লেনিওৱা, বাইনা ধৰা
জাহিৰ	প্ৰকাশ, প্ৰচাৰ কৰা
জৱড়	সোলোক-ঢোলোক, ঢিলা
জড়া, জড়ন	যোৰা, যঁজা
ঝড়	হাৱা-বতাহৰ বৰষুণ
ঝড়া	তল সৰা
ঝিম্‌কা	পানী ছটিওৱা
ঝুমা ঝিম্‌নি	টোপনিওৱা, মুজুৰা পৰা
ঝট্‌কা	হেঁচুকা, খীনোৱা
ঝপ্‌টা	থাপ মৰা. থপিওৱা
ঝগড়া	কাজিয়া, জগৰ
ঝুড়ী	পাচী, সাঙী
ঝুকা	আলাসতে ধৰা. ওপৰতে ধৰা
ঝুৰা	গুৰি হোৱা, ব'দত দেই যোৱা
ঝুৰি খৰি	জ্বালনা, শুকান চলি খৰি
ঝেন্‌কা	উচাট মৰা, হেঁচা মৰা. টান কথা
ঝৰ্ালা	কুঁৰা, নাদ আদিৰ বোকাতোলা কাৰ্য
ঝুলা	ওলমা
ঝল্‌গ	ওলমি পৰা, ঢিলা হোৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
ঝেঁজৰা	চিৰাচিৰ হোৱা
ঝাঁওৰা	লেবেলি যোৱা, জঁই পৰা, বেহুচ হোৱা
ঝুঁড়া	হাবি চিকুনোৱা
ঝৰ্নী	ঝৰনা, জুৰি
ঝুল	এলান্ধু
টম্ৰা	নিগৰি পৰা
টচ্‌কা	লৰচৰ কৰোৱা
টুংপিছু	প্ৰতি মুহূৰ্তে, ক্ষণে ক্ষণে
টেৰ	গম পোৱা
টেঁপ	ধুতি বা শাৰীৰ আগ
টাট্‌কা	সাই লাখ, তাজা, হুবহু
টাংগা	আঁৰা কাৰ্য
টেঁকা	আটক কৰা. আগভেটা দিয়া
টুকু টুকুটা	অলপমান. সামান্য
টিপ্‌কা	টোপাল, টোপ
টিটৃৰা	ব'দত খৰখৰীয়া দিয়া. নবড়া
টুংগা	ছিঙা. ডোখৰ কৰা
টেড়া	টেলেকা, তেৰেচীয়া
টেড়ীয়া	টেলেকা, তেৰেচীয়া
ঠেংগা	টোকোন, ডাঙৰ লাঠি
ঠপা	টোপাল
ঠেঁচা	ঠেকা, ঢোকা
ঠাচা	ঠাহ খোৱা
ঠকুৱা	ঠগবাজি, বহুৱা, ফুচুৰি কথাৰ লোক
ঠহ্‌ৰা	ঠাৰৰা, স্থিৰ হোৱা
ঠিৰ্‌কা	ঠাঁৰ, গঁঠীয়া
ঠুৰকা	চুটি-চাপৰ

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
ঠঁট্কা	খোঁট মৰা, খুঁটিওৱা
ঠংৰু	মুগুৰা, মুদ্গৰ
ঠড়্কা	কাঠ বা বাঁহৰ টুকুৰা
ঠেপ'	বুঢ়া আঙুলি দেখুৱাই পৰোৱাই নকৰা বুলি কোৱা
ঠুলী	
ঠুপী	ঠিলা, সাঁফৰ
ঠিট্ৰা	জঠৰ, ঠেট্ৰৈৰ, ঠেৰেঙা
ঠড়্কা	হাৰমাল, কাঠ বা বাঁহৰ টুকুৰা
ডাঁড়া	থিয় হোৱা
ডৰ	ভয়
ডাহিন্, ডাহ্নী	ডাইনী
ডাগৰ	ডাঙৰ
ডাইনা, ডাহিন্	সোঁ দিশ
ডাইনা হাত, খাৰা হাত	সোঁ হাত
ডুলা	ডাল কটা, কলম দিয়া
ডুংগা	মনে মনে বিচৰা, ডিঙি মেলি চোৱা
ডেগা	ডেই যোৱা সোঁচৰা
ডান্টি	
ডাঁঠি	পাতৰ গুৰি অংশ, নাল, ঠাৰি
ডেমাকী	মেজাজ, মন
ডিংগুৰ	বিহা ওকণী, বিঢ়া ওকণী
ঢিলা ওকণী	বিহা ওকণী
ঢড়্গ	ঢিলা হোৱা, ওলমি পৰা
ঢড়্গা	ঢলি শোৱা, ঢিলা
ঢুঁড়া	পিতপিতাই বিচৰা, চলাথ কৰা
ঢাপ্লা	ডাঠ আৰু বহল
ঢঁড়চা	জুইত আধাপোৰা কৰা বা হোৱা
ঢুকা	সোমোৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
ঢল্গ	ঢিলা হোৱা, সোলোক ঢোলোক
ঢেঁচা	আনৰ দোহাই দি দোষ
ঢেঁচনা	দেখা, হিংসা
ঢেলা	
ঢেল্কা	দলিওৱা, দলি মৰা, মাটিৰ চপৰা
ঢেল্কী	
ঢেম্নী	বদমাচ তিৰী
ঢেড়া	লাঠীৰে পিটা কাৰ্য
নিগৰজী	উদাসীন থকা, সোপাটিলা
নাগুচ	
নাংগুচ	চেলু, অজুহাত
নিএগ্ৰা	জুই
নেউড়া	কুজা হ, বেঁকা হ
নিহৰা	
নাচিনা	অচিন
নেৱা, নৱা	দো খুওৱা, তললৈ হাওলা
নিৰ্জালা	জ্বালা-যন্ত্ৰণা বিহীন
নিমত	নিচাবিহীন
নামজাদা	নামী, বিখ্যাত
তুল্গা	তুলি অনা, ওলমা, দঙা
তাড়িয়া	বহলকৈ মেল খোৱা
তিত্কূট	তিতা চানেকীয়া
তুম্বা	শুকান লাওৰ খোলা, ফুলি থকা
তপ্ড়া	শোঁটোৰা, মোটোকা সোঁত-মোচ খোৱা
তড়্পা	চমকি উঠা, উচপ খোৱা
তাপা	জুই ফুওৱা, তাপ লোৱা
তিত্কা	জুই লাগনী

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
তালাপী	পৰিচৰ্যা কৰা, আলপৈচান ধৰা
থুম্‌লা	পূৰঠ গাল, ওখ গাল
থুত্‌কা	উজুটি, ডিঙিৰ পিছফাল
থচ্‌ড়া	ঠেকেচা
থকা থকানি	ভাগৰ, ভাগৰি পৰা, অৱসাদ
থন্	ওহাৰ (জন্তু আদিৰ)
দুস্মন্	শত্ৰু, শত্ৰুতা
দহ্‌ৰা	দোহৰা, ঘূৰাই কৰা কাৰ্য
দব্‌ড়া	দুই তৰপ কৰা, ভাঁজ কৰা
দনা	দোনা
দদ্‌ড়া	ঁহনি খোৱা
দবহুঁচৰা	খহটা, মিহি আৰু গুৰি নোহোৱা
দড়ি	ৰচী পঘা, ফঁই
দিন ভৰ	গোটেই দিন
ধীৰা	ধিয়াই থকা, ছেগ চোৱা
ধুকা	বিছনীৰ বা
ধকা	বিশ্বাস নৰখা
ধাক্‌লা	গতা মৰা, ধাক্কা মৰা
ধুৰীয়া	দূৰণিবটীয়া
ধাকা	ঢকা
ধচ্‌কা	খহা, খহি পৰা
ধাধানি	চঞ্চল, ধেমালি
ধাইবুড়ী	ধাই মাক, ধাতৃ
ধাকুৱা	ধকুৱা, ধাৰ থকা
ধুচ্‌ৰা	ঢেঁকী থোৱা
পণ	যৌতুক
পয়লা	পহিলা, প্ৰথম
পো াতী	সদ্য প্ৰসবিনী মাতৃ, পোৱাতী

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
পাহাণ	পূজাৰী
পাঞ্জিয়া	পম খেদা, অনুসৰণ কৰা
পাল্টা	উভতা, ওলোটা
পুচু	সৰকা, পাৰ হৈ অহা
পুচ্‌কা	হাতৰপৰা এৰাই যোৱা
পাথ্‌না	পাথৰ, শিল
পৰখ	পৰীক্ষা কৰা
পুদ্‌কা	টানি উঘলা, পখিওৱা
পঁট্‌লা	টোপোলা
পাড়া	চুক বা চুবুৰী, বস্তী
পড়কা	আসক্তি বঢ়া, এৰাব নোৱাৰা অৱস্থাৰ লোভ
পিৰ্‌কা	হঠাৎ হোৱা পনীয়া শৌচ, পিকোৱা
পুৰ্‌কা	থুতকুৰিওৱা
পয়দা	জন্ম হোৱা, ওপজা
পাটীয়া কথা	ডাংকোপ মৰা কথা, ওফাইদাং
ফাৰাক্	ব্যৱধান, তফাৎ
ফিকিৰ্	মানসিক ভয়, চিন্তা আদি
ফাদা ঠাই	মুকলি ঠাই, আবুৰ নোহোৱা ঠাই
ফৰ্‌চা	পোহৰ হোৱা, ফৰকাল হোৱা
ফাল্‌না (তুচ্‌কা)	অমুকা (তমুকা)
ফাবড়	ফৰ্মুটি, দলি
ফেব্‌ড়া ফাব্‌ড়া	দলিওৱা কাৰ্য
ফান্দাড়ী	টুকুৰা হোৱা চাদৰ বা শাৰী
ফাঁচ্‌ড়ী	ফাঁচ, চিটিকা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
ফেটা	মিহলোৱা
ফেঁপল্	ফেন, ফেনাই থকা
ফেদা	বিষ্ঠা চুৰা
ফেঁক্	চেলু, অজুহাত
বৰাত	ভাগ্য, কপাল
বাজাড়ী	বজৰুৱা
বাচাল	বছা-বছা
বেচল	চল নোহোৱা
বেঁতৰা	কোলা বা গায়ে-পিঠিয়ে বন্ধা
বেধূম	বৰ বেছি
বাড়তি	বৰ্ধিত, বাঢ়ি যোৱা
বেজাই বেজান	বৰ বেছি, বহুত
বিত না	এবেগতীয়া, সৰুফুটীয়া
বেসামাল	চম্ভালিব নোৱাৰা, অস্থিৰ
বাঁকা	বেঁকা, পোন নোহোৱা
বস্তী	চুক, চুবুৰী
বাখ্ৰা	ভাগ, অংশ
বাড়	বাধা, অন্তৰায়
বুচা বুচ্ড়ী	খঁৰা, খণ্ডিত
বুড়বুড়ী	বুৰবুৰণি
বুহা	বৈ নিয়া, কান্ধেৰে কঢ়িওৱা, বহন কৰা
বঠে, বঠিল	হয়
বাঝা	জোট-পেটী লগা
বিগ্ড়া	বিশৃংখল, খেলিমেলি
বিদড়া	বিদৰা, ফাল ফাল কৰা, খেলিমেলি

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
বজ্ড়া	খুন্দা খোৱা, সংঘৰ্ষ
বিল্খা	ধোৱা পখলা
বিকলা	পাবলৈ আশা কৰা, বিয়াকুল হোৱা
বহ নি	বহনি, বিক্ৰি আৰম্ভণি
বায়না	বয়না, জিকিৰ ধৰা, লেচু
বাতি	চাকি, বন্তি
বাহিৰ ফিৰা	শৌচলৈ যোৱা কাৰ্য
বাঁস ফাড়া	ফলীয়া বাঁহ
ভাগড়ীয়া	ভাগি অহা, ভগনীয়া
ভচ কা	ফিচিকি যোৱা, ফাঁট মেলা
ভাতা ভোতা	পোতা কাৰ্য, পুতি পেলোৱা
ভেকচন	ভেশচন
ভুতা	হুমুৰা
ভতা ভত্ড়া	ধাৰ নোহোৱা, ভোটা
ভেংচা	ভেঙ চালি
ভেঁচা	সিঞৰা
ভাৰি	গধুৰ, ওজন থকা
ভেলকা	জোকাই থকা, ভেল্কী
ভিড়কা	হুৰাই দিয়া, ভিৰাই লৰ মৰা
ভিড়িক্	ঘিণ লগা
ভাপ্চা	বাষ্পীয়, ধোঁৱা বৰণৰ
ভাগড়ীয়া	পলাতক, ভাগি অহা
ভাঁড়	ভণ্ড, অবিশ্বাসী
মাইৰি	মাৰ নামত শপথ
মাখা	মিহলোৱা, ঘঁহা
মন্দা	বেয়া, অসুবিধাজনক
মচ্কা	মোচোকা, মচকা খোৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
মচ্‌ড়া	মোচোকা, মেৰ লোৱা
মুট্‌কা	হাতৰ মুঠিৰে ভুকুৱা
মচৰী	আঠুৱা
মূলদাৰ	মূলব্বী লোক, ঘাই লোক
মড়, মৌড়	বিধাহত দৰা-কন্যাই পিন্ধা মুকুট, শিৰস্ত্ৰাণ
ৰঁক	খকুৱা, ৰাক্ষস
ৰকা	তাজা, টাট্‌কা
ৰচৰচা	কিবাকিবি যেন লগা
ৰেংগা	পিৰপিৰোৱা
ৰগদা	খেদা-কুৰা
ৰদি	পুৰণা
ৰাগীয়া	ৰাগী লোক, খণ্ডাল
ৰাত চৰা	বাদুলী, নিশাৰ চৰাই
ৰটা	প্ৰচাৰিত হোৱা
লঝৰা	ওলমি পৰা
লল্‌কা	লোভ দেখুওৱা
লেংগা	বাঁও
লেংগাহাত	বাঁও হাত
লপাট	লুপ্ত, শেষ হৈ পৰা, নিঃচিহ্ন
লট্‌কা, লড়কা	লগোৱা, লাগি থকা, ওলমি থকা
লুগা	চাদৰ, গাঢকা কাপোৰ (তিৰোতাৰ বাবে)
লেদ	হলি পৰা, হাঁওলা, দবি পৰা
লাৰুৱা	লেবেলি যোৱা, জঁই পৰা লেতু-সেতু
লহ্‌ৰা	কান্ধমাৰি,গছ পুলিৰ মাজ ডোখৰ
লুৰাটি	জ্বলি থকা কাঠ খৰি

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
লাফা	জঁপিওৱা, বেঙা মেলা
লালা	খোৱাৰ উৎকট হেঁপাহ, লালচ কৰা
লাবদি	ফৰ্মুটি, দলি
লেবড়াহাতীয়া	বাওঁহতীয়া
লবজ্‌	কথাৰ সুৰ বা লয়, ঠেও
লিখি উখুন	ওকণীৰ কণী, লেখি
লড়াই লগা	যুঁজ লগা, যুদ্ধ
শাকট্‌	ঠেক, সংকীৰ্ণ
শুখ্‌না	শুকান, নীৰস
শুংগা	শুঙা, কীট-পতংগৰ শুং
শিহ্‌ৰা	শিহৰণ, শিয়ৰি উঠা
সাদাচিধা	সৰল, নিৰ্জু
সবাই	সকলো
সবখন	সকলো সময়তে
সামটা	সামৰা গোটোৱা, জমা কৰা
সুৰু	আৰম্ভ
সদ্‌ৰি	প্ৰকাশ কৰা
সুড়্‌পা	সোহা মৰা
সাধ	হেঁপাহ, আশা
সাজা	শাস্তি
সাংগাত	বন্ধু, লগৰীয়া
সুড়ুং	সৰু গলি, সুৰংগ, লুলুঙীয়া
সৰজী	পাচলি
হেলন্‌	আঁউজা
হেঁচ্‌কা	হেঁচুকা
হিলা	লৰোৱা
হাল্‌কা	পাতল, গধুৰ নোহোৱা
হাবৃড়া	মুখামুখি কৰোৱা
হড়্‌বড়া	লৰচৰ কৰা, ছটফটোৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
হড়্বড়িয়া	কিছু অঞ্চলত 'মুৰি'ৰনাম-কৰণ, খৰখেদা কৰা
হায়টাট্কা	আচৰিত হোৱা, কিংকৰ্তব্য বিমূঢ় হোৱা
হায় নিকাছ্	হুমুনিয়াহ
হঁড়কাটংগা	শিশু অপহৰণকাৰী
হুগ্লা	স্নুলকি পৰা খুলি পৰা
হুল্কা	জুমি চোৱা, ডিঙি মেলি চোৱা
হৰ্দম	সদায়, নিতৌ
হেত, ছেত	ধেৎ
হুঁচকা	উচটোৱা প্ৰৰোচিত কৰা
হাদিয়া	নিৰাশ হোৱা, ভয়ৰ উদ্ৰেক হোৱা
হালিয়া	ভাগৰ লগা, অৱশ হোৱা
হলপ্	দৃঢ় কৰা
হদিচ	উৱাদিশ, ভু পোৱা সন্ধান
হুক্ উঠা	পিঠি কঁকালৰ বিষ উঠা
হল্দি	হালধি
হল্দিয়া	হালধীয়া
হায়ৰানি	ভাগৰি পৰা, দিগদাৰিত পৰা
হিচঁ্কা	অভ্যাস
হেল্কা (পানী ক্ষেত্ৰত)	হেন্দোলনি

(অ)

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
আব্গা	খাটি, বিশুদ্ধ, নিৰ্ভেজাল
আচ্কা আন্খা	আচমকা, হঠাৎ

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
আন্চাই যোৱা	আমুৰাই যোৱা, আমনি লগা
আকড়াই ধৰা	আঁকোৱালি লোৱা, সাবটি ধৰা
একলাই	অকলে
একলীয়া	অকলশৰীয়া
এক ঢলীয়া	এঢলীয়া
এক ফাড়িয়া এক ধাৰিয়া এক ধাৰকিয়া	এফলীয়া
এক বগল	এফলীয়া
কণকণাই ধৰা	ঠেটুৰৈ ধৰা জঠৰ হোৱা
কাঠৰাই যোৱা	জঠৰ হোৱা
খৰাই যোৱা	জুইত খাৰ হোৱা
খিয়াই যোৱা	ক্ষয় যোৱা
খাড়্ৰাই থকা	খালি গাৰে থকা, শুদা গাৰে থকা
খবৰদাৰ কৰা	চকু ৰখা
গিৰাই দিয়া	পেলাই দিয়া
গড়লগা	ভৰিত ধৰি প্ৰণাম কৰা
ঘৰ পোৱা	ঘৰচীয়া, পোহনীয়া
ছিড়কে উঠা	জাঙুৰ খাই উঠা
ছান্দাই যোৱা	জেঁট-পোট লগা
ছাড়াছাড়ি হোৱা	এৰা এৰি হোৱা
ছেবাই হোৱা	কাপোৰে-কানিয়ে যোৱা, পাতল শৌচ
ছিপাই ৰখা	গোপনে ৰখা, লুকুৱাই থা
টকে দিয়া	আনৰ কাম নহ'বলৈ কোৱা আগ কথা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
টকাৰ দিয়া	প্ৰত্যুত্তৰ দিয়া, মুখ পাতি ধৰা
টিঙ্কে বুলা	চঞ্চল ভাবৰ অস্থিৰ চলন
ঠক কৰা	ভাও ধৰা
ডাকা ডাকি	মতামতি
ডাকি দিয়া	মাতি দিয়া
ঢুকাই লোৱা	অন্তৰ্ভুক্তি কৰা, সুমুৱাই লোৱা
ঢেড়াই দিয়া	কোবাই দিয়া
ঢাপনী দিয়া	ঢাকনী দিয়া
তাকাই থকা	তাক চাই থকা, চেগ চোৱা
তুবাই থকা	ঠাহ খাই থকা
থলকুল নোপোৱা	থাৰনি নোপোৱা অঠাৰনি
থুবড়াই থকা	আবিয়ে থকা
নামগুন্তি	নামত থাকি কামত নহা
নিকুলাই অনা	উলিয়াই অনা
পাশ কাটা	ফালৰি কটা
পইদলে যোৱা	পদব্ৰজে যোৱা
পৰ খতিকা	পৰৰ খোৱা লোক
ফাঁকাই যোৱা	বাদ পৰা
ফেঁকাই যোৱা	উফৰি পৰা
ফাঁকে খোৱা	গলিয়াই খোৱা
ফেঁক দেখুৱা	ভাও ধৰা, লেচু ধৰা
বিগাই যোৱা	উফৰি পৰা
বাউড়াই ফুৰা	উদ্‌ভ্ৰান্ত হোৱা, বাউলা হোৱা
বলে দিয়া	কৈ দিয়া

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
বিছাই দিয়া	পাৰি দিয়া
বাইশী কৰা	বাইশ কুঠীৰ লোক গোট খাই প্ৰায়শ্চিত্ত কৰা
ভাকুৰাই যোৱা	ভেবা লগা
ভালে দেখা	চকু মেলি চোৱা
ভুলাই যোৱা	পাহৰি যোৱা
মুখ জুঠানি কৰা	অন্নপ্ৰাশন কৰা
মন বিড়া	আনৰ মন জুখি চোৱা
মেটাই দিয়া	মোহাৰি পেলোৱা
মেহাই যোৱা	সেমেকি যোৱা
মেহনাই থকা	পেঘেনিয়াই থকা
মাথা পিছু	গাইপতি
ৰাত-বাত	মাত-কথা
ৰা দিয়া	মাত দিয়া
লেহৰাই থকা	লেনীয়াই থকা, পেঘেনিয়াই থকা
হাঁতড়াই ধৰা	খেপিয়াই ধৰা
হাঁতিয়াই লোৱা	নিজৰ কৰি লোৱা, ঠগাই লোৱা
হুঁড়ে দিয়া	থুচি দিয়া
হুঁকাৰ কৰা	হয় বুলি কোৱা, অংগীকাৰ কৰা
হাত লুচকা	হাত-লৰ, হাত কৰা
হাঁ ফাড়া	মুখ মেলা
হাঁসী খুশী	খোচ মেজাজত থকা, হাঁহি-আনন্দত থকা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
(গ]	
আনচা-আন্‌চি	আমুৱাই যোৱা
আক্‌চাকা	হঠাৎ, আচমকা
আড়ুৰা তাড়ুৰা	বিশৃংখল, যেনে-তেনে
আটু পাটু	হবমুৰ কৰা, অধীৰ
আনা লেগা	অনা নিয়া
আনা গোনা	অহা-যোৱা
আঁকড়া আঁকড়ি	সাবটা সাবটি, গবা মৰা
আন্ধ মান্ধ	অধে-মধে, যেনিয়ে-তেনিয়ে
আন্ থুত্‌ড়া	নজনা-নুশুনা, আগ-গুৰি নোহোৱা
আড়্‌কাঠুৰা	কঠুৰাবোৰ কঠুৰা, জীণ নোগোৱা
আড় কাঠীয়া	দালাল
অনাড়ী	মূৰ্খ, সহজে নুবুজা লোক
ইৰ্‌খা-ইৰ্‌খি	ঈৰ্ষা, অৰিয়াঅৰি
এক টুকুন	অলপমান
একলা ভুকলা	অকলশৰীয়া
এক-ছুটি	অলপীয়া, অলপমান
উচুল পুচুল	চপচপীয়া
উৰ্‌কুলি	উৰুলি
কিৰকিৰা	খজু তি ধৰা
কান্দু মান্দু	কন্দনামুৱা
কেত কেতা	কাইকুতোৱা
কানাঘুচা	কণাকণি
কুদাকুদি	দৌৰাদৌৰি
কেচকেচা	গেলগেলীয়া

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
কনাকঁচা	চুক-কোণ
কুলুকুচু	কুলকুলি
কলবলা	বিতত হোৱা, ব্যাকুল হোৱা
কলে কঁ খে	কোলাই বোকোচাই
কুটকুটী	কু-চক্ৰান্তীয়, কুটুৰি ফুৰা লোক
কান্দা গগা	কন্দাকটা
কানাঘুচা	কণাকণি হোৱা
কিট্‌কিটা	পিৰপিৰণি উঠা
কাঁই কুচুৰ	(কুকুৰৰ দৰে) চিঞৰ বাথৰ, কাঁই-কাঁই কৰা
খৰখচীয়া	খহটা, অসমান,
খদৰা খদৰি	ওখোৰা-মোখোৰা
খাই নিন্দ্ৰা	খাই নিন্দা কৰা লোক
গড়গড়ায়া	ঢালু, এঢলীয়া
গুড়পুটীয়া	মেৰিও । নুৰিওৱা
গেনগেনা	নাকী সুৰীয়া কথা, ভোৰ্-ভোৰণি
গড়াগড়ি দিয়া	বাগৰি ফুৰা
গচগচায়া আগুন	পকা অঙঠাৰ জুই
গুন্দুৰ গুন্দুৰ	গুণগুণনি, গুণ-
গনগনা	গুণাই থকা
ঘচুৰমুচুৰ	চুচুক চামাক, থেৰো ঘেহোঁ
ঘাড়িমচা	তোৰজোৰ কৰা
চিকচিকা	চিকমিকনি, জিলিকনি
চন্দ বন্দ / চন্দৰ মন্দৰ	অগা-দেৱা
চলা বুলা	চলন বুলন
চিপাচিপি	হেঁচা-ঠেলা, ভীৰ

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
চিতিৰ চান	থানবান হোৱা, সিঁচৰীত হোৱা
চুলচুলা	পিৰপিৰোৱা, পিৰপিৰণি
চুকুৰহুম	জঠৰ, থৰ হোৱা
চুকুমুকু বহা	কুচিমুচি বহা
ছাঁড় চপট	ততাতৈয়া, খৰখেদা
ছিঁড়া ফাড়া	ফটাছিটা
ছটফটী	তজবজীয়া
চ্ছন ছাড়া	আগ-গুৰি নোহোৱা
জ্বলন পুড়ন	জ্বলা-পোৰা
জল্দা জল্দি জলদি মলদি	সোনকালে, ততাতৈয়া, খৰখেদা
জড়ি পাড়ি	সম বয়সী, কান সমনীয়া
জ'াকা চিপা	হেঁচা-ঠেলা
জুঠা এঁইঠা	চুৱা ভাত, জুঠা আদি
জাংগুড়ি	কৰঙণৰ চুক
জান-পয়চান	জনা-শুনা
ঝাড়া গুণ্ডা	শেহলৈ জাৱি-জোকাৱি পোৱা বস্তু, শেষকণ
ঝিমিৰ ঝিমিৰ	কিনকিনীয়া
ঝাড় ফুঁক	জৰা-ফুকা
টেঁষ্ঠা টেঁষ্ঠী	হিংসা-হিংসি, খিয়লা-খিয়লি
টেঙ্চা টেঙ্চা কথা ট াইচা ট াইচা কথা	টেঙা ধৰণৰ কথা, বৰ বৰ কথা
টুকটুকাই থকা	আশা পালি বোৱা
টিলটিলা	সম্পূৰ্ণ ৰূপে ভৰি পৰা
ঠঁট্কা ঠঁট্কি	ঠোঁটা-মোজা
ঠপ ঠপা	হটুকুৰা কাঠ বা বাঁহৰ শব্দকৰণ

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
ঢেং ঢেংগা	অযথা ঘূৰি ফুৰা
ঢক্ঢকী	লুতুৰা, খকুৱা
ঢুঁড়াঢ'ৰি	পিতপিতাই বিচৰা
ঢেচাঁ ঢেঁচিঁ	খিয়লা খিয়লি, আনৰ ওপৰত দোষ জপা
ঢন্মনা	অস্থিৰ, তাল ৰাখিব নোৱাৰা
ঢন্ঢনীয়া	লাওলোৱা অৱস্থা
ঢুড়মা ঢুড়মী	কাণিমুনি খোৱা
ঢল্ঢলীয়া	পনীয়া, জুলীয়া
ঢুল্ঢুলীয়া	চলচলিয়া
দফে দফে	বাৰম্বাৰ, বাৰে বাৰে
ধস্তাধস্তি	দবৰাদবৰি
ধুন্দুৰ মুন্দুৰ	ধোঁৱা যেন, বাষ্পীয় ভাৱৰ
ধুক্ পুক্ ধপক্ ধপক্	ঢিপঢিপ, উগুল-থুগুল
থলথলীয়া	থেলথেলীয়া
থুল্থুলী	আলৰ, বৰ নৰম
পাঞ্জাকলা	দাং কোলা
পট্কাপট্কি	দবৰা দবৰি
পুক্পুক্	ঢিপঢিপ
পেচ্পেচা	পেকপেকীয়া
ফাঁকতাল	ওপৰতে, বিনাকষ্টে, ফাঁকতে
ফুচুৰ ফুচুৰ	ফুচফুচীয়া
বেঁকড়া বেঁকড়ি	বেঁকাবেকি, আঁকোৱা পকোৱা
বিত বিতা বিতবিতানি	বিৰক্ত, বিতত হোৱা, অতীষ্ট
বেংড়া বেংড়ি	খেলি মেলি, বিশৃংখলতা তছমছ কৰা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
বজড়া বজড়ি	খুন্দা খুন্দি খোৱা, সংঘৰ্ষ
বাতচিত	কথা-বতৰা
মুখ ফুলা	ওফোন্দ পতা, মাতবোল নকৰা
ৰকাবকি	টাট্‌কা, তাজা
ৰটপটাই নিয়া	ঢ'াহি-মুহি নিয়া
ৰইজ ৰইজ	সদায়, নিতৌ
ৰগদা ৰগদি	খেদা খেদি
লেনা দেনা	আদান-প্ৰদান, দিয়া লোৱা
লেৰপেকা	লেহুকা
লাম্বা চাউড়া	আহল বহল
লপক লপক, লুপুই লুপুই	লুপলুপীয়া, সোপোকা
লাৰু পাতু	লেবেজান, জ'ই পৰা, লেতু-সেতু
ল-ল কৰা	অতি মৰম কৰা, অত্যাধিক স্নেহ কৰা
লেণ্ড্ৰি পেণ্ড্ৰি	সৰু সৰু সন্তান আদি
লড়বড়া	থৰক বৰক
লেলফেলীয়া	লেকপেকীয়া
শলা পৰা	বুধি-পৰামৰ্শ, দিহা পৰামৰ্শ
সীমা কাটা	ফালৰি কটা, এৰাই চলা
সাত সকাল (চকাল)	দোকমোকালি
হুদহুদা	দপদপা
হেলাফেলা	অৱহেলাকৈ, আলৈ-আথানি
হুলুক-বুলুক	চুচুক চামাক
হালে ডালে	আলৈ-আথানি, জুৰুলা
হালচাল	নীতি নিয়ম, দস্তুৰ
ছিমচিম	নাজেহাল হোৱা, কিকৰোঁ নকৰোঁ অৱস্থা

একেধৰণৰ শব্দৰাজি

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
অজা	ককাদেউতা
অঝা	বেজ
আঁচ	জুইৰ তাপ
আঁইচ	মাছৰ বাকলি
কুঁড়া	কৰাই গুৰি
কুঢ়া	বোটলা, সংগ্ৰহ কৰা
কাঁচা	কেঁচা
কাঁষা	কাঁহ
কাছা	কাপোৰ ধোৱা
কালা	কাণেৰে নুশুনা কলা, বধিৰ
ক'লাহ	শীতল, ঠাণ্ডা
খঁচা	হুল, খোপা
খাঁচা	টুকুৰী, সজা
গাঢ়া	গাঁত
গাড়া	পোতা
ঘাঁটা	মেলি ধৰা
ঘাঁটলা	ঘোদলা
চাটু	হেঁতা
ছাতু	কাঠফুলা
চঁৰা	টোটোলা
ছঁচৰা	লুভীয়া
চনকা	ঠুনুকা, কোমল
ছনকা	তেল মৰা, ফোড়ণ
চঁটা	মালিচ

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
ছুটা	ওচৰচপা
ছাটা	আগ কটা, চফা কৰা
চুলা	চৌকা
ছুলা	চুকুকা, বখল খোৱা
চাম	চামৰা, ছাল
ছামড়া	বিয়াতলীৰ ৰভা
চিম্‌টা	চিকুটা, চেপেনা
চেম্‌ঠা	শুকাই-খীনাই যোৱা লোক
চা গাছ	চাহ গছ
চাটা	চেলেকা
চাটাই	ঢাৰী, পাটী
চঢ়া	উছৰ্গা, আগবঢ়োৱা
ছঁড়া	গোবৰ পানীৰ চতিয়নি, চেমনীয়া ল'ৰা
চিৰাই হোৱা	বহলকৈ মেলা
ছেৰাই হোৱা	পেট চলা শৌচ
চেঁকা	সেক দিয়া
ছাঁকা	চেকি লোৱা
চাখা	খাই চোৱা
চিপচা	কৰাইচ, কৃপণ
চপচা	সোৱাদ নলগা
জগা	সঞ্চয় কৰা
জাগা	সাৰ পোৱা
ঝাড়া	পেট চলা, জোকৰা
ঝড়া	সৰি পৰা
ঝৰা	গুৰি হোৱা, দেই যোৱা
ঝুঁড়া	কাটি পেলোৱা, চফা কৰা
টুপা	টুকুৰী
তোপা	পোতা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
ঠাঁচা	ঠাঁহ খোৱা
ঠেঁচা	ঠেকা
ডাংগা	বাম ঠাই
ঢাংগা	হটঙা, দীঘল ওখ
ডেনা	চৰাইৰ ডেউকা
দেনা	দিবলগীয়া
পাড়া	চুবুৰী, পাৰা
ফাড়া	ফলা
পুই	পুৰৈ শাক
পুহি	পুঙা
ফৰা	ফোপোলা
ফড়া	ফোঁহা
ফুঁড়া	খোঁচ মৰা
ফছ্‌কা	এৰাই যোৱা, ঠুনুকা
ফচ্‌কা	পানী জোলা
বঁহা	বৈ যোৱা
বুঁহা	কঢ়িওৱা
বোনা	গোঁথা, বোৱন কাৰ্য
বুনা	সিঁচা, চটিওৱা কাৰ্য
ভোঁচা	খোঁচ মৰা
ভুঁষা	তুঁহ গুৰি
ডুব্‌কা	লেহেতী
ডব্‌কা	উতলোৱা
মচাল	জোৰ
মেচাল	মিহলি
ৰকা	টাটকা
বগা	ৰুগ্ৰীয়া
লুলা	পংগু
লালা	লুভীয়া

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
লাতা	ঘৰ মচা কানি
লাঠা	আঠা
হাঁতিয়া	নিজৰ কৰা
হাদিয়া	নিৰাশ হোৱা

সমৰূপৰ শব্দৰাশি

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
অচুল	উচল
অচৰ	ওচৰ
অবৃদয়	অপচয়
অন্হেলা	অৱহেলা
আখ্ড়া	অখৰা
আজ্ড়া	অজৰা
আঞ্জাত	আন্দাজ
আড়াল	আঁৰ
আন্ধা	অন্ধ
উপ্জন্দ	উৎপত্তি, ওপজা
উঠনি	উঠনা
ইট	ইটা
ইৰ্খা	ঈৰ্ষা
একলাই	অকলে
এঠু	আঁঠু
কহনী	কাহিনী
কুঁৱাৰ	কুমাৰ

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
কুঁৱাৰী	কুমাৰী
কাপড়া	কাপোৰ
কমলীয়া	কুমলীয়া
খাঁকাইৰ	খেকাৰ
খাপুৱা	খবুৱা
খলা	খোলা
খুদি	খুদ
খচামতি	খোচামোদ
খঁকা	খোকা
গৰব	গৌৰৱ, গৰ্ব
গাঁওলি	গাঁও
গাইল	গালি
গত্ৰ	গোত্ৰ
গাৰদা	গেদেৰী
গটা	গোটা
গাছপালা	গছ-লতা
ঘুগ্লা	ঘুগুলা
ঘলা	ঘোলা
ঘণ্টী	ঘণ্টা
ঘাউ	ঘা
চেংঘা	চেঙা
চিহ্ৰা	সিঞৰৱা, শিহৰণ
চুনা	চূন
চইলি	চলি
চেঠা	চেতন, সম্বিত
চুত্	চুৱা
চিলুম	চিলিম
জবৰা	জাবৰ
জবদ্	জব্দ

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
জঁট্ল	জঁট
জঁড়া	জোৰ, যঁজা
ঝালকী	জলকীয়া
ঝিল্কা	জিলিকা
ঝিলকানি	জিলিকনি
ঝাঁক	জাক
টাংগাল	টঙাল
টুম্বা	টেমুনা
টুকুৰা	টুকুৰা
টিকা	ছিটা
টিকৃলি	টেকেলী
ঠাট	ঠাট্টা
ঠকৃৰা	ঠোকৰ
ঠপা	টোপা
ডখ্ৰা	ডোখৰ
ডাঁচা	ডাঁহেচীয়া
তবু	তথাপি
তালা	তলা
থৈলী	থৈলা
থচড়া	থেকেচা
দুৰাণি	দূৰণি
দহি	দৈ
দণ্ডী	দণ্ড
দৰাইত	দৌৰাত্ম্য
নাসহা	অসহ্য
নকচান	লোকচান
নিদ	নিদ্ৰা
নিমু	নেমু
নেচু	লিচু

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
নিমনা	নমুনা
নীচু	নীচ
পুঞ্জী	পুঁজি, সঁচ
পাঞ্জী	পঞ্জিকা, মূৰ্খ, ভৱিষ্যত গণনা
পাঁপ	পাব, গাঁঠি
পকা	পোক
পলা	পোলা
পিছাড়ি	পাছত
পকড়া	পুকীয়া, পোকে খোৱা
পুথুল	পুতলা
পাতা	পাত
পৰশু	পৰহি
পৰিছান	পৰিশ্ৰান্ত, ক্লান্ত
ফকৃড়ীয়া	ফক্কৰ, ফতুৰা
ফাঁচলা	ফয়চলা, মীমাংসা
বছৰীয়া	বছৰেকীয়া
বয়সাল	বয়সীয়াল
বঝা	বোজা
বাকল	বাকলি
বিষ্ণা	বিতৃষ্ণা
বন্দবছ	বন্দোবস্ত
বেব্সা	ব্যৱসায়
বৈচাগ	ব'হাগ
ভৰম	ভ্ৰম
ভাগা	ভগা
ভাদৰ	ভাদ
মেলখু	মলখু
মুখীয়া	মুখিয়াল
মাংগা	মগা
মৃধনা	মুধচ

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
মাঝলীয়া	মজলীয়া
মেচা	মিহলি, মিলা
মান্থ	মানুহ
ৰাখাল	ৰখীয়া
বাইত	বাতি
ৰপা	বোৱা
ৰপনী	ৰোৱনী
লচকান	লোকচান
লালিচ	নালিচ
লত	লতা
লাইত	লাথি
লাডু	লদা
লাড়াচড়া	লৰা-চৰা
শাইব	শাৰী
সাইংগা	সংজ্ঞা
সঙ্গতি	সংগী
সোহাগ	সোৱাগী
সীমনা	সীমা
সুদীয়া	সোধা
সিন্দুৰ	সেন্দুৰ
সাজন্ত	সাজোন-কাচোন
সাংড়া	সাঙোৰা
হলংগা	হোলোঙা
হাগ্‌নি	হাগনি
হলা	হোলা

শব্দৰ প্ৰয়োগ

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
কুকুৰাই ইচঁষাই ফুৰে	কুকুৰাই খুচৰি ফুৰে
ধান কুটে	ধান বানে
চুনে কাটে	চূনে ডাকে
বিছাই কামোৰে	বিছাই ডাকে
আঘোণত ধান কাটে	আঘোণত ধান দাই
বৰলে কামোৰে	বৰলে বিন্ধে
ৰোগীয়ে থঁকী কৰে	ৰোগীয়ে কাঁহ মাৰে
মেঘ গুড়গুড়ায়	মেঘে গাজে
জন্তুবোৰে গগাইছে	জন্তুবোৰে চিঞৰিছে
চৰাইবোৰে গগাইছে	চৰাইবোৰে কোঢ়াল কৰিছে
পাৰবোৰে গগাইছে	পাৰবোৰে কুণ দিছে
ফেঁচা গগায়	ফেঁচাই কুৰুলিয়াই
লৰাটোৱে ঘিচঁড়িছে	ল'ৰাটোৱে চুঁচৰি ফুৰিছে
সাপবোৰে চলচলাই যায়	সাপবোৰে বগাই যায়
বাকলি চড়াই খাব লাগে	বাকলি গুচাই খাব লাগে
জলকীয়া খালে জ্বলে	জলকীয়া খালে পোৰে
গৰমত গা জ্বলিছে	গৰমত গা পুৰিছে
কাম কৰিলে গা দুখাই	কাম কৰিলে গাৰ বিষ হয়
জোকবোৰ টিয়ল টিয়ল কৰিছে	জোকবোৰ লী-লীয়াই আছে

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
এক ঠিনেই থকা ভাল	একে ঠাইতেই থকা ভাল
পানী ডবকাই খাব লাগে	পানী উতলাই খাব লাগে
শাকনিত শাক তুলিছে	শাকনিত শাক বুটলিছে
মাছৰ নেগুড় আছে	মাছৰ ফিছা আছে
ফল ফলে	ফল ধৰে
কঠালজোপাই ফুল দিছে	কঁঠালজোপাই মুচি পেলাইছে
ফুল গছত ফুল ফুটে	ফুল গছত ফুল ফুলে
আমে বকুল দিয়ে	আমে মলিয়াই
জাল মাৰি মাছ ধৰিছে	জাল বাই মাছ ধৰিছে
জাকৈ জুলুকিও মাৰিছে	জাকৈ-জুলুকিও বাইছে
পাতা তোলা টান কাম	পাত ছিঙা টান কাম
ভাতৰ মাৰ পাছায়	ভাতৰ নিসনি কাঢ়ে
বংশী টুপাই	বৰশী বায়
লতবোৰ লতাইছে	লতাবোৰ বগাইছে
গছবোৰ লগাইছে	গছবোৰ ৰুইছে
ধানবোৰ সিজাইছে	ধানবোৰ উহাইছে
ধানবোৰ হাৰিয়াইছে	বোৰাবোৰ সজাল ধৰিছে
গেলা বস্তুত মাছি ঢন্‌কে	গেলা বস্তুত মাখি পৰে
গুড়ি চঁটাই কাটে	গুৰি চপাই কাটে

ওপৰঞ্চি শব্দৰাজি

[ক]

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
আচ্‌লী	আচল
আখ্‌ড়া	নিৰ্দিষ্ট মঞ্চ
আগুৱাদাৰ	ঘটক
আগুশাল	সমুখত
আঁঠুগাদা	আঁঠুকঢ়া
আটলাচ	শ্ৰীফল
আঁটল	আটি খোৱা
ইয়াদ	স্মৰণ, স্মৃতি
উথল	উতলোৱা
উঠান	চোতাল
ওৱাকে	তেওঁক
কাণমচড়া	কানমলা
কড়নল	কোৰৰ নাল
কাছাকাছি	ওচৰে পাজৰে
কাঞা মাটি কাঠাল	কেতেকী ফুলৰ গছ
কুবুধিয়া	কু-বুধি দিওঁতা
কাটনী	দাৰনী
কাংকড়	শিলগুটি
কুলপাকা	বগৰী
কটা ৰকম	কেবাটাও, কেইটামান
কপোতৰ	পাৰ চৰাই
কমৰ দড়ি	কঁকালৰ সূতা
খুইন	তেজ
খৰিদ	কিনা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
খেৰবাড়ী	খেৰনি
খালভৰা	খালভৰাকৈ মৰিবলৈ শাওপাত
খঁক্ৰা	ওপৰে ওপৰে চুঁচি নিয়া, চুক্কা
খকৰম	খাওঁ খাওঁ কৰা
খলচ্	মোট (সাঁপ আদিৰ)
খুটি বেড়া	জেওৰা
খাস্তা খাক্চা	ভাত কেৰেলা
খাম্চা	খামোচা কাৰ্য
খুকড়ি	কাঠফুলা
ঘুমখুটি	টোপনি খতি হোৱা
গলমবিছ	জালুক
গলদ্ / গল্তি	দোষ
গালচী	গাল (মাছৰ)
ঘাম ফুচ্‌ড়ী	ঘামচি
ঘিণ্টা	ঘিণ নকৰা, ঘিণ নকৰি ফেনেকি থকা
ঘুলঘুলীয়া	ঘোদালি গলোৱা, ঘোল
চিওপাটান	চিৎ পতান
চুলদড়ি	চুলি বন্ধা সুত্‌লি
চং / চংবাই	বলিয়ালি গুণ
চেতা	চেতন কৰোৱা, সোঁৱৰোৱা
চাট্ৰা	চেলেকি খোৱা
চিনাৰী	বেশ্যা
চথা	চোকা
চিম্টি	গুৰি পকৰা
চুপ্‌চা	টোটোৰা পৰা
চপ্‌সা	স্বাদহীন

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
চাল-দাল	চাউল-দাইল
চুকা	শোধ কৰা
ছুটাছুটি	দৌৰা দৌৰি
ছাড়াছাড়ি	এৰা এৰি
ছট সাদী	শান্তি বিয়া
ছাগলীয়া পহু	সুগৰি পহু
জিগাচ্	সোধা
জবৰজস্তি	জোৰ-জুলুম
জড়চড়	কুচিমুচি হোৱা
ঝাবদা	ফৰ্মুটি মৰা
ঝগড়া ঝাটি	কাঁজিয়া-পেচাল
ঝাণ্ডী	ঝাণ্ডা, পতাকা
ঝঁক উঠা	বলিয়ালি গুণ প্ৰকাশ কৰা
ঝাঁপা	জঁপিওৱা
ঝুলাছ	ছুলিছে
ডঁৰা	ভোল
ভংগী	নেওৰা
ছুনজন	ছুয়োজন
ছুলক	ছুজন
দলকি	দলনি পথাৰ
দলদলী	দলনি পথাৰ
নকলী	নকল
নিৰ্ঘিণ্টা	ঘিণ নকৰা
নিৰ্বংশা	বংশ লুপ্ত হোৱা
পাহৰা	পহৰা
পেন্দী	বাচন-বৰ্তনাদিৰ তলুৱা
পাশাপাশি	ওচৰাওচৰি
পানী ফড়া	পানী জোলা
পকড়	পোকৰ
পহৰ	পোহৰ, প্ৰহৰ

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
পাণ্ডা	মূৰৰ চুলি সৰা লোক
পেটৰা	পেট্ৰা
ফুলড়ি	পকৰী
ফাঁপা	ফুলি থকা
বহিৰা	কলা, কাণেৰে নুশুনা
বেনাল বানাল	আগেয়ে বনোৱা
বিকল	অচল হোৱা
বুক দাবড়ি	মাটিত বুকু লগাই পৰা
বেলবেলি	জলফাই
বিষাল	বিষাক্ত
বাৰ মেচাল	বাৰেমিহলি
বাৰ ভাতাৰী	বহু পুৰুষ গামিতা
বাঁটা	পিহা
বেঁইচি	পনিয়ল
বাটনী বাড় নী	বিলনীয়া
বাঁসবাড়ী	বাঁহনি
বেত ঝুঁড়	বেঁতনি
বেড়না	বেৰ
বেফিকিৰ	নিশ্চিন্ত
বেহাল	বিপত্তি
ভাঙনী বহ্ নী	সাঁথৰ
ভষ্ট	ভ্ৰষ্ট
মন্দ	বেয়া
মাসা	মাহ (শৰীৰৰ ক্ষেত্ৰত)
মলামুৱা	মৰামুৱা
মুকুল	আমৰ মল
মালকিন	মালিকনী

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
মাঝী	ঘাটৈয়া
মাথা নেৱা	মূৰ দোঁওৱা
মাড়া	গচকি ফেনাফেন কৰা
মাড়না	মৰণা
মেৱা	বেল-কোমোৰা
মাঝাৰী	মজলীয়া
মেঘলা	ডাৱৰীয়া
যোৱান ছকড়া	ডেকা ল'ৰা
যোৱান ছকড়ী	গাভৰু
ৰপা	ৰোৱা
ৰপনী	ৰোৱনী
লাজনী কাঁটা	নিলাজী বন
লকলকী	লোভী
শিয়াল পাকা	জেটুলী পকা, চিৰাল
সংগে সংগে	লগে লগে
সিৰা	শেষ হোৱা
সমৰ পহু	শৰ পহু
সাত সকাল	দোকমোকালি
সেবা	সেৱা
সোচাৰ	আলপৈচান, শুশ্ৰুষা
হাদচ	চিন্তা, মনৰ ভয়

(খ)

অকে	তেওঁক
অখন	এতিয়া
অগল বগল	ইফালে-সিফালে
অজল	পানী নোহোৱা
অকান	অঁকৰা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
অণ্ডা	কণী
অকৰ	তেওঁৰ
অসন	তেনে ৰকম
আইজ	আজি
আদমী	মানুহ
আগুৱা	ঘটক
আঁইখ	চকু
আখিলৰ	চকুপানী
আইগ্	জুই
অকাজী	অকামিলা
ইগিলা	এইবিলাক
ইচাৰা	ইংগিত
ইঞ্জৰিয়া	জোনাক
উঝইল	উজোৱা
একৰ	ইয়াৰ
এতনা	ইমান
ওঁচল	ওখ
ওতৰা	নমা
কনৰকম	কোনোৰকম
কিলে	কিয়
কেতনা	কিমান
কিষাণ	খেতিয়ক
কাইল	কালি
কাজী, কামলী	কাজুৱা
কানুন	নীতি-নিয়ম
কাঢ়াই	কেৰাহী
কামচৰ	কামক ভয় কৰা লোক
কাকৰ	কাৰ
কামাই	অৰ্জন

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
কুটমা	জ্ঞাতি
খঁতা	চৰাইৰ বাঁহ
খাঁচা	চৰাহ বাঁহ
খঁড়া	খোৰা
খেৰৈয়া	নাৰৰীয়া
খাট্টা	টেঙা
গোটে	এটা
গিৰল্	পৰি থকা
গাঁইঠ্	গাঠি
গড়	ভৰি
গড় লগা	ভৰিত পৰি সেৱা কৰা
গোচা	খং
ঘৰ ঘুমনী	পহুলি শুঙা
ঘইলা	কলহ
ঘাটিয়া	সস্তীয়া
চড়েই	চৰাই
চিড়িয়া	চৰাই
চইখ	চকু
চেথৰা	ফটাকানি
চৌড়া	বহল
চিপচ	কৃপণ
চেংৰা	চেঙেলীয়া
ছট বড়	সৰু-ডাঙৰ
ছেইলা	সন্তান
জড়ন	জোৰণি
জিনগানী	জীৱন
জালা	যাতনা
জৰ	বল
জিন্দা	জীয়া

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
ঝুটমুট	মিছামিছি
ঝনঝাট	জঞ্জাল
ঝিঙুৰ	জিলী
ঝুমকা	জুনুকা
টুটল	ছিগি পৰা
টমৰা	খেপিওৱা
ডিঙা	নাও
ডংগী	নাও
ডেৰা	আশ্ৰয়
ঢাঙৰ	চাকৰ
ঢেইৰ	ঢেৰ
ঢেঁস	ঢোকা
তহনি	তোমালোক
তহৰ	তোমালোকৰ
তেসন	তেনে
তেষ্টা	পিয়াহ
তুফান	ধুমুহা
থড়া	অলপ
থকাথকি	ভাগৰ
দুস্‌মন	শত্ৰু
দুধাল	গাখীৰতী
ধান্দা	চিন্তা
নেইখে	নাই
নিপুত	অপুত্ৰক
নিমাওগা	বৰলা
মাগী	মাইকী
মাখা	সানি লোৱা
মাখামাখি	সনাসনি
পাঁইখ	পাখি
পীড়ি	বংশ

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
পুছা	সোধা
পড়শী	ওচৰ চুবুৰীয়া
পাকাল	পকা
পখৰী	পুখুৰী
ফেঁকল	পেলাই দিয়া
ফাজিল	বাহিৰা
ফকড়	ধূৰ্ত্ত
ফাইদা	লাভ
বোলি	মাত-কথা
বাড়াই	ডাংকোপ
বাত	কথা
বৈষ্টম	বৈষ্ণৱী
বীচ	মধ্য
বাঝাল	জটিল
বলয়া	কওঁতা
বাইৰা	ওলাই অহা
ভাগুৱা	ভাগ, কাপোৰ
ভকা	অঁকৰা
ভেজা	পঠোৱা
ভাঁড়	কলহ
ভদৰ ভং	ভগাছিগা
মৌজ	ফূৰ্তি
মাটি ঘঁড়া	মাটি কলহ
মগৰ	যদি
মট	টোপোলা
মৌকা	সুবিধা
যে ৱানী	ডেকাৰস্থা
লেকিন	কিন্তু
লাচাৰ	বিপদ
লাগুৱা	লগনীয়া

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
লাগিন	কাৰণে
লেই আনা	লৈ অনা
লুচ্চা	বদমাচী
শৰম	লাজ
শোধ	শোধ, পৰিশোধ
সমঝা	গতাই দিয়া
সোঁচ	ভবা, ভাবি চোৱা
সুই	বেজী
সাজাল	সাজি লোৱা, সজোৱা
সাংগা	বিয়া, মোটামুটিকৈ পতা বিবাহ-কাৰ্য
হৰদম	সদায়, নিতৌ
হামনি	আমাক
হাঁড়ি	চৰু
হাঁড়ি শাল	জুহাল
হপ্‌লে	পট কৰে
হাঁত গড়	হাত-ভৰি
হাগা কুঁড় / হাগৰা কুঁড়	গুৰনি, শৌচ কৰা ঠাই

(গ)

আগেলে	আগলৈ, ভৱিষ্যতলৈ
পেছেলে	পাছলৈ, পাছত
আসছে বাৰ, বছৰ, হাপ্তা, মাইনা	অহা বাৰ, বছৰ, সপ্তাহ, মাহ
আগেৰ বাৰ, বছৰ, হাপ্তা, মাইনা	যোৱা বাৰ, বছৰ, সপ্তাহ, মাহ

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত শব্দ	মান্য অসমীয়া অৰ্থ
গেল বাৰ, বছৰ, হাপ্তা, মাইনা	যোৱা বাৰ, বছৰ, সপ্তাহ, মাহ
ঘুৰি বাৰ, বছৰ, হাপ্তা, মাইনা	পাছৰ বাৰ, বছৰ, সপ্তাহ, মাহ
সামনেৰ বাৰ, বছৰ, হাপ্তা, মাইনা	নিকটৱৰ্তী বাৰ, বছৰ দিন
এতনা টুকু / এত টুকু	ইমান কম, ইমানখিনি
ইধাৰ উধাৰ	ইফালে সিফালে
এম্‌নেই	এনেই

খণ্ডবাক্য আৰু প্ৰবচন

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
[ক]	
অঝাৰ ঘৰে বঝা	বেজৰ নাকত খৰ
অতি চালাকীৰ গলাই দড়ি	অতি চালাকিৰ ডিঙিত জৰী
অতি লোভে হাঁতী ডুবে	অতি লোভে পাপ, পাপে মৃত্যু
অদৃষ্টেৰ ফাঁচী ছিঁড়া	যম দুৱাৰ গছকি অহা
অণ্ডাৰ মায়েৰ খন্দাই থাকা	চুকৰ ভেকুলী
অন্তৰ কান্দা	হৃদয় কন্দা
অতি হাঁসী সৰ্বনাশী	অতি চিৰি হত চিৰি
অদল-বদল কৰা	সাল-সলনি ঘটোৱা
অহৰ দেখা পহৰ দেখা	বোন্দাপৰ দিয়া
অহৰ পহৰ জুঁহা	বোন্দাপৰ দিয়া
অড়তল বড়তল পন্দতল হৱা	বৰতল এৰি পুনৰ বৰতললৈ অহা
আইড়ে বাড় দিয়া	বাট ভেটি ধৰা
আইজ্ আসা কাইল্ আসা	আহিল কণা গ'ল কণা
আঁকুৰে বিনাশ	ক) জীয়াতে বাঁৰী খ) দুপতীয়াতে মৰা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
আগুন লাগলে কুঁৱা কুঁড়া	চোৰ গ'লে বুধি
আগুৱাদাৰ	আগবণুৱা
আঘেই কান্দনা জোড়া	নৈ নেদেখোঁতে নাঙঠ হোৱা
আঘাল বকুলী পুঠী-তিতা	অধিক মাছত বগলী কণা
আংৰা খায়ে কুইলা হাগে	জুই খালে এঙাৰ হাগে
আংৰা নিঝা মুখ	মুখ চোকা টেকেলা
আদ্‌ৰসীয়া	বেৰসিক
আধগাগৰিৰ জল ছিল্‌কিতেই যায়	অল্পবিদ্যা ভয়ংকৰী
আধা বেলাই মৰা	আদবয়সত ঢুকোৱা
আন থুতড়াই ধৰা	চাবাবদি ধৰা
আনবললে কাণ ভয়ৰা কুটে ধান	কলো মৈখন, আনে ধনুখন
আনজাতে ঢিল মাৰা	এন্ধাৰৰ দলি
আপদ ডাকা	বিপদ মতা
আপন দষে গাড়াই ঢোকা	নিজৰ দোষত খালত পৰা
আপ্‌নি বাঁচলে বাবাৰ নাম	নিজ ভালেই জগত ভাল
আম গাছে কুহলী নাচে	বঙতেৰ্‌ঙবং চৰোৱা
আম গাছে জাম ফলা	কলো লাও, বগালে পুৰৈ
আমাসে খায় জছ্‌নাই উল্‌গে	ক) অমাৱস্যাৰ খাৰ পূৰ্ণিমাত সুজা খ) পাপ কাৰ্য লুকাই নাথাকে
আমঠা পোড়া	আমঠু ক'লা পৰা
আমাসেৰ মচাল	ক) অমাৱস্যাৰ চাকি খ) কণাৰ লাখুটি

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
আল্‌কুচীয়াৰ ধাইড়	ক) জেঙা লগাই ফুৰা লোক খ) খটাসুৰৰ জাত
আল্‌চীয়াৰ আল্‌	এলেহুৱাৰ গুৰু
আশ ৰাতে কাচ্‌ড়া খাৱা	আশাত নিৰাশ হোৱা
আশ্‌ৰা টুটা	আশা এৰা
আড়াআড়ি	জেদাজেদি
আড় চখে দেখা	আঁৰ চকুৰে চোৱা
আড়ে থাক্‌লে বাড়া	আঁৰত বঢ়া
ইচঁৰাই খাৱা	খুচৰি খোৱা
ইচঁৰাই ইচঁৰাই খাৱা	বাছি বাছি খোৱা
ইজ্জত হানিসে মৰাই ভাল	সন্মান হানিতকৈ মৰাই শ্ৰেয়
ইড়কা ঘঁড়াৰ ঠেং ভাংগেই	বৰকৈ জপিয়ালে বোঁৱাবো ঠেং ভাগে
উখুন বাচা দিয়	ওকণী বছাবদৰে বছা
উচাচ মাটিয়ে বিলাই হাগে	কোৱা মাটিত মেকুৰীয়ে হগা
উছলা পানী বালিয়ে শুখায়	উতলা পানীত বালি নিতিতে
উঠাই বসা	তলৰ মাটি ওপৰ কৰা
উৎপাতেৰ ডাংগাই মৰণ	উৎপাত বেছি হ'লে মৰণ হ'বই
উঠলেও মৰে বস্‌লেও মৰে	উঠিলেও মৰোঁ বহিলেও মৰোঁ
উদ্‌বিলাইৰ মাছ বাগাল	উদক ভেটা ৰখীয়া পতা
উফড়াল গাছ	উভলা গছ
উফড়াল গাছে কুঠাৰ মাৰা	উভলা গছত কুঠাৰ মৰা
উল্‌টা নাচ নাচা	উভতি নচা
উড়ে আসে জুড়ে বসা	ক) উৰি আহি জুৰি বহা খ) গোজেই গছ হোৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
উড়াই আনে কুড়াই খাৱা	ক) চিলনী হৈ যায়, থাপ মাৰি খায়
	খ) ৰান্ধনী উচতাই জোল খোৱা
উড়্খা মাথাই তেল ঘঁসা	ফপৰীয়াক তেল ঁহা
একলাই এক শ	এজনেই এশ
একলীয়া বান্দৰ	অকলশৰীয়া পহু
একেৰ বঝা দশেৰ লাঠী	এজনৰ বোজা দহৰ লাঠী
এক গাঁঠিৰ পান	১) একে হাঁচতিৰ পাণ
	২) একে পেটৰ সন্তান
এক চুপ্লি পানীয়ে ডুবা	এঘটী পানীত ডুবা
একটা কুহ্লীৰ ডাকে বসন্ত না হয়	এটা কুলিৰ মাতত বসন্ত কাল নাহে
একদিনেৰ ঝালে সাত দিন ফুলা	এদিনৰ খঙত পেট কাটি ছমাহ শুকনি খোৱা
একদিনেৰ লহৰ চহৰ	নতুনত ন গণ্ডা, এদিনীয়া আনন্দ
এক দেশেৰ বুলি এক দেশেৰ গালি	এক দেশৰ কথা, আন দেশৰ ব্যথা
এক ঠেংগে নাচা	ওভত গোৰে নচা
একদিন হাঁসে একদিন কান্দে	বাঁহৰ এফাল মানুহৰ একাল
একলা পেটীয়া	আপোনপেটীয়া
এক পুষে জাড় নাযায়	এক পুহত জাৰ নেযায়
এক হাত লিয়া	কিছু সুবিধা লোৱা
এক হেঁঠু পানীয়ে ডুবা	আঁঠুৰনীয়া পানীত ডুবি মৰা
এক হেঁঠু পানীৰ পুঠি মাছ	আঠুৰনীয়া পানীৰ পুঠি মাছ
এক হোৱা	এগোট হোৱা
এক গাবুল কৰা	এগৰাহ কৰা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
একেৰ পৰ এক	এটাৰ পাছত এটা
এক মা এক বাপ	এক পিতা এক মাতা
ওঁত পাতা	আঁৰি পতা, কাণ উনাই থকা
ওপৰ মনে কান্দা	চকুত থু দি কন্দা
ওপৰ মুহা	ওপৰ চকুৱা
ওপৰে পড়া	অযাচিতে আহি পৰা
ওপৰে থুক্লে গায়ে পড়া	ওপৰলৈ থুৱালে নিজৰ গাত পৰা
ওল্টা চ'খ দেখা	ঘোপা চকুৰ চাৱনি
কমল ফুলে ভমৰ বসা	ফুলত ভোমোৰা পৰা
কল খাৱা দাঁত	কল খোৱা ধাতু
কাউড়ী মানুষ	কাউৰীৰ লগৰ মানুহ
কাউড়ীকে শাউড়ী বলা	কাউৰী-টেঙৰ মানুহ
কুকুৰ কাজিয়া	তুৰন্তে মিল, তুৰন্তে কিলৰ কাঁজিয়া
কুকুৰকে হুঁহ বল্লে ওপৰ ছড়ে	কুকুৰক লাই দিলে গললৈকে জঁপিয়ায়
কল ঝুড়ে ভূত দেখা	ছাঁটোকে বাঘ দেখা
কমৰ বাকাঁ	কঁকাল ভগা
কলপে উঠা	ইচাট-বিচাট কৰা
কচুপোড়া	খোলাকটিৰ তাল
কথাই ভুলা	কথাৰে ভুলোৱা
কাঁচ কল দেখা	বুঢ়া আঙুলি দেখুৱা
কাঁচা কাঁঠালেৰ লাঠা	কেঁচা পীৰিতিৰ জ্বালা
কাঁচা বাসেঁও ঘুণ ধৰে	কেঁচা বাঁহতো ঘুণে ধৰে
কেচুৱা খান্দতে সাঁপ নিক্লা	কেঁচু খান্দোতে সাপ ওলোৱা
কাণ আড়া	কাণ উনাই থকা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
কাণ কালা কৰা	আওকণীয়া ভাৰ লোৱা
কাণ খাড়া কৰা	কাণ থিয় কৰা
কাণে জুবা দিয়া	কাণত ঠিলা মৰা
কাণে তালা মাৰা	কাণ তাল মৰা
কাণ ফুঁকা	কাণত মন্ত্ৰ দিয়া
কাণা বাখৰা	চেৰা ভাগ
কাণা মচৰীৰ গংগা পূজা	ক) কণামুচৰীৰ গংগা পূজা কৰা খ) ভূতৰ মুখত ৰাম নাম
কাটা ঘাৰে নিমখ ছিটা	কটা ঘাত টেঙা তেল দিয়া
কাঠে কাঠে পড়া	কাঠে কাঠে পৰা
কাঁটা দিয়ে কাঁটা তোলা	হুলেৰে হুল কঢ়া
কাৰ সৱাল কে কৰে	কাৰ হৈ কোনে মাতে
কাল ঘাম ছুটা	গলদধৰ্ম হোৱা
কাৰাৰ খঁতা দেখে চেংনীৰ কন্দ্না	ক) কাউৰীৰ বাহ দেখিয়েই কুকুৰা পোৱালীৰ কান্দোন খ) ধান পকে মানে টুনীৰ মৰণ হোৱা
কেঁড়ি আঙ্লেৰ জৰ নাসহা	কেঞা আঙ্লিৰ জোৰৰ নোহোৱা
খাই নিন্দা	নিন্দুক
খাই নিন্দা পত্ৰ চাটি	খাই পাত ফলা
খান্দা আল্গা হৱা	পাগ বেলেগোৱা
খান্দা কুঁৱাৰ পাৰ নাবান্ধা	কুঁৱা খান্দি পাৰ নবন্ধা
খাবাৰ খায় পিঠেও বান্দা	খায়ো, নিয়েও
খিয়াল ৰাখা	হুচ ৰখা
খেড়েৰ আগুনে ঘৰ জ্বলা	ফিৰিঙতিৰ পৰা খাণ্ডৱ দহন
খোল্সা মন খোল্চা বাত	খোলাখুলি মনৰ আলোচনা কৰা
খোল্চা ছাড়া সাঁপ	ক) মোট সলোৱা সাপ খ) ঠেকত পৰা কাল

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
গণ্তিৰ বাহিৰ	লেখৰ বাহিৰ, গণিতা নকৰা
গৰম ভাতে হাঁত পোড়া	তপত ভাতৰ ধোঁৱাই খোৱা
গহ্ৰি গড়াল ঘৰ	গাহৰি গৰালৰদৰে লেতেৰা ঘৰ
গা-কৰা	চেষ্টা কৰা
গা-চম্কাই বুলা	গা-নচুৱাই ফুৰা
গা ছাড়া	গা-এৰা দিয়া
গা-ঝড়া	শুকাই-খীনাই যোৱা
গা-ঝাড়ে উঠা	গা টঙাই উঠা
গা-দেৰা	গা-জিলিকা
গা ফুলে উঠা	গা শিৰশিৰাই উঠা
গা-লাগা	গা-ধৰা
গা-সহা	গা-সহন
গাছ তলে কান্দা	অৰণ্য ৰোদন
গাছ দেখে গুটি	জাত চাই কঠীয়া
গহালচিং	গোহালী ছদতীয়া
গাছেৰ খায় তলেও কুড়ায়	গছৰো খায়, তলতো বুটলে
গাছে উঠাই গুড়ি কাটা	গছত তুলি গুৰি কটা
গাতেৰ চুলে যম	গাৰ নোমেই শত্ৰু
গাল ফাটা চড়	কাণতলীয়া চৰ
গাঁঠিয়ে গাঁঠিয়ে কথা	আঁহে আঁহে কথা
গাধাৰ বঝা বুইতেই দিন যায়	গাধৰ বোজা কঢ়িয়াওঁতেই দিন যায়
গাঢ়াই গিৰা	খালত পৰা
গাঢ়াই ঠেলা	গাঁতলৈ ঠেলা
গাঢ়াই ঢোকা	গাঁতত সোমোৱা (মৰা)
গায়ে গতৰে খাটা	গা খাটনি কৰা
গায়ে আগুন জ্বলা	গাত অগনি জ্বলা
গায়েৰ জৰে কাঠাল পাকা	গাৰ জোৰত কঁঠাল পকোৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
গায়ে কুৰকুট ঝাড়া	গাত আমৰলি মেলা
গায়েৰ মইল গুচা	গাৰ মলি গুচোৱা
গা টনকে উঠা	গা টঙাই উঠা
গোষ্ঠীৰ তিন খেদা	তিনি পুৰুষৰ শৰাধ পতা
গেন্দা ফুল উড়া	গেন্দা ফুলৰ গোন্ধে মলমলাই উঠা
গৰু গাড়াৰ পানীয়ে ডুবা	গৰু খোজৰ পানীত ডুবা
গুটি কলে জবৰা দিয়া	আঁঠিয়া কলত জাবৰ দিয়া
গুটি খাই চকলা ফেঁকা	সাহ খাই বাকলি পেলোৱা
গুৰু গুণে চেলা	গুৰুদৰেই শিষ্য
গুৰিয়ে পানী ঢালা	গুৰিত পানী দিয়া
গুণেৰ বন্ধ	গুণী বন্ধু
গুড় মাটি হোৱা	সকলো পণ্ড হোৱা
ঘৰ কৰা	সংসাৰ পতা
ঘৰ গুণতি	শাৰী পূৰোৱা ঘৰ
ঘৰ ভেদে ৰাৱণ নষ্ট	ঘৰৰ শত্ৰুতাই ৰাৱণ পতন
ঘাও দেখ্‌লে মাছি আসে	ঘাঁত মাখি পৰা
ঘৰ ছাড়া	ঘৰ এৰা
ঘৰ ভাংগা	ঘৰ ভঙা
ঘৰ পোষা	পোহনীয়া
ঘৰেৰ বাহিৰ হোৱা	পাগ বেলেগোৱা
ঘৰ পোড়া	ঘৰ জ্বলোৱা, ঘৰত অশান্তি হোৱা
ঘৰ জোড়া	ঘৰ পাতি দিয়া
ঘৰ পুড়াই আগুন পোহা	ঘৰ পুৰি তাপ লোৱা
ঘৰ পুড়াই মছড় কুদা	মহ খেদিবলৈ ঘৰ জ্বলাই দিয়া
ঘাইদাৰ	দলৰ মূৰব্বী, আগত যোৱা
ঘাই লত ছেড়া	মূল শিপা ছিগা, মূল শক্তি হ্ৰাস হোৱা
ঘাইদাৰেৰ ঘাড়ে কিল বসা	ঘাই শাক মৰলীয়া
ঘাট কৰা	দশা-কৰ্ম কৰা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
ঘাটে ঘাটে পানী খাৱা	ঘাটে ঘাটে পানী খোৱা
ঘানী ঘূৰোৱা	ঘানী ঘূৰোৱাৰদৰে প্ৰতিশোধ লোৱা
ঘেঁচাই ঠড়কা লাগা	গলগ্ৰহ হোৱা
ঘেঁচা ধৰে কান্দা	ডিঙিত ধৰি কন্দা
ঘেঁচা পাতা	ডিঙি পাতা
ঘেঁচাৰ শিৰ ফুলাই বলা	চিৎকাৰ কৰি কোৱা
ঘুলীৰ কাড়া	ঘুলীত লেটিয়াই থকা মহ
ঘনে ঘনে শালুক সিজা	বুৰে পতি শেলুক
ঘৰে শনি লাগা	ঘৰত শনি লগা
ঘৰ উজাড় হৱা	ভেটীত তিতা লাউ গজা, নিৰ্বংশ হোৱা
চঁখ তাড়ে দেখা	কেৰাহিকৈ চোৱা
চ'খ থাকতে গাঢ়াই গিৰা	চকু থাকোঁতে খালত পৰা
চ'খ ধাঁধা	চকু চাট্ মাৰি ধৰা
চ'খ ঘুচাই আনা	নেদেখা ভাও ধৰা
চ'খ থাক্‌তে গু খাৱা	জানি-শুনি বিপদত পৰা
চ'খেৰ পানীয়ে বালি নাভিজা	চকুৰ পানীত বালি নিতিতে
চ'খেৰ পানী পুঁছে ভাত খাৱা	চকুৰ পানী মছি ভাত খোৱা
চ'খেৰ পানীয়ে বেগুনা সিজা	চকুৰ পানীত বেঙেনা সিজোৱা
চ'খ মুদে বাহিৰ হৱা	হুৰমূৰ যাত্ৰা
চখে সৰিষা ফুল দেখা	চকুৰে সৰিয়হ ফুল দেখা
চ'খে তেল ঘঁষে কান্দ	চকুত তেল দি কান্দা
চট লগন চট বিহা	লগ্ন চাই বিয়া
চল্‌লে চল্লিশ বুধি	দহ ঠাই ফুৰে যি, দহ কথা শিকে সি
চাম ৰাখি কুল ৰাসি	ক'লে আয়ে মাৰ খায়, নক'লে বোপাই চুৱাত যায়
চান্দেও গৰহন লাগে	চন্দ্ৰতো কলংক আছে
চিনা বামুণেৰ পৈতা নাহলেও চলে	চিনাকি বামুণৰ লগুন নহ'লেও হয়

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
চিকা ছিঁড়া	লাভ কৰা, শিকীয়া ভাঙি তলত পৰা
চিকাই উঠা	পৰালি পৰা, শিকীয়াত তুলি থোৱা
চিপচাৰ ধাইড়	আও কৃপণ
চিল ঝাঁপটা	চিলনীৰদৰে আঁজোৰা
চুগা খাই বাইল বাইল, কেঁচাৰ মুড়ে চেঁচ	ঘৈণীয়ে মাছ খায়, বোন্দাৰ মৰণ
চুঁচুঁৰা মুহা	চিকাৰদৰে দীঘল মুৰা, খাবলৈ নোপোৱা
চুটকি কথা	টুলুঙা কথা
চুপা টা !	ফুটুকাৰ ফেন ! বাকলিটো
চুলাকে সোদাই বটৰা বসা চুলাকে সোদাই আধন বসা	চৰুক সুধি চাউল বহোৱা
চুলাই আগুন না জ্বলা	চৰুত জ্বাল নপৰা
চুপ ঝাড়া	কুলাত জাৰি পেলোৱা
চাংগে উঠা	চাঙত তোলা, সাঙীত তোলা
চাংগে উঠাই ধুংগা দিয়া	চাঙত তুলি ধোঁৱা দিয়া
চাং ভাংগে পড়া	চাং ভাঙি পৰা, খোপনি এৰা যোৱা
ছটবাই উঠা	চুঁচৰি উঠা, কোনোমতে নিজৰ ভৰিত থিয় দিয়া
ছুঘ বাই আনা	ছান কঢ়া
ছাগল্ গোত্র	ক) ছাগলীয়ে নাখায় কি ? খ) অগম্য গমন
ছাতুৰা সানা	ফেনেকি পেলোৱা
ছাঁহিৰ আনা	দহা-কাজৰ দিনা ঘৰুৱা পূজা, থানলৈ অনা আত্মা
ছাঁই চাপা আগুন	ছাই ঢকা জুই
ছাঁহিৰ দিয়া গাছ	ক) ছাঁ দিয়া গছ খ) উপকাৰী মানুহ

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
ছাঁহিৰ দেখে কুদা	মৰীচিকা খেদা
ছিটকা আগুনে ঘৰ পোড়া	ফিৰিঙতিৰ পৰা খাণ্ডৱদাহ হোৱা
ছিটা ফোঁটা ভাগ পাৱা	চেৰা ভাগ পোৱা
ছোট বুধিয়া	সৰু বুধিৰ লোক
ছোট মুখে বড় কথা	সৰুৰ মুখত বৰ কথা
ছোট সাদী	শান্তি বিয়া
ছুটাবি যত ছুটবি তত	দৌৰি যোৱাৰ যিমান ভাগৰ, দৌৰাবো সিমান ভাগৰ
জঁকেৰ মুখে চূণ ঘঁষা	জোকৰ মুখত চূণ দিয়া
জঁট পাকা	গাঁঠি লগোৱা
জনমভৰ	যাৱজ্জীৱন
জলঘঁটী দিয়া	পানী ভৰ্তি ঘটী আগবঢ়াই খোৱাৰ বাবে আহবান
জলঘঁটী ধৰা	খোৱাৰ আমন্ত্ৰণ গ্ৰহণ কৰা
জলঘাট যোৱা	বাহিৰ ফুৰা
জ্বলন্ত যৌৱন	পূৰ্ণ যৌৱন
জ্বলা আগুণে হাত দিয়া	জ্বলা জুইত হাত দিয়া
জ্বলা আগুণে ঘিঁউ ঢালা	জ্বলা জুইত ঘৃতাহুতি দিয়া
জ্বলা চৌকাই পানী ঢালা	জ্বলা চৌকাত পানী ঢলা
জালে গিৰা	জালত পৰা
জাল ছিড়ে ভাগা	জাল ফালি পলোৱা
জালনী গাড়াই গিৰা	জালিগাঁতত পৰা
জাইত ছাড়া	জাত এৰা
জাইতেৰ বাহিৰ হৱা	জাতিৰ পৰা জুই-পানী বেলেগোৱা
জিভ আটকা	মুখ নেমেলা
জিভে লাগাম লাগা	জিভাক শাসনত ৰখা
জিভেৰ পানী গিৰা	জিভাৰ পানী পৰা
জীৱ সেবাই শিৱসেবা	যত জীৱ, তত শিৱ

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
জীয়ঁতে মৰা	জীৱন্তে মৰা
জীঁয়ত পাঞ্জৰাই শিল দিয়া	জীয়া বুকুত শেল মৰা
জীঁয়তে ভুত হৰা	জীৱন্ত ভূত
জীঁয়ত ৰাক্সস	জীয়া ৰাক্ষস
জোৱান হৰা	মানুহ হোৱা, শান্তি বিয়া হোৱা
জুড়ে বসা	আহল-বহলকৈ বহা, সুবিধা কৰিলৈ বহা
জঙ্গল গেলেহে ভালুক দেখা	ক) হাবিত সোমালেহে ভালুক দেখে খ) দহ ঠাই ফুৰিলেহে দহ কথা শিকে
জংঘলেই মংগল হৰা	জংঘলতেই মংগল, অৰণ্যত শান্তি পোৱা
জগা মূৰ্খ জধা মূৰ্খ	জধা মূৰ্খ
ঝড়ে পৰা শিলা	বাগৰি পৰা শিল
ঝাঁট্‌কে ঝিংগা	জিকাৰ কলি, কালিৰ ছৱাল
ঝাঁপ্‌ড়া গাছে ছাঁহিৰ দিয়ে	জোপোহা গছে ছাঁ দিয়ে
ঝাল উঠা	খং উঠা
ঝাল্‌কীৰ ঝালেই স্বাদ	জলকীয়াৰ জালেই সোৱাদ
ঝাড়ে জংঘলে	দিহিঙে-দিপাঙে
ঝাড়া গুঁড়া দিয়া	জাৰি জোকাৰি দিয়া
ঝাড়ু মুঠা মাৰা	বাঢ়নীৰে কোবোৱা
ঝাড়ুৱাৰ ঝাড়ুলিয়েই ফুটানি	বান্দীৰ বাঢ়নীয়েই গৌৰৱ
ঝিল্‌কিলেই সণা নাহয়	জিলিকা বস্তুৱেই সোণ নহয়
ঝীয়কে মাৰে বউকে শিক্ষা	জীয়ৰীক মাৰি বোৱাৰীক শিকোৱা
টকুটকাই থকা	টোকটোকাই থকা
টঁটীয়ে ৰচী লাগা	ডিঙিত ফাঁচ লগা
টঁটীলে ধাব	ডিঙিলৈকে ধাৰত পোত খোৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
টাকাই টাকা আনে	টকাই টকা আনে
টাঁই টুঁই নাকৰা	মুখেৰে টাঁই-টুঁই নকৰা
টানেৰ দিন	আকালৰ দিন
টান হাত	দিয়া-থোৱাত হাত টান
টানাটানি কৰা	টনা আঁজোৰা কৰা
টানে টুনে চলা	টানি-মানি চলা
টান পড়্‌লে বাপেৰ নাম হাঁকা	টানত পাৰি বোপাইলৈ মনত পৰা
টান পড়্‌লে ৰাম বলা	টানত পৰি ৰাম
টিক্‌টিকি হয়ে পকা খাতে নাজানা	ক) জেঠীহৈ পোক ধৰি খাব নজনা খ) চৰাইটো হৈ ফৰিং ধৰিব নজনা
টোবাৰ পিঠে ফড়া উঠা	ক) কেও নোহোৱাৰ পিঠিত ফোঁহা উঠা খ) বিপদৰ উপৰি বিপদ হোৱা
টেংগা আম একবাৰ বিক্‌তে পাৰা	টেঙা আম এবাৰহে বেচা
টুৰি বেংগেৰ কাছাৰী	ভেকুলী মেল; গৰখীয়া মেল
টুৱৰ্‌কে দেৱৰ কৰা	ক) মাতৃহাৰাক দেওৰ বনোৱা খ) অনাশ্ৰিতক আশ্ৰয় দান কৰা
ট-কাৰ দিয়া	টংকাৰি উঠা, প্ৰত্যুত্তৰ দি উঠা
টন্‌কে উঠা	ভাল হৈ উঠা, সঁজাল ধৰি উঠা
ঠুটা জগন্নাথ	ক) হস্তবিহীন জগন্নাথ খ) গছৰ মূঢ়া হেন জগন্নাথ
ঠকড় খাইলে বুধি আসা	ঠেকা খালেহে বুধি ওলায়
ঠট্‌ক, ঠট্‌কি লাগা	খুটিয়াখুটি লাগি থকা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
ঠাট্ট করে আঙুল কাটা	ক) ইচ্ছা কৰি আঙুলি কটা খ) নিজৰ আঙুলি কাটি আনৰ অহিত চিন্তা কৰা
ঠিক্ ঠিক্ বললেই টিক্‌টিকি নাহয়	ক) ঠিক ঠিক কৈ চিঞৰিলেই জেঠী নহয় খ) ফোঁট ল'লেই মহন্ত নহয়
ঠেং দেখে দিয়ে মুখ দেখে পস্তায়	ক) ভৰি দেখি দিলে মুখ দেখি পস্তাব লাগে খ) নেচায় ডেলে গালৈকে ঘাটি
ঠেং তলে ৰাখা	ভৰিৰ তলত ৰখা; দবাই ৰখা
ঠেংগেৰ ওপৰ ঠেং দিয়ে বসা	ভৰিৰ ওপৰত ভৰি দি বহা
ঠেংগে হাতে গিৰা	হাতে-ভৰিয়ে পৰা
ঠেংগে ৰচী লাগা	ঠেঙত ডোল দিয়া
ঠেং ডা গে আসা	ভৰি দাঙি অহা
ঠেং ডাংগে মুতা	ক) ঠেং দাঙি প্ৰস্ৰাৱ কৰা খ) অহংকাৰত মও হোৱা
ঠেঁচ খাই মৰা	উজুটিত পৰি মৰা
ঠেঁচা দিয়া কল	ঢোকা দিয়া কল
ঠেঁচ খাইলে ৰাস্তা দেখা	উজুটি খালেহে ৰাস্তা চিনি পোৱা
ঠেপ'টা	টিলিকিত উৰা
ঠেলা মাৰা কথা	ইংগিত বহন কৰা কথা
ডলে দিয়া গাছ	আগ কটা গছ
ডাল ভাংগা দশা	ঠেৰু ছিগা, ডাল দৰিদ্ৰ অৱস্থা হোৱা
ডাল ভাংগা গাছে ছাঁয়ৰা নাহয়	ডাল ভগা গছে ছাঁ নিদিয়ে
ডাংগাই মাছ ধৰা	ক) বামত মাছ ধৰা খ) ভৰা খালৈত পল বোৱা
ডাঁড়াই ডাঁড়াই ডুবা	জীৱন্তে সলিল সমাধি ঘটা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
ডিম পাড়া মুৰ্‌গীৰ কট্‌কটানি	ক) কণী পৰা কুকুৰাই নিজেই চিঞৰে খ) নিজৰ ঢোল নিজেই কোবোৱা
ডেনাই মুখ ঢোকা	ডেউকাত মুখ সোমোৱা, নিমাতে থকা
ডেনা ঝাড়ে উঠা	ডেউকা কোবাই উৰিবলৈ চেষ্টা কৰা
ডেনা ভাগা পাখুড়	ডেউকা ভগা চৰাই
ডুবে ডুবে পানী খাৱা	ক) বুৰ মাৰি পানী খোৱা খ) লুকাই-চুৰকৈ সুবিধা লোৱা
ঢাঁক-ঢল পিটা	জয়ঢোল কোবাই ফুৰা, প্ৰচাৰ কৰা
ঢাঁক ঢাঁক গুড়গুড় কৰা	দেখা-শুনাকৈ গুৰগুৰীয়া মেলত বহা
ঢামনাৰ কাজে ঢামনী নাচে	ক) মচোৱা সাপৰ কামত মচোৱাৰ মাইকীয়ে নাচে খ) জাপৰীক ধৰিলে জপৰা ওলায়
ঢেঁকী শালেৰ খুদি চাটা	ঢেঁকী শালৰ খুদ চেলেকা
ঢেঁকী স্বৰ্গেও ধান কুটে	ঢেঁকী স্বৰ্গলৈ গ'লেও ধান বানে
ঢেল্‌কী মাৰা স গাত	কিলৰ কুটুম
তামা-তুলসীৰ মালা পিন্ধা	তাম তুলসীৰ মালা পিন্ধা, ধৰ্মত মতি থকা
তাঁতে উঠা	জাঙুৰ খাই উঠা
তাতা কড়ায়ে বালি পোড়া	ক) গৰম কেৰাহীত বালি পোৱা খ) সান্দহ খোৱা বালি তল যোৱা
তাল্‌কে তিল কৰা	তালক তিল কৰা
তিল্‌কে তাল কৰা	তিলক তাল কৰা
তিন ঠেংগে নাচা	ওভোট গোৰে নচা
তীৰে আসে নৌকা ডুবা	পাৰ পাওঁতে নাও ডুবা
তেল থাকলেও চিৰাক নিঝায়	চাকিত তেল থাকোতেও নুমাব পাৰে

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
তেল পানী ফাৰাক	তেল পানীৰ সম্বন্ধ
তেলীৰ তেল পুড়ে, মচালেৰ কি?	ক) তেলীৰ তেল পোৰে, জোৰে চিন্তা কৰিব কিয়?
	খ) বাজীয়ে কিজানে প্ৰসৱৰ বেদনা কিমান?
তেড়াল বাঁশেৰ আগাও তেড়া হয়	ক) বেকোৰা বাঁহৰ আগ বেঁকা হয়
	খ) তিতা গছৰ আগো তিতা, গুৰিও তিতা
তেল আনতে নিমখ ফুৰা	তেল আনোতে নিমখ শেষ হোৱা
তুল্‌সী তলেৰ বিলাই	ক) তুলসী তলৰ মেকুৰী
	খ অতি ভক্তি চোৰৰ লক্ষণ
	গ) বেশ্যাৰ একাদশী
তুল্‌সী গাছেও কুকুৰ মুতে	মন্দিৰতো কাউৰীয়ে হাগে
তুলা ধুনা দিয়া	তুলাৰদৰে ধুনি পেলোৱা
তেল দিয়ে বেল খোৱা	ভৰিত তেল মাৰি বেল অৰ্থাৎ সুবিধা আদায় কৰা
থান পূজাৰ পৰ্‌সাদে কল আৰ্‌ বাতাসাই বেছি	ক) ঘৰুৱা থান পূজাত কল বাতাচাৰ উছৰ্গা কৰি, নীতি-নিয়ম নমনা হোৱা
	খ) আচাৰ আছে, বিচাৰ নাই
থানে পানী ঢালে ৰাখা	ৰসতে নাম থোৱা
থিৰ পানীয়ে পাথৰ কাটে	সহিলে সম্পদ পায়
থিৰ মনেই ধন	স্থিৰ মনেই ধন
থুঁক ফেলাই থুঁক চাটা	নিজৰ থু নিজেই চেলেকা
থুমল হয়ে থাকা	মুখ ওফোন্দাই থকা
দমদমানি দেখা	হুংকাৰ মাৰি খং প্ৰকাশ কৰা
দশেৰ দশ লাঠী একজনেৰ বঝা	দহৰ লাঠী একৰ বোজা
দষ মন দশ মনেৰ সমান	ক) দোষী মন দহ মোনৰ সমান গধুৰ

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
	খ) তিতা কেঁথা তিতে মানে গালেকে গধুৰ
দলছুট	দলৰ পৰা বাদ পৰা
দলভাৰী	দলভাৰী, ওজন গধুৰ হোৱা
দাঁত খিঁচা	দাঁত নিকটোৱা
দাঁত গোনা	দাঁত লেখিব পৰা
দাঁত পাঁজা	ক) দাঁতে দাঁতে লগা
	খ) দাঁতত চোক দি আশা পালি থকা
দাঁত কাম্‌ড়াই থকা	দাঁত কামুৰি একে ঠাইতে থকা
দাদেৰ দাৱাই মাথাই ঘঁষা	ক) খৰৰ ঔষধ মূৰত ঘঁহা
	খ) মূৰ্খ বৈদ্য যমৰ সমান
দিনেই তাৰা দেখা	ক) উকথা চালৰ ফুটাৰে আকাশ দেখা
	খ) চকুৰে সৰিয়হ ফুল দেখা
দিনে আনে দিনে খাৱা	দিন ভিক্ষা প্ৰাণ ৰক্ষা
দিম্‌ বল্‌লে আশ্‌ৰা থাকা	দিওঁ বুলিলে আশা থাকে
দিয়াকে আগুড় দিয়া	উপকাৰীক অজগৰে খোৱা
দেখ্‌তে ইন্দুৰ পাহাড় খচায়	ক) দেখাতহে এন্দুৰ, পাহাৰ খহায়
	খ) কঠিয়াহে চুটি, জেঠতে পৰা
দেখ্‌-ভাল কৰা	সেৱা-শুশ্ৰূষা কৰা; দেখা-শুনা কৰা
দেখে যোৱা	চাই বাট বোলা
দুখ কৰ্‌লে মুখ ভৰা	দুখ কৰিলে মুখ ভৰে
দুধীয়া গাইয়েৰ লাইথ্‌ খাইতেও মজা	খীৰতী গাইৰ লাথি খোৱাতো মজা
দুধেৰ ধাৰ ঘিঁয়ে মাখা	অমাৱস্যাৰ ধাৰ পূৰ্ণিমাত সুজা
দুপন্দীয়া নাৰদ	টুটকীয়া নাৰদ
ধকা দিয়া	ছঠেঙীয়া কৰা; ধোকা দিয়া

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
ধৰাকে সৰা কৰা	ধৰাধামক স্বৰ্গ বনোৱা
ধৰা না পড়লে চোৰ বিদ্যা উত্তম	ধৰা নপৰিলে চোৰ বিদ্যাই উত্তম
ধৰ্মেৰ ফল বাতাসে লড়ে	ধৰ্মৰ সাৰেং বতাহে বায়
ধৰে মাছ না চুই পানী	ক) ধৰে মাছ নুচুৰে পানী খ) বামত মাছ ধৰা, খালৈত পল বোৱা
ধান খাৱা মুৰগী ডিম পাড়েই	ক) ধান খোৱা কুকুৰাই কণী পাৰিবই খ) আঠুৱা তলৰ মহ
ধিয়ান দিলে গিয়ান বাড়ে	ভাবিলে ভাবক পায়
ধুনে দিয়া	ক) তুলাৰদৰে ধুনি পেলোৱা খ) ফাঁহ ফাঁহ কৰা
ধুন্দু ধুন্দৰাই ফেচাঁকে ঢে চায়	ক] হুহুৰে ফেঁচাক সিঞাৰে খ] শালক শিঙিয়ে হাঁহে
নৰকে ডুবা	নৰকত পৰা
নাক গলা	নাক গলোৱা
নাই পাৰাকে নাতি ভাতাৰ	ক] নোৱৰাতহে নাতিত আশ্ৰয় খ] কণাৰ লাখুটিয়েই সম্বল
নাই হবাৰলে হৱাটা ভালেৰ মন্দ	ক] নোহোৱাত কণা মোমায়েই ভাল
নামচে গুণ ডাংগৰ	নামে কি কৰে. গুণেহে সংসাৰ তৰে
নাৱা দেখ্‌লে নখ বাঢ়ে	ক] নাপিত দেখিলে নখ বাঢ়ে খ] দেখিলেই লাগে লাগে কৰা
নখে নাছিড়াই দাঁতে ছিড়া	ক) নখেৰে নোৱাৰি দাঁত লগোৱা খ) কটাৰীৰ কামত কুঠাৰ লগোৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
নেংগুড় দাংগে ভাগা	ভিৰাই লৰ মৰা
নেৱা গাছেৰ ফল লাফালেই পায়	ক) দোঁখোৱা গছৰ গুটি জঁপিয়াই আনিব পাৰি খ) গুটি লগা গছ সদা তলমূৰ
নেওড়িলে বৰখন নাছাড়ে	চাপৰিলেই মেঘ নেৰায়
পন দিয়া	গা ধন দিয়া
পথৰী কুঁড়ে পাৰ নাবান্ধা	ক) পুখুৰী খান্দি পাৰ নবন্ধা খ) জিকা কুই জেং নিদিয়া
পৰমজানি ঘৰজ্বালানী	পৰত মজিলে ঘৰত অশান্তি হোৱা
পৰেৰ লিয়ে বৰেৰ বাপ	ক) আনৰ লৈ দবাৰ বাপেক হোৱা খ) পৰৰ ধনত পোদ্দাৰী
পৰদেশ মৰ ভেশ	দিন চাই ভেশ লোৱা
পৰে আশা বনে বাসা	পৰত আশ. বনত বাস
পৰেৰ মাথায় কাঁঠাল ভাংগা	পৰৰ মূৰত কঁঠাল ভঙা
পথেৰ কাঁটা	পথৰ কণ্টক
পন্দ ঘেচঁৰাই থকা	ক) টিকা চোঁচোৰাই থকা খ) একেটা কামতে লাগি থকা
পন্দে বাঁসী বাজা	ক) টিকাত বাঁহী বজোৱা খ) লাওলোৱা অৱস্থা
পটা ধুৱে খাৱা	ক) পেটু ধুই খোৱা খ) কিনা হাঁহৰ ঠোঁটলৈকে মঙহ
পয়লা পাঞ্জ ভুলাই যোৱা	গুৰি খোজ পাহৰা
পৰ্বতেৰ মুষা প্ৰসব	ক) পৰ্বতত নিগনি জন্ম হোৱা খ) বাঘৰ চোঙত শিয়ালী ওপজা
পানীৰ মাছ ভাংগাই ঝাঁপা	ক] পানীৰ মাছ বামত পৰা খ] ভেকুলীৰ পিঠিত নোম গজা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
পানী খাৰা পখৰীয়ে পদ্দ ফুল ফুটা	ক] পানী খোৱা পুখুৰীত পদুম ফুলা খ] গাখীৰতে মহৰ খুটি
পানী খাৰা পখৰীয়ে বিষ ঢালা	পানী খোৱা পুখুৰীত বিহ ঢলা
পানী বুঁহে পিয়াসে মৰা	পানীৰ ভাৰ কঢ়িয়াই পিয়াহত মৰা
পাত বিছাই কুলেৰ বিচাৰ কৰা	ভাতৰ পাতত বহি কুলৰ বিচাৰ কৰা
পা তলেৰ মাটি ধঁচকা	ক] ভৰিৰ তলৰ মাটি খহা খ) ধৰণী ধৰাৰ ঠাই নোহোৱা হোৱা
পায়েৰ তলে ৰাখা	ভৰিৰ তলত ৰখা
পাপেৰ ভাগ খোৱা	পাপ ভাগ খোৱা
পাল্লা দিয়া	জেদাজেদি হোৱা
পিঠেৰ ভাই গাঁঠেৰ সনা	ভাইৰ সমান বন্ধু নাই
পিঠে মাৰা পেটে নামৰা	হাতে মাৰি ভাতে নমৰা
পিঠে নাগৰা বাজা	পিঠিত ডবা কোবোৱা
পিঠে পিঠ ঘঁসা	কাণে কাণ মাৰি
পিঠ পাতে দিয়া	পিঠি পাতি দিয়া, সৈমান হোৱা
পোড়া মুখে চুণ ঘঁসা	পোৰা মুখত চুণ ঘঁহা
পোহাতী গা	চেৰাশলীয়া গা
পোষালে ভাল নাপোষালে কাল হৰা	ভাগত সমান পৰিলে ভাল নহ'লেই কাল
পেট পাপী	পেটত গৰল মুখত মৌ
পেট পচা	পেটত কুষাৰি ভাব থকা
পেটে ভোখ মুখে লাজ	পেটত ভোক মুখত লাজ
পেটেও খায় পিঠেও বুঁহা	পেটতো খায় পিঠিতো কঢ়িয়ায়
পেটত টেনা বান্দা	পেটত গামোছা বন্ধা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
পেটে ৰাক্ষস ঢোকা	পেটে খাওঁ খাওঁ কৰা
পেটে আগুন জ্বলা	পেটত জুই জ্বলা
পেছুদিগে চুৰি মাৰা	পিছফালে চুৰি মৰা
পূজলে পাথৰেই শিব	পূজিব জানিলে শিলেই শিৱ
পুছড়ী নাচ	ক) পুচ্ছ নৃত্য খ) হাকিমতকৈ হাকিমনীৰ ফাঁই বেছি হোৱা
পুঠি মাছেৰ পিত্‌	ক) পুঠি মাছৰ পিত্ত খ) কল খোৱা ধাতু
পুৰণা ঘিঁউয়ে আঙুল ঢোকাই গন্ধ চুঁকা	ক) পুৰণা ঘিঁউ আঙুলিত লৈ গোন্ধ লোৱা খ) চৰ্বিতচৰ্বন কৰা পুৰণা আখ্যান
পুসেৰ মুৰ্‌গী	ক) পুহমহীয়া কুকুৰা খ) যুঁজৰ কুকুৰা
পৈতাহীনেৰ পূজা পাঠ	ক) বিনা লগুণত পূজা পাঠ কৰা খ) গুণ নোহোৱা পণ্ডিতৰ পণ্ডিতালি প্ৰকাশ
ফড়া ফুটলে ভুলাই যোৱা	ক) ফোঁহা ফুটিলে পাহৰা খ) গ'ল কথা গুচিল
ফান্দে পড়া ইন্দুৰ	ফান্দত পৰা এন্দুৰ
ফাঁপা কথা	তিলকে তাল কৰা কথা
ফাড়া বাঁহ জড়া নালাগা	ফলা বাঁহ জোৰা নলগা
ফাড়িয়া বাঁসে আড়িয়া মৰা	ফলা বাঁহতো যুঁজাৰো মৰিব পাৰে
ফাঠা মুখে জুবা দিয়া	ফটা মুখত সোপা দিয়া
ফাটা জাল ফাটা মুখ সমান	ফটা জালে ফটা মুখে সমান হোৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
ফাল গড়াতে সময় নষ্ট	ফাল কাটোতে মাহৰ বতৰ যায়
ফিকিৰ ঢুকা	মনৰ ভয়ত ভোগা
ফুলাই ফাঁপাই ঢাঁক কৰা	তিলকে তাল কৰা
ফুটা কলসে পানী ৰাখা	ফুটা কলহত পানী ভৰোৱা
ফুটা কপাল	ফুটা কপাল
ফুল সাদী	শান্তি বিয়া
ফুল প্ৰাণে বান্ধা	সখাৰ সৈতে প্ৰেমৰ বান্ধোন খোৱা
ফুলা মুহা	মুখ ওফোন্দাই থকা
ফুল কুমাৰী	শান্তি নোহোৱা কুমাৰী ছোৱালী
বউ ভাত	দৰাঘৰীয়া ভোজ (বিবাহৰ পাছত)
বগা ভাতে কাৱা পড়া	বগা ভাত দেখি কাউৰী উৰা
বকেৰ গলাই তুলসী মালা	ক) বগলীৰ ডিঙিত তুলসীৰ মালা
	খ) ভূতৰ মুখত ৰাম নাম
বড়লোকেৰ ভালবাসা, গৰীব-	গৰীবে সুবিধা পালে
লোকেৰ মুৰ্গী পোষা	মুৰ্গী বিক্ৰী কৰাৰ দৰে ডাঙৰ মানুহবো
	মৰম ক্ষন্তেকীয়া হোৱা
বড় ৰকমেৰ হাঁসীয়ে মুখ ফাটে	বৰকৈ হাঁহিলে মুখৰ
	কোৱাৰি ফাটে
বাঁকে বসা	বেঁকা হৈ বহা, চুক্তি মানিব নোখোজা
বাই ঝাঁকা	বলিয়ালি প্ৰকাশ কৰা
বাচতে বাচতে গুৱে হাত	বাছোতে বাছোতে গেলা
	বৰালিত হাত পৰা
বাঘেৰ পন্দে আঙুল দিয়া	বাঘৰ পোকৰত আঙুলি ৰখা
বাঘেৰ পাঞ্জ জলে দেখা	ক) বাঘৰ খোজ পানীত বিচৰা
	খ) পৰ্বতত কাছ কণী বিচৰা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
বাঘে পুছড়ী নাহয়ে বিলায়েৰ	বাঘৰ নেজ হোৱাতকৈ
মাথা হৱা ভাল	মেকুৰীৰ মূৰ হোৱা ভাল
বাচে খায় জাগে ঘুমাই	বাছি খাবা জাগি শুবা
বাঁচী ফুলেৰ পূজা	ক) বাহি ফুলেৰে পূজা কৰা
	খ) কেৰ্কেটুৱাৰ বাঁহ পাতেই ভেটী
বাগালেৰ ঠেংগাই ফুটানি	গৰখীয়াৰ লাঠীয়েই গৌৰৱ
বাপ পুৰুষাৰ নিয়ম	বোপা ককা দিনৰ নীতি-নিয়ম
বসতে দিলে ঘুমাতে খোজা	বহিবলৈ দিলে শুব বিচৰা
বাঞ্জীয়ে চেনাৰ আদৰ জানে কি	বাজীয়ে কি জানে
	প্ৰসৱৰ বেদনা
বাপেৰ সাত বিহা দেখা	বোপাইৰ বিয়া দেখুৱা
বাৰ বেধুৱাৰ হাঁড়ি চাটা	জহবাৰ ঘৰত চকু চেলেকা
বাৰ ঘাটে পানী খাৱা	ঘাটে ঘাটে পানী খোৱা
বাড়ীৰ ভূত ঘৰে পোষা	ক) বাৰীৰ ভূত ঘৰত পোহা
	খ) খাল খান্দি ঘঁৰিয়াল অনা
বাড়াং বিড়িং বকা	বাং বিং বকা
বাঁশ বাড়ীৰ ৰাজা [শিয়াল]	পোতা পুখুৰীৰ ৰজা [বাঁক]
বাঁশ তলেৰ চেং	বাঁহ তলৰ খালৰ চেঙেলি
বিনা দৰ্শনে মন ভুলা	নেদেখিয়েই ভালপোৱা
বিনা বৰখনে ফুল ফুটা	বিনা বৰষুণত ফুল ফুলা
বিন্তি জানালে বাঘেও ৰাস্তা ছড়ে	ক) মিনতি জনালে
	বাঘেও ৰাস্তা এৰে
	খ) সেও হ'লে পকা ধানেও
	বাট এৰি দিয়ে
বিলাইয়েৰ ভাগ্যে ছিকা ছিড়া	ক) মেকুৰীক দেখিয়েই
	সিকীয়া সৰি পৰা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
	খ) তেলীৰ মূৰতহে তেল
বিনা ফুঁকে বাঁশী বাজা	ক) ফু নৌদিওঁতেই বাঁহী বাজি উঠা খ) বিনা কাৰণত গুৱাল গালি পৰা
বিহা ঘৰে মাইকী ৰাজা	বিয়া ঘৰত তিৰোতাৰ আইনেই আইন
বিষ দাঁত ভাংগা	বিহ দাঁত ভগা
বিনাশ কালে হত বুদ্ধি	বিনাশৰ কালত ঔষধ নাই
বেংগেৰ ঝাঁপ সাঁপে চিনা	বেঙে কিমান জঁপিয়াই সাপে জানে
বেঙ্ গগাইলেই বৰখন নাহয়	ভেকুলীৰ টোৰটোৰণিত বাৰিষা নহয়
বেধুৱা পহা	গঁহৰা গজা পুলি, গোষ্ঠীহীন
বেলা ৰুটী	বনোৱা ৰুটী খোৱাত সময় নেলাগে
বেধূম মাৰ	বৰ বেছিকৈ মাৰপিট কৰা
বুক থাপড়াই কান্দা	হিয়া ধুনি কন্দা
বুকে কুঠাৰ মাৰা	বুকুত শেল মৰা
বুক ফুলাই থাকা	বুকু ওফোন্দাই থকা
বুকে ঢোকা	হৃদয়ত ঠাই কৰি লোৱা
বুকে ধান কুটা	বুকুৰে ধান বনা
ভয় যাৰ ভক্তি তাৰ	ভয়ৰ পৰাই ভক্তি
ভক্তিয়ে শক্তি মিলে	ভকতিত শক্তি পায়
ভক্তি যাৰ ভগবান তাৰ	ভক্তি যাৰ ভগৱান তাৰ
ভজেৰ পাতে কুলেৰ বিচাৰ	ভোজত বহি কুলৰ বিচাৰ কৰা
ভৰা নদীয়ে নৌকা ডুবা	অথায় সাগৰত নাও বুৰা
ভয়ে পাথৰ হোৱা	ভয়ত শিল যেন হোৱা
ভদা ছাগল	ভটৰাৰ অগম্য-গমন আদি কাৰ্য কৰাৰ দৰে লোক

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
ভথা খাৱা	কঁঠালৰ বাহু চেলেকা
ভাগ্য পোড়া	পোৰা ভাগ্য
ভাগ্য জোৰে ছিকা ছিঁড়া	একাদশত বৃহস্পতি
ভাগড়ীয়াকে বিশ্বাস নাই	ভাগি অহাক বিশ্বাসত নোলোৱা
ভাত মাৰা	কেৱল ভাত খোৱা, খোদ
ভাত খাভে দিলে আঙুল চিবা	ভাত খাবলৈ দিলে আঙুলি কামোৰা
ভাত থাকলে কি কাৱাৰ আকাল	বগা ভাত দেখিলে কাউৰীৰ আকাল নাই
ভাংগা কপাল	পোৰা কপাল
ভাল কৰতে কাল হোৱা	ভাললৈ চাওঁতে কাল হোৱা
ভালেৰ সবদিনেই ভাল	ভালৰ ভাল সৰ্বতিকাল
ভাল ঘঁড়া চাবুকেৰ ছাঁহিৰেই ছুটে	ভাল ঘোঁৰাই চাবুকৰ ছাঁ দেখিয়েই দৌৰে
ভাল হোৱা	প্ৰসৱ হোৱা
ভিজা বিলাই	ভিজা মেকুৰী, শিল পৰা কপৌ
ভিতৰঘৰীয়া মানুষ	বাহিৰ-ভিতৰ কৰা বিশ্বাসী মানুহ
ভোখ থাকলে নিমখ-ঝালেই তৰকাৰী	ভোকত নিমখ-জলকীয়াই তৰকাৰী
ভেদাৰ ভাত খাতেই আলিচ	ভোদাৰ ভাত খাওঁতেই এলাহ
ভুতেৰ ধন চয়তানে খায়	ভূতৰ ধন চয়তানে খায়
ভুকচুন্দিয়ে ৰাগ উঠা	তালুত খং উঠা
ভুলে ভালে মানুষ	ভুলে শুদ্ধইহে মানুহ
ভুই তলে যাৱা	মৃতক হৈ গাবঁত সোমোৱা
ভুঁই ফুঁড়ে উঠা	ক) ভূমি ফাটি উঠা খ) হঠাৎ আবিৰ্ভাৱ হোৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
ভুক ভুক কৰা	কুকুৰৰদৰে ভুকি থকা
ভুঁষাৰ আগুণ	তুঁহ জুই
ভুৰচী তলে থাকা	সেক জুই নেৰা
মছড় পুড়াতে মচাল জ্বালা	মহ মাৰিবলৈ জোৰ জ্বলোৱা
মৰা মুহা	মৰামুৱা
মৰা গড়ে	ঐ
মৰা বিলায়েৰ মাথা হোৱা	ক) মৰা মেকুৰীৰ লাওখোলা হোৱা খ) মৰিলেও নিজৰ স্বভাৱ নেৰা
মৰতে মৰতে বাঁচা	মৰা অৱস্থাৰ পৰা বচা
মৰণ-বাঁচন	মৰিম নহয় তৰিম
মৰলে সংগে যাৱা	শ্মশান পথৰ যাত্ৰী হোৱা
মৰাকে মাৰা	মৰাক মাৰি খোৱা
মৰণ কালেৰ দাৱাই নাই	মৰণ কালত ঔষধ নাই
মহাদেবেৰ ষাঁড়	গুণ্ডা ষাঁড়
মন বিড়া	মন জোখা
মদ মাছিৰ চাপে ঢেলা মাৰা	মৌচাকত দলি মৰা
মনে সায় দিলে কানে বাতী	মনে-চিতে মিলিলে দেহাকো সাঁকো দিব পাৰি
জ্বলাতে পাৰা	
মনে দাগ কাটা	মনত ৰেখা পাত কৰা
মন্দিৰে সাঁপ ঢোকা	ক) মন্দিৰত সাপ সোমোৱা খ) শুভ কাৰ্যত বিঘিনি ঘটোৱা
মাইকী ভেড়ুৱা	তিৰোতা সেকুৱা
মাত্ৰা গিয়ান ছাড়া	অতিমাত্ৰা হোৱা
মাঝ দৰিয়াৰ ফুল	দ পুখুৰীৰ পদুম ফুল
মাকড়া জালে গিৰা	মকৰাৰ জালত বন্দী হোৱা
মানত কৰা	মানস কৰা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
মানসিক কৰা	মানস কৰা
মানলে শিব নামানলে পাথৰ	মানিলে শিৱ, নামানিলে শিল
মাথা গৰম হোৱা	মূৰ গৰম কৰা
মাথা পুচকা	মূৰ পোলোকা মৰা
মাথা ভাৰী	ওপৰ গধুৰ
মাথাই বাজ গিৰা	মূৰত সৰগ পৰা
মাথা গলা	মূৰ গলোৱা
মাথাৰ ঘাম গিৰা	মূৰৰ ঘাম পেলোৱা
মাথা খাট কৰা	ওপৰ মুখ তল হোৱা
মাথাই পানী লিয়া	মূৰত পানী লোৱা
মাইচে মাসীৰ দৰদ বেছি	মাকতকৈ মাহীৰ আদৰ বেছি
মা চে মাহাদেব ডৰায়	ভয়ত ভগৱন্ত পলায়
মাধেৰ চোটে ভূত পালায়	কিললৈ বাহুদেৱ ভয় খায়
মাটি দিয়া	মাটিৰ গাঁতত শ পোতা
মাটি হৱা	পণ্ড হোৱা
মাৰিম বললে ভয় থাকা	মাৰো বুলিলে ভয় থকা
মাছ নাধৰে পানী ঘাঁটলা	মাছ ধৰিব নোৱাৰি পানী ঘোকলা
মিঠা কথাই অমৃত	কথাতেই অমৃত থাকে
মুখ চুন হৱা	মুখত চূণ পৰা
মুখ চিনা	মুখৰ চিনাকি
মুখ চিনাচিনি নাহৱা	মুখতে উত্তৰ দিয়া
মুখ ফুলা	মুখ ওফন্দোৱা
মুখ জুঠা কৰা	মুখ চুৱা কৰা
মুৰ্খ বন্ধু যমেৰ সমান	মূৰ্খ বন্ধু যমৰ সমান
মুখে পাদে বুলা	আমনি লগা কথাৰে বকি থকা
মুখ চখা	মুখ চোকা
মুখ ভতা হোৱা	মুখত চোক নথকা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
মুখ ফাড়ে থাকা	মুখ মেলি থকা
মুখ ঢাঁকে কান্দা	আনৰ অলক্ষে কন্দা
মুখেৰ ভাত লোটা	মুখৰ ভাত কঢ়া
মুখেই মুৰ্খেৰ চিন	মুখেই মূৰ্খৰ চিন
মুখে জুবা দিয়া	মুখত সোপা দিয়া
মুখে মুড়ি ভাজা	কথাত আখৈ ফুটা
মুখে লাগাম দিয়া	মুখত লাগাম লগোৱা
মুখেই অমৃত মুখেই বিষ	কথা বঁটা পায়, কথাত কটা যায়
মুখ শুকাই চপসা হৱা	মুখ শুকাই টেমী হোৱা
মুখ লাগা	মুখ লগা
মুখেৰ ফুটানি	মুখত ফুটনি কৰা
মুখ পাতা	মুখ পাতি লোৱা
মুচাৰ গাড়াই বিলাই মৰা	ক) এন্দুৰৰ গাঁতত মেকুৰী মৰা খ) কোনো কোনো পাকত ঢেঁকী থোৱাও সোমাই নাকত
মুৰ্গীৰ ডিম পাড়ানি, পাড়া শুদ্ধ কট কটানি	ক) মুৰ্গীয়ে কণী পাৰি চিঞৰ-বাখৰ কৰে খ) নিজৰ ঢোল নিজেই কোবোৱা
মুৰ্গী ডাকা সকাল	উপজি পুৱা, পুৱতি নিশা
মুৰ্গী নাথাকা দেশেও সকাল হয়	মুৰ্গী নথকা দেশতো পুৱা হয়
মুৰ্গী ইচঁৰা দিয়া	মুৰ্গীৰদৰে খুচৰি বাছি লোৱা
মুলে নাই ঘৰ, পূবে দুৱাৰ	ক) মূলত ভেটীয়েই নাই, পূবত দুৱাৰ খ) আকাশত চাং পাতি ঘৰ বনোৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
মুড়ি ভাজা ধুপ	টিকা ফটা ৰ'দ
মুষড়ে পড়া	মন ভাগি পৰা
মুলে ভাটা পড়া	মূলৰো টান পৰা
মহনি কৰা	আহুদি কৰা
মছৰী ভিতৰে মছড় মাৰা	আঠুৱা-তলৰ মহ মৰা
যত কুটেৰ ঘাই	যত কুটৰ ঘাই
যতটা ৰটে কিছুটা বটে	অলপতে ৰটনা বেছি হোৱা
যত মত তত পথ	যত মত তত পথ
যত শক্তি তত ভক্তি	শক্তি চাই ভক্তি
যম খাৱন	ৰাক্ষস খাৱন
ষমেৰ ভেড়ুৱা	যমৰ দূত. খটাসুৰ
যমেৰ জামিনে থাকা	যম দুৱাৰৰ পৰা অহা
যাঁহাই ৰাইত তাঁহাই ডেৰা	য'তে ৰাতি ত'তে কাতি
যাঁহাই ৰাম তাঁহাই অযোধ্যা	য'তে ৰাম ত'তে অযোধ্যা
যাকৰ লাঠী ওকৰে ভঁইচ	ক) যাৰ লাঠী তাৰেই মহ খ) জোৰ যাৰ মুলুক তাৰ
যাৰ বান্দৰ সে নাচায়	যাৰ বান্দৰ সিহে নচুৱাব পাৰে
যথাই যেটা তথাই সেটা	য'ত যেনে ত'ত তেনে
যে পাতে খায় সে পাতে হাগে	ক) যি পাতত খাই তাতে বিষ্ঠা ত্যাগ খ) খাই পাত ফলা
যেত্না নামে তেত্না ভিজে	যিমান নামে সিমান তিতে
যে থানেৰ যে পূজা	যি দেৱৰ যি পূজা
যে ৰকম থান সে ৰকম ঝুপা	ঐ
ৰইজ আনে ৰইজ খায়	দিনে আনি দিনে খায়
ৰং কৰতে চং হৱা	হাঁহিলে কান্দিব লাগে
ৰং ৰসে ডুবা	আনন্দত পাহৰা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
ৰকতে বুড়বুড়ী উঠা	তেজত পিৰপিৰণি উঠা
ৰসবতী	ৰহৰহী তিৰোতা
ৰাইতচৰা	পদূলি শুঙা
ৰাইত চৰাৰ বাগ ৰাইতেৰ উপৰ	ৰাতি চোৰৰ খং ৰাতিৰ ওপৰত
ৰাইত চৰা কল খায় ৰাইত কনাৰ মৰণ	ক) বাদুলীয়ে কল খায় কুকুৰীকণাৰ মৰণ খ) কেৰ্কেটুৱাই তামোল খায় নেউলক ধৰি কিলায়
ৰাইত চৰা লাগা	চোৰৰ হাত পৰা
ৰাইতেৰ ফেউড়া	ৰাতি হ'লে ফেউৰাই ফেউ ফেউ কৰে
ৰাখে হৰি মাৰে কে	ৰাখে হৰি মাৰে কোন
ৰাজাৰ দযে পৰজা নষ্ট	ৰজাৰ দোষত প্রজা নষ্ট
ৰাগাই ভুত হৱা	খঙত একো-াই হোৱা
ৰাগেৰ মাথায় বসা	খঙৰ মূৰত বহা
ৰাস্তা কাটে ঘাৱা	ক) বাট এৰি অবাটে যোৱা খ) এৰাই চলা
ৰায় দহাই নামানা	বধ শপথ নমনা
ৰাখে হৰি মাৰে কে	ৰাখে হৰি মাৰে কোনে
ৰাম-হৰি নাজানা	একোৰে ভূ নোপোৱা
লকেৰ বঝা বুঁহা	আনৰ বোজা কঢ়িওৱা
লক্ষীৰ লাগ ছাড়া	লক্ষীয়ে লগ নিদিয়া
লকেৰ কথাই চলা	আনৰ কথাত চলা
লকেৰ পন্দে চাল চিৰা	আনৰ ওপৰত ভৰসা কৰা
লহাই লহা কাটে	লোহাই লোহা কাটে
লহাকেও মৰ্‌চে ধৰে	লোহাকো মামৰে ধৰে
লাও তুম্বা বাজা	ক) শুকান লাউ লৈ বাদ্য বজোৱা খ) লাওলোৱা অৱস্থা হোৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্রচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
লাগাম ছাড়া কথা	খোলা খুলিকৈ কোৱা কথা
লাজেৰ মাথা খাৱা	নিলাজৰ সঁচ
লাথ খায়ে ঘাট দেখা	গোৰ খাই গংগাত পৰা
লাকড়া দেখলে ফেউড়া জানান দিয়ে	কুকুৰনেচীয়া দেখিলে ফেউড়াই আগতীয়াকৈ ফেও ফেও কৰে
লাভেৰ মাথা পুছা	মূলে মূলে থকা
লেদা গাছে ভালুক নাচা	হুলা গছত ভালুকে নচা
লেদা গাছে ঝেৰ্‌দ মাৰা	হুলা গছৰ গুটিলৈ ফৰ্মুটিওৱা
লোটে আনে কুটে খাৱা	দিনৌ আনি দিনৌ খোৱা
ল-ল কৰা	লৈ-লৈ থৈ-থৈ কৰা
লভে পাপ, পাপেই মৰণ	লোভেই পাপ, পাপেই মৃত্যু
শক্তি গুণে ভক্তি	শক্তি চাইহে ভক্তি
শাগ পাতে মাছ ঢাঁকা	ক) শাক পাতত মাছ ঢকা খ) ছাঁইৰে জুই ঢকা
শিয়াল বুধীয়া	শিয়ালৰদৰে বুধিয়ক লোক
শোকে পাথৰ হৱা	শোকত শিল হোৱা
শুগনিৰ শাঁপে বুঢ়া গৰু নামৰে	শগুনৰ শাপত বুঢ়া গৰু নমৰে
ষাঁড় চখু	ষাঁড়ৰদৰে ৰঙা চকু
সকালেৰ ৰুটী সাৰাদিনেৰ খুটী	পইতা পালমৰা, কৰ্কৰা লৰমৰা, তপত দিনটোলৈ শকত
সঙ্গ সাথে লহা ভাঁসে	ক) সঙত পৰিলে লোহাও ভাঁহে খ) দুষ্টৰ লগত সন্তৰ মৰণ হোৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
সৎ কাজে শত বাধা	সৎ কামত বিঘিনি বেছি
সৰষাৰ ডেলীয়ে ভূত থাকা	সৰিয়হতেই ভূত থকা
সব ভাল যাৰ শেষ ভাল	শেষ ভালেই জগত ভাল
সাগৰ পাইৰাই খালে ডুবে মৰা	সাগৰ পাৰ হৈ খালত ডুবি মৰা
সাত মুখে ৰামায়ণ পড়া	ক) সাত মুখত ৰামায়ণ পাঠ কৰা খ) কথাচহকী ভলভলীয়া
সাদী ঘৰে মাইকী ৰাজা	বিয়া ঘৰত তিৰোতাৰ আইনেই আইন
সাদী ঘৰে বাদী	বিয়া ঘৰত বাদ সধা
সাঁপ হয়ে কামড়াই	সাপ হৈ খোটে
অজাহয়ে ঝাড়া	বেজ হৈ জৰা
সাঁপ কুঁড়তে কেচুৰা নিকলা	ক) সাপ খানোতে কেঁচু ওলোৱা খ) বহ্বাৰম্ভে লঘু ক্ৰিয়া
সাঁপ অলায় বে'গ ভাগে	সাপো ওলায় বেঙো পলায়
সাঁপ মৰোক লাঠী থাকোক	সাপ মৰক লাঠী নাভাগক
সাঁপ মাৰে নেগুড়ে বিষ ৰখা	সাপ মাৰি নেগুৰত বিহ ৰখা
সিন্ধ কাটাৰ ৰাগেই চিন	ক) সিন্ধি কটা চোৰৰ খঙেই চিন খ) হাঁহ চোৰৰ মূৰত পাখি
সীতাৰ দষে ৰাবন মৰে	সীতাৰ দোষত ৰাৱণৰ মৰণ
সীতাৰ লোভে ৰাবন মৰে	সীতাৰ লোভেই ৰাৱণৰ মৰণ
সোমেৰ ধন চয়তানে খায়	ভূতৰ ধন চয়তানে খায়
সেঁক পানী গিৰা	ওঁঠৰ পানী পৰা
সুই নাআঁটে ফাল আঁটাতে যাৱা	য'ত বেজী ৰখাৰ ঠাই নাই, তাতে ফাল ৰাখিবলৈ যোৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
সোৰগল হৱা	হৈ-হাল্লা হোৱা
সুড় সুড়াই ভাগা	সুৰসুৰকৈ পলোৱা
সুড় সুড়ী উঠা	পিৰ পিৰণি উঠা
সুখে খাতে ভুতে কিলা	সুখত খাওঁতে ভূতে কিলোৱা
সুৰুজেৰ মুখে জুৰা	সূৰ্যৰ মুখত সোপা
দিতে নাপাৰা	দিব নোৱৰা
হঁ-হুঁকাৰ দিলে সবেই ভাল	হয় বুলি শলাগিলে সকলো ভাল
হবাৰ হইলে এমনেই হয়	হ'বৰ সময়ত এনেও হয়
হাগতে বসে পকড় খোজা	হাগিবৰ সময়ত পোকৰ বিচৰা
হাগব বলে বসে ৰাস্তা ঢাকাই ৰাখা	হাগিম বুলি বহি পথ বন্ধ কৰা
হাগব নাই বলে ৰাস্তাও নাছাড়ে	নেহাগেও, ৰাস্তাও নিদিয়ে
হাত গুড়িয়াই ৰাখা	হাত সাৱটি থকা
হাত পুড়াই ভাত খোৱা	আপোন হাতেৰে ৰন্ধা বঢ়া কৰি খোৱা
হাত উঠাই দিয়া	নিজ ইচ্ছাত দিয়া
হাত ধৰে বলা	হাতত ধৰি কোৱা
হাত ছাড়া	হাত সৰা
হাত উপচাই দিয়া	চান কাঢ়ি দিয়া
হাত ধুয়ে চাফা কৰা	হাত ধুই সম্বন্ধ ছেদ কৰা
হাত লুচ্‌কা	হাত লৰ
হাত লাগা	হাত লগোৱা
হাতেৰ মইল	হাতৰ মলি

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
হাতে নাধৰে ঠেঙ্গে ধাঁটলা	হাতেৰে নধৰি ভৰিৰে ঘোদলা
হাতে নাই পাৰে দাঁতে ছিড়া	হাতত নোৱাৰি দাঁত লগোৱা
হাতেৰ লক্ষী পায়ে ঠেলা	হাতৰ লক্ষ্মীক ভৰিৰে হেঁচুকা
হাতীৰ পন্দে কুকুৰ ভুকা	ক) হাতীৰ পাছত কুকুৰ ভুকা খ) হাতীৰ টিকাত তৰাৰ ফৰ্মুটি
হাতীয়ে মাছিয়ে যুদ্দ কৰা	হাতী মাখিৰ যুদ্ধ
হাতী খাই যত হাগে তত	হাতীয়ে খাই যিমান লাদে সিমান
হাটু গাড়ে থাৱা	আঠু দাঙি থোৱা
হাঁফ ছাড়ে বাঁচা	কোনো ৰকমে উশাহ লৈ বচা
হাঁ ফাড়লেই পেটেৰ পঁটা দেখা	মুখ মেলিলেই গৰ্ভ দেখা
হাবি ঝাঁড়া দিয়া	কচু কটা দিয়া
হাঁসেৰ ওপৰ শিয়াল ৰাজা	হাঁহৰ ওপৰত শিয়াল ৰজা
হাড় কুটে দালান বানা	দালান বনাওঁতে হাড় পেলোৱা
হাড়কে মাটি কৰা	হাড় মাটি হোৱা
হাড় গুনতি কৰা	হাড় কেইডাল লেখিব পৰা
হাড়ে হাড়ে টেৰ পাৱা	হাড়ে হাড়ে গম পোৱা
হাড়ে হলদি ঘঁসা	মৰা শ'ক হালধি ঘঁহা
হাঁড়ি চাটা	হাঁড়িত খাইতী
হাঁড়ি কৰলেৰ হাঁড়িয়ে ঢিল মাৰা	কোদোৰ বাঁহত দলি মৰা
হাঁড়িকে সোদাই চাল বসা	চৰুক সুধি চাউল দিয়া
হাৱা লগা	ভূত লগা
হাৱাৰ পিছে ছুটা	বতাহৰ পাছত দৌৰা, মৰীচিকা খেদা
হিয়া পোড়া	অন্তৰ পোৰা
হি-হি হাঁ-হাঁ কৰা	হি হি হাঁ হাঁকৈ হাঁহি-মাতি থকা
হিমচিম থাৱা	নাকনি কাণনি হোৱা
হিলেও নাহিলা হোৱা	লৰিছে অথচ নলৰা ভাব দেখুৱা

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য

(খ)

অধিক পীৰিতি অধিক জ্বালা অল্প পীৰিতি গলাৰ মালা	অধিক পীৰিতি অধিক জ্বালা অল্প পীৰিতি ডিঙিৰ মালা
আপন পন্দে হাগাৰ বাস লক্কে বলে সৰ্বনাশ	নিজৰ পোকৰ টেকটেকীয়া আনৰ গালৈ পানী ছটিওৱা
উড়ে আসে পড়বে বনি তবে তৰ পালক গুনি	আহক বাৰিষা কাটক পাত ৰৈ যা ভিনীহি খাই যা ভাত
উদ খাতে খুদ নাই সাদী কৰতে লংকা যায়	হাতত নাই কণটো বৰ সৰাইলৈ মনটো
উদ খাতে খুদ নাই নেউল বাজায় শিংগা পুঠী মাছে গীত কৰে নাচছে বাড়ীৰ ঝিংগা	দুখৰে ওপৰি দুখ কুকুৰে কামোৰে ছৱালে দলিয়াই তথাপি নিমিলে সুখ
এবে বৈষ্টম কেৰে কানে ঝুলছে পৈতা ছিড়া মুৰগী খাতে মৰে	মহন্তৰ চিন মাহনিত বুঢ়া গৰুৰ চিন ধাঁহনিত
কপালে নাই যি টকটকালে হবে কি	কপালত নাই যি টোকটোকালে হব কি
কামে ন কাজে বুড়ী লাউ কাটতে দৌড়াদৌড়ি	শাক ৰান্ধিব নেজানে ভোজ ৰান্ধিবলৈ যায়
কাৰ কপাল কে খায় ৰাজাৰ বেটাও বনে যায়	ৰাজপুত্ৰ যায় বন দৰিদ্ৰৰো সিংহাসন চক্ৰবত সুখ দুখ ঘুৰে সৰ্বদাই

-৯

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
খাইক নাই খুদি পাদলে ভুঁষা ঘৰ নাই দুৱাৰ নাই কাঁঠলিপুৰে বাসা	গাত নাই ছাল বাকলি মদ খাই তিন টেকেলি
মানেকো ঠিকনা নাই শোতনেকো চাটাই	টানি নিওঁতাই নাই উৰাজাহাজত যায়
গাছ নাথাকে দেশে গুৱা গাছেই চুগা বসে	গছ নথকা ঠাইত এৰা গছেই বৰ গছ
ঘৰে নাই ভুজি ডাং তাৰ বেটাৰ নাম দূৰ্গাৰাম	ঢাল নাই তৰোৱাল নাই নিধিৰাম চৰ্দাৰ
ঘৰে নাই খৰছি জনাৰ খাই মৰছি	ঘৰত নাই বিত মনে কৰে পিত পিত
ঘৰে নাই গেৰা বাহাৰে দল বেহৰা বাপেৰ নাম হত চাল চিবাচে কত	শাৰীত পেলাবলৈ নাই চিৰি নাই বাৰীৰ বাঁহ ঢাৰীত পেলাবলৈ নাই কানি দিয়ে ৰূপত সাহ
চালনীৰ পন্দ ঝৰঝৰ কৰে চালনী লকেৰ বিচাৰ কৰে	ওৱাক নিন্দে কোৱাই পুঠী খলিহাক নিন্দে ভেৰপেটী মোৱাই
ঝেংগুৰ ঝেংগুৰ ঝেংগুৰ বাপ নাই ত' বেটাৰ কেনে নেংগুৰ	বাহিৰে চুৰীয়াৰে ফেৰ ভিতৰত ঢকুৱাৰ বেৰ
ঠাটি ঠাট কৰে আঙুল কাটে ঘাও কৰে	লাটিম বৰুৱাক চাটিম লাগিলে চাবি কৰা ভৰিম তোৰে সতিনী খাটিম

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
ঢেকীয়া শাগ ঢেকীয়া শাগ কত সিজাব দিদিৰ ভাতাৰ খাল ভৰাকে ক'ত বুঝাব	অবুজন বুজোৱা ঢেকুৱা ঠাৰি সিজোৱা
তুই যে বাড়নী মুই যে চুপ দুন সতীনেৰ একেই ৰূপ	তই বাঢ়নী মই চুপ (ডলা) দুয়ো সতীনিৰ একেই ৰূপ
তুই ধেই ধেই মুই ধেই ধেই একেই ঝাড়েৰ বাঁশ তকও খাবেক মকও খাবেক কাকাল ধৰে নাচ	বাৰীৰ চুকৰে জাতি বাঁহ এজুপি সিও মোৰ সোদৰৰ ভাই জীয়াই থাকো মানে কৰো কাঠী কামি, মৰিলে লগত যায়
দেখহে ফুটানি মামা ওপৰে কপণি ভিতৰে জামা	বাহিৰে চুৰীয়াৰ ফেৰ ভিতৰত ঢকুৱাৰ বেৰ
দিনেৰ বেলা হালে ডালে ৰাতেৰ পন্দে বাতি জ্বলে	ৰাতি হলে সাত হাল বায় দিন হলে এহালো নাই
ধন জন যৌৱন কখনো নাহয় আপন	ধন জন যৌৱন এই তিনি নহয় আপোন
ধন যৌৱন আঢ়াই দিন চাম চখে মানুষ চিন	ঐ
নেই আনি খুই পাৱনো চোৰ বিদ্যা সাৰ	চোৰ বিদ্যা উত্তম বিদ্যা যদি নপৰে ধৰা
পথে পাইলি কামাৰ ফাল পিটে দে হামাৰ	পথত পালো কমাৰ দা গঢ়োৱা আমাৰ
পৰেৰ ঘৰে যায় হাগা পন্দে খায়	পৰৰ পালে জ্বৰ গাবে খায়

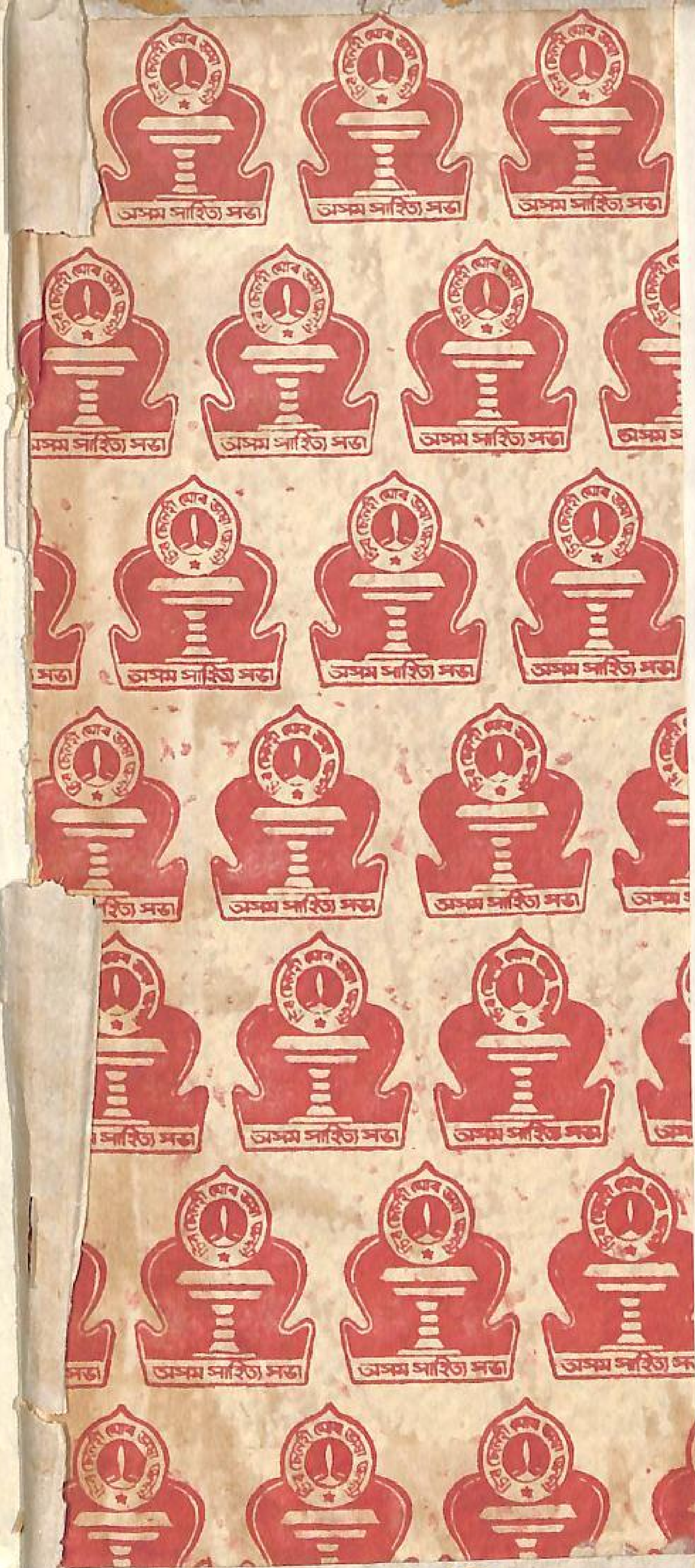
চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
পাৰ হৈলি সেওঁটা খৰাই দিলি কেওঁটা	পাৰ পালেই ইপাৰ পাৰ পালেই সিপাৰ
বাৰ হাতেৰ বলদা তেৰ হাত শিং নাচছে বলদা ধিতিং তিং	বাৰ হাত কেৰেলাৰ তেৰ হাত গুটি
বাপকা বেটা চিপাহীকা ঘঁড়া কুচ নাইত থড়া থড়া	বোপাই আছিল চোৰ এতিয়া সেই প্ৰকৃতি মোৰ
বড় মানুষেৰ চাপড় খাই ধুলা ঝাড়ে ঘৰকে যায়	বৰ মানুহৰ চৰ খাই ধুলি জোকাৰি ঘৰলৈ যায়
বড় বড় হাঁতী ধঁড়াই দাঁত বাংচে গাধাই বলে কত পানী আছে	বৰ বৰ হাতী ঘোঁৰা গল তল ছাগে পুছে কিমান হল
বড় বড় হাতী ঘঁড়া বঁহাই যায় টিটু বলে কেতনা পানী	ঐ
বহু দেখ সিনানে জামাই দেখ বিহানে	বোৱাৰীক জানিবা স্নানত জোঁৱাইক জানিব টোপনিত
বাপেৰ নাম শাগপাত বেটাৰ নাম ৰবিদাস	বোকাতো পদুম ফুলে
বিয়াইল চেনা চেনা বলে মা তৰ পন্দে কেন টেনা	কলি যুগৰ লৰাই বলী ভাত খায় বাপেকহঁতৰ ডিঙি ধৰি হাগিবলৈ যায়
বিতনা কে বিতনা চৰা হাতকে দাড়ি	দেখাত এৰেগতীয়া দাবি আছে চাবিহতীয়া
বনেৰ বান্দৰ নাড়া কাটে খেড়া আসে কিষাণ বলে	হেপাই আনে তিৰী বোন্দা ওপৰতে গিৰী

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
বাৰ জাতেৰ মাদাল পাই ঘনে ঘনে দৰবাৰ যায়	বান্ধনী উচটাই জোল খায়
ভোজন গমন বাণী বৰমাই বলে নাজানী	ভোজন গমন বাণী ব্ৰহ্মায়ো কয় নজানি
মুখে মধু হলাহল বিষ অন্তৰে বলে দেগ সহচৰী কুঞ্জেৰ বাহিৰে	মুখত মধুৰ বাণী অন্তৰত ক্ষুৰ খনি
মন খজে ধন পন্দ খজে সিংহাসন	মনে বিচাৰে ৰজা হব বিধতাই নিদিয়ে খুজি খাব
মায়ে চিনে দাঁত মাইকী দেখে হাঁত	মায়ে চাই মুখলৈ ঘৈণীয়ে চাই হাতলৈ
মায়ে গুণে ধীয়া বাপ গুণে পুতা	মাক চাই জী বাপেক চাই পুতেক
যাকে কৰি হীন সেই ৰাখে দিন	এলাগীক নকৰিবা হেলা এলাগীয়ে ৰাখে বিপদৰ বেলা
যাঁচলে জামাই খাই না ৰুটী পিছাড়ি হাঁড়িশাল যায়	যাচি দিলে জোঁৱাই ৰুটী নেখায় শেহলৈ জুহালৈকো যায়
যাঁচলে জামাই নাখাই বৌ মাছেৰ মুড়া শেসে জামাই নাপাই ঢেকীশালেৰ কুঁড়া	যাঁচি দিলে জোঁৱাই বৌ মাছ নেখায় পিছত বিচাৰি ঢেঁকীশাললৈ যায়
ঐ	পেটত ভোক মুখত লাজ সেই কুটুম্বৰ নাই কাজ

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত খণ্ডবাক্য	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া খণ্ডবাক্য
ৰান্দতে নাই বাঢ়তে চুলাই দিতে নাই ফুক পৰ ৰান্ধেনা খায়ে তোমাৰ চান্দেৰ পৰা মুখ	বৰলাৰ ঘৰত চৌকা নাই আনৰ পালে টকালি খায়
ৰাজপুত বাড়ীৰ ভুত একটা মুৰগী দিলে চাপ চুপ	ধন দিলে সোণ সোণ দিলে ৰজাৰ জীয়ৰীও পোন
লকেৰ দেখি কৰে হায় যেও থাকে সেও যায়	আনৰ দেখি কৰিলে হায় যিও থাকে সিও যায়
লাজ নাই লাজেৰ বাড়ী তেল দেখালেক সিনান কৰি	লাজ ঢাকিবলৈ ঠাই নাই তেল ঘঁহি স্নানলৈ যায়
লেনা দেনা কাড়া কাড়ি খানা পিনা ভায়া চাৰি	দেনা-পাওনা কড়া কড়ি খোৱা-বোৱা ভাই চাৰি
শুনগ সতী কাপাস গুটি কত ৰংগে যায় টেমৰচে খপা বান্ধে নাচনী হয়ে যায়	এনেই বুঢ়ী নাচনী, তাতে নাতিনীয়েকৰ বিয়া
হাসল মুহী পাকল যায় নিমন মুহী চৰ্বত খায়	নিবোকা গৰু গু খোৱাত যম
হাতে নাই টাকাকড়ি বিশ বাজাৰে দৌড়াদৌড়ি	হাতত নাই বিত মনে কৰে পিত পিত
হামাৰ শিল হামৰেই নড়া হামাৰেই ভাঙচি দাঁতেৰ কড়া	তোৰ বাৰীৰ বাঁহ গাজ তাকে কৰিছো খৰিছা তোকে সলাই ধান দোন লওঁ কথাটো মন কৰিছা

কথাৰ ইংগিত

চাহপতীয়া সমাজত প্ৰচলিত ইংগিত	সমান আৰু সমান্তৰাল মান্য অসমীয়া অৰ্থ
মাই ল' শচী, বামুণ পিচি বাগ্তি ঠাকুৰ জী নন্দ চাচাৰ বেটাৰ সংগে কখন হঁাসেছি ? হঁাসেছি ভাল কৰেছি তদেৰ বাপেৰ কি ?	নুধুওঁ গা ধুৱালি নেখাওঁ ভাত খুৱালি নিগিলোঁ কি কৰ কৰ ।
মেয়ে হব চলে ভাজৰ পৰ্‌ব পাটেৰ শাড়ী হমহমায়ে চাল যাব কাশীনাথেৰ বাড়ী । অ' কাশীনাথ অ' কাশীনাথ ঘৰে আছ হে' সান্‌জেৰ বেলা জলকে যাব সংগে যায় হে' ।	

অসম সাহিত্য সভা